

ALTOUR-MED

2022-2-MT01-KA210-VET-000096406

*KA210-VET - Συμπράξεις μικρής κλίμακας στην επαγγελματική
εκπαίδευση και κατάρτιση*

altourmed
Alternative Tourism for the Mediterranean Region

ΟΔΗΓΟΣ

Co-funded by
the European Union

ial of the project reflects only the author's views. The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission or the National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

number: 2022-2-MT01-KA210-VET-000096406

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
1. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	4
1.1 Πλαίσιο ΕΕ	5
1.2 Κατηγορίες ALTOUR-MED	9
2. ΕΘΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ: ΜΑΛΤΑ	11
3. ΕΘΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ: ΕΛΛΑΔΑ	31
3.1 Περιφερειακό Πλαίσιο: Κορινθία, Πελοπόννησος	38
4. ΕΘΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ: ΙΤΑΛΙΑ	41
4.1 Περιφερειακό πλαίσιο: Μεσσήνη, Σικελία	47
4.1.1 Σικελία Πλαίσιο:	47
4.1.2 Μεσσήνη Πλαίσιο:	48
5. ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	51
5.1 Καλές πρακτικές/Περιπτωσιολογικές μελέτες	52
6. ΕΝΕΡΓΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	55
Παραδείγματα Ενεργού Τουρισμού στη Μάλτα	55
Παραδείγματα Ενεργού Τουρισμού στην Ελλάδα	55
Παραδείγματα Ενεργού Τουρισμού στην Ιταλία	56
7. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ & ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	57
7.1 Καλές πρακτικές/Περιπτωσιολογικές μελέτες	58
8 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	62
9. ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	64

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αυτό το έγγραφο αποτελεί έναν Οδηγό για επαγγελματίες του τουρισμού, ενδιαφερόμενους φορείς διαχείρισης προορισμών και παρόχους ΕΕΚ σχετικά με τον τρόπο ανάπτυξης και προώθησης εναλλακτικών μορφών τουρισμού στα τοπικά τους πλαίσια. Ο Οδηγός επικεντρώνεται σε τρεις στοχευμένες περιοχές της Μεσογείου, διερευνώντας ομοιότητες και ευκαιρίες που σχετίζονται με την προώθηση και την υιοθέτηση στρατηγικών και πρακτικών που προωθούν τον εναλλακτικό τουρισμό σε αντίθεση με τον μαζικό τουρισμό.

Ο Οδηγός έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του έργου ALTOUR-MED (2022-2-MT01-KA210-VET-000096406) και θα χρησιμοποιηθεί ως κύριο εκπαιδευτικό υλικό κατά τη διοργάνωση τριών εργαστηρίων το καλοκαίρι του 2024, στη Μάλτα, Ελλάδα και την Ιταλία, με στόχο τους σημερινούς και μελλοντικούς επαγγελματίες του τουρισμού και παρόχους ΕΕΚ. Ο Οδηγός σκοπεύει επίσης να αποτελέσει χρήσιμο πόρο για όλους τους ενδιαφερόμενους τουριστικούς φορείς στη Μεσόγειο, παρέχοντάς τους κάποιες βασικές γνώσεις σχετικά με έννοιες που σχετίζονται με τον εναλλακτικό τουρισμό καθώς και πρακτικά παραδείγματα για το πώς αυτές μπορούν να προωθηθούν ή να αναπτυχθούν με βάση τις ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής.

Επίσης, θα σκιαγραφήσει τις ιδιαιτερότητες των τριών στοχευόμενων περιοχών (Μάλτα, Μεσσηνή στη Σικελία και Κορινθία στην Ελλάδα) που μοιράζονται πολλές ομοιότητες ως προς το τουριστικό τους προϊόν και το περιβαλλοντικό τους πλαίσιο. Τα αντίστοιχα πλαίσια που παρουσιάζονται σε αυτόν τον Οδηγό ήταν το αποτέλεσμα της έρευνας ανάλυσης αναγκών που ανέλαβαν οι τρεις εταίροι ALTOUR-MED (Ινστιτούτο Τουριστικών Σπουδών – Μάλτα, Green Village – Greece και Education in Progress – Italy) στο πλαίσιο του έργου. .

Τέλος, το κεφάλαιο του Οδηγού συνάδει με τις καθορισμένες μορφές εναλλακτικού τουρισμού. Κάθε κεφάλαιο περιλαμβάνει μια εισαγωγή και επεξήγηση της αντίστοιχης φόρμας, καθώς και μια σχετική βέλτιστη πρακτική ή/και μελέτη περίπτωσης που αποτελεί πρακτικό παράδειγμα ανάπτυξης και προώθησης μιας προσφοράς εναλλακτικού τουρισμού.

Ο πλήρης κατάλογος των βέλτιστων πρακτικών που εντοπίστηκαν είναι διαθέσιμος στο [ιστοσελίδα ALTOUR-MED](#).

1. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο εναλλακτικός τουρισμός αναφέρεται σε μια αλλαγή παραδείγματος στον ταξιδιωτικό κλάδο που δίνει προτεραιότητα στη διατήρηση του περιβάλλοντος, τη συμμετοχή της κοινότητας και την κοινωνικο-πολιτισμική αυθεντικότητα. Ως μέρος της έννοιας του βιώσιμου τουρισμού, το tt επιδιώκει να ελαχιστοποιήσει τις αρνητικές επιπτώσεις του παραδοσιακού μαζικού τουρισμού μεγιστοποιώντας ταυτόχρονα τα οφέλη για τις τοπικές κοινωνίες και το περιβάλλον. Η έννοια του εναλλακτικού τουρισμού περιλαμβάνει διάφορους τύπους, συμπεριλαμβανομένου του οικοτουρισμού, του πολιτιστικού τουρισμού, του τουρισμού περιπέτειας, του αγροτικού τουρισμού και του εθελοντικού τουρισμού. Κάθε τύπος δίνει έμφαση σε διαφορετικές πτυχές της βιωσιμότητας και προσφέρει μοναδικές εμπειρίες στους ταξιδιώτες. Ουσιαστικά, ο εναλλακτικός τουρισμός είναι ένας όρος-ομπρέλα για όλες τις μορφές ταξιδιού που αντιτίθενται στον μαζικό τουρισμό

Οι ορισμοί του εναλλακτικού τουρισμού τονίζουν συχνά αρχές όπως η ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η υποστήριξη των τοπικών οικονομιών, η διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και η προώθηση της συμμετοχής της κοινότητας. Αυτοί οι ορισμοί υπογραμμίζουν τη σημασία της εξισορρόπησης των αναγκών των τουριστών, των κοινοτήτων υποδοχής και του περιβάλλοντος για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας. Οι προσεγγίσεις στον εναλλακτικό τουρισμό κυμαίνονται από πρωτοβουλίες βάσης που καθοδηγούνται από τις τοπικές κοινότητες έως κυβερνητικές πολιτικές μεγάλης κλίμακας και πρωτοβουλίες που καθοδηγούνται από τη βιομηχανία. Οι βασικές προσεγγίσεις περιλαμβάνουν τουρισμό με βάση την κοινότητα, βιώσιμη διαχείριση προορισμού, προγράμματα πιστοποίησης (όπως οικολογικά σήματα) και υπεύθυνες ταξιδιωτικές πρακτικές που υιοθετούνται τόσο από τους τουρίστες όσο και από τους τουριστικούς φορείς.

Συνοπτικά, ο εναλλακτικός τουρισμός αντιπροσωπεύει μια ολιστική προσέγγιση στα ταξίδια που υπερβαίνει την απλή αναψυχή και περιηγήσεις στα αξιοθέατα. Ασπάζεται τις αρχές της βιωσιμότητας και επιδιώκει να δημιουργήσει ουσιαστικές εμπειρίες για τους ταξιδιώτες, διατηρώντας παράλληλα το φυσικό περιβάλλον και υποστηρίζοντας τις τοπικές κοινωνίες.

1.1 Πλαίσιο ΕΕ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην προώθηση του εναλλακτικού τουρισμού σε ολόκληρη την Ευρώπη μέσω διαφόρων πολιτικών, πρωτοβουλιών χρηματοδότησης και συνεργατικών προσπαθειών με τα κράτη μέλη και τους ενδιαφερόμενους φορείς. Ακολουθούν ορισμένες βασικές πτυχές της προσέγγισης της ΕΕ:

1) Πλαίσιο πολιτικής: Η ΕΕ έχει αναπτύξει πλαίσια πολιτικής που δίνουν έμφαση στη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη. **Ευρωπαϊκή Στρατηγική Τουρισμού (Ευρωπαϊκή Ατζέντα για τον Τουρισμό 2030)**, για παράδειγμα, υπογραμμίζει τη σημασία των βιώσιμων και υπεύθυνων τουριστικών πρακτικών, συμπεριλαμβανομένου του εναλλακτικού τουρισμού, για τη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας και της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας της ευρωπαϊκής τουριστικής βιομηχανίας. της ΕΕ **Μετάβαση για τον Τουρισμό** Η δημοσίευση σκιαγραφεί επίσης την ανάγκη προσαρμογής προσεγγίσεων και στρατηγικών που προωθούν εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ώστε να μετριαστούν οι προκλήσεις που θέτει ο μαζικός τουρισμός για το περιβάλλον και επίσης για τις τοπικές κοινωνίες.

2) Προγράμματα χρηματοδότησης: Η ΕΕ παρέχει οικονομική υποστήριξη για έργα εναλλακτικού τουρισμού μέσω προγραμμάτων που χρησιμοποιούνται για επενδύσεις στην ανάπτυξη υποδομών, στη δημιουργία ικανοτήτων και σε δραστηριότητες προώθησης που υποστηρίζουν πρωτοβουλίες εναλλακτικού τουρισμού. Μερικές από αυτές επισημαίνονται παρακάτω:

Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ): Το ΕΤΠΑ είναι ένα από τα κύρια χρηματοδοτικά μέσα που χρησιμοποιεί η ΕΕ για την υποστήριξη πρωτοβουλιών περιφερειακής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με τον τουρισμό. Η χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ διατίθεται σε έργα που στοχεύουν στην ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας, στην τόνωση της οικονομικής ανάπτυξης και στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης. Στον τομέα του τουρισμού, το ΕΤΠΑ μπορεί να παρέχει επιχορηγήσεις για βελτιώσεις υποδομών, δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων και εκστρατείες προώθησης που υποστηρίζουν πρωτοβουλίες εναλλακτικού τουρισμού. Αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει επενδύσεις σε καταλύματα φιλικά προς το περιβάλλον, ανάπτυξη μονοπατιών πεζοπορίας ή ποδηλασίας ή αναζωογόνηση χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς για την προσέλκυση υπεύθυνων τουριστών.

Ταμείο Συνοχής: Το Ταμείο Συνοχής εστιάζει στη μείωση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών εντός της ΕΕ. Παρέχει οικονομική βοήθεια σε κράτη μέλη με χαμηλότερα επίπεδα εισοδήματος για την υποστήριξη των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων τους, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων σε τουριστικές υποδομές και υπηρεσίες. Τα έργα εναλλακτικού τουρισμού σε λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες μπορούν να επωφεληθούν από τη χρηματοδότηση μέσω του Ταμείου Συνοχής,

συμβάλλοντας στη διαφοροποίηση των τοπικών οικονομιών, στη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης και στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου.

Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ): Το ΕΓΤΑΑ υποστηρίζει πρωτοβουλίες αγροτικής ανάπτυξης σε ολόκληρη την ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με τον αιεφόρο τουρισμό στις αγροτικές περιοχές. Η χρηματοδότηση από το ΕΓΤΑΑ μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη στήριξη έργων αγροτουρισμού, πρωτοβουλιών διαφοροποίησης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και την ανάπτυξη υποδομών αγροτικού τουρισμού. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει επενδύσεις σε διαμονές σε αγρόκτημα, τοπικές γαστρονομικές εμπειρίες και περιηγήσεις στην πολιτιστική κληρονομιά που αναδεικνύουν τον μοναδικό χαρακτήρα των αγροτικών κοινοτήτων και τοπίων.

Προγράμματα Interreg: Τα προγράμματα Interreg προωθούν τη διασυνοριακή συνεργασία και την εδαφική ανάπτυξη σε διάφορες περιοχές της Ευρώπης. Αυτά τα προγράμματα παρέχουν χρηματοδότηση για συνεργατικά έργα που αντιμετωπίζουν κοινές προκλήσεις και ευκαιρίες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με τον αιεφόρο τουρισμό. Τα έργα Interreg ενδέχεται να επικεντρωθούν στην προώθηση εναλλακτικών διαδρομών τουρισμού, στην προώθηση πολιτιστικών ανταλλαγών και στην ενίσχυση των προσπαθειών διατήρησης του περιβάλλοντος σε διακρατικές ή διασυνοριακές περιοχές.

Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ): Εκτός από συγκεκριμένα προγράμματα χρηματοδότησης όπως το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΓΤΑΑ, τα έργα εναλλακτικού τουρισμού μπορούν επίσης να έχουν πρόσβαση σε υποστήριξη μέσω ευρύτερων Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ). Αυτά τα ταμεία στοχεύουν στην ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής εντός της ΕΕ, επενδύοντας σε τομείς όπως η καινοτομία, η εκπαίδευση και οι υποδομές. Με την ευθυγράμμιση με τους στόχους του ΕΔΕΤ, οι πρωτοβουλίες εναλλακτικού τουρισμού μπορούν να αξιοποιήσουν ευκαιρίες χρηματοδότησης για την υποστήριξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης τους.

3) Δικτύωση και Συνεργασία: Μέσω των ακόλουθων μηχανισμών δικτύωσης και συνεργασίας, η ΕΕ προωθεί μια κουλτούρα συνεργασίας, καινοτομίας και κοινής μάθησης μεταξύ των ενδιαφερομένων που εμπλέκονται στην προώθηση του εναλλακτικού τουρισμού σε ολόκληρη την Ευρώπη. Με τη διευκόλυνση του διαλόγου και της οικοδόμησης εταιρικών σχέσεων, η ΕΕ ενισχύει τις συλλογικές προσπάθειες για την προώθηση πρακτικών βιώσιμου τουρισμού και την επίτευξη κοινών στόχων που σχετίζονται με την οικονομική ανάπτυξη, τη διατήρηση του περιβάλλοντος και την πολιτιστική διατήρηση:

Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αγροτικής Ανάπτυξης (ENRD): Το ENRD χρησιμεύει ως πλατφόρμα δικτύωσης και ανταλλαγής γνώσεων και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών της αγροτικής ανάπτυξης σε ολόκληρη την ΕΕ. Στο πλαίσιο του ENRD, θεματικές

ομάδες εργασίας, εργαστήρια και σεμινάρια επικεντρώνονται σε διάφορα θέματα, συμπεριλαμβανομένου του αειφόρου τουρισμού στις αγροτικές περιοχές. Μέσω αυτών των δραστηριοτήτων, οι ενδιαφερόμενοι από διαφορετικές περιοχές μπορούν να ανταλλάξουν εμπειρίες, να μάθουν από επιτυχημένες περιπτώσιολογικές μελέτες και να εντοπίσουν ευκαιρίες για συνεργασία για την προώθηση του εναλλακτικού τουρισμού.

Ευρωπαϊκό Δίκτυο Τουρισμού: Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Τουρισμού συγκεντρώνει εκπροσώπους από εθνικές τουριστικές αρχές, περιφερειακούς τουριστικούς οργανισμούς, βιομηχανικές ενώσεις και άλλους σχετικούς φορείς για την προώθηση της συνεργασίας και του διαλόγου σε θέματα που σχετίζονται με τον τουρισμό. Αυτό το δίκτυο διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών, συζητήσεις πολιτικής και κοινές πρωτοβουλίες για την προώθηση πρακτικών βιώσιμου τουρισμού, συμπεριλαμβανομένου του εναλλακτικού τουρισμού, σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Θεματικές πλατφόρμες και πρωτοβουλίες: Η ΕΕ υποστηρίζει θεματικές πλατφόρμες και πρωτοβουλίες που εστιάζουν ειδικά στην προώθηση του αειφόρου τουρισμού, της πολιτιστικής κληρονομιάς και της αγροτικής ανάπτυξης. Για παράδειγμα, το πρόγραμμα Πολιτιστικές Διαδρομές του Συμβουλίου της Ευρώπης ενθαρρύνει τη διακρατική συνεργασία για την ανάπτυξη θεματικών τουριστικών διαδρομών με βάση την πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης. Ομοίως, πρωτοβουλίες όπως οι Πολιτιστικές Πρωτεύουσες της Ευρώπης και το Σήμα Ευρωπαϊκής Κληρονομιάς προωθούν τον πολιτιστικό τουρισμό και τη διασυνοριακή συνεργασία για να αναδείξουν την πλούσια πολιτιστική ποικιλομορφία και κληρονομιά της Ευρώπης.

Συνεργατικά έργα και εταιρικές σχέσεις: Η ΕΕ ενθαρρύνει έργα συνεργασίας και εταιρικές σχέσεις μεταξύ των ενδιαφερομένων που συμμετέχουν σε πρωτοβουλίες εναλλακτικού τουρισμού. Αυτά τα έργα μπορεί να περιλαμβάνουν συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, κοινοπραξίες μεταξύ τουριστικών φορέων και τοπικών κοινοτήτων ή διατομεακές συνεργασίες που συγκεντρώνουν φορείς από τους τομείς του τουρισμού, της διατήρησης του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς. Με τη συγκέντρωση πόρων, τεχνογνωσίας και δικτύων, αυτές οι συνεργασίες μπορούν να ενισχύσουν τον αντίκτυπο και τη βιωσιμότητα των πρωτοβουλιών εναλλακτικού τουρισμού.

Ανάπτυξη ικανοτήτων και κατάρτιση: Η ΕΕ υποστηρίζει δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων και προγράμματα κατάρτισης για την ενίσχυση των δεξιοτήτων και των γνώσεων των ενδιαφερομένων που εμπλέκονται στον εναλλακτικό τουρισμό. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει εργαστήρια, σεμινάρια και διαδικτυακούς πόρους για θέματα όπως η διαχείριση αειφόρου τουρισμού, η συμμετοχή της κοινότητας και η πολιτιστική ερμηνεία. Επενδύοντας στην ανάπτυξη ικανοτήτων, η ΕΕ ενδυναμώνει τις τοπικές κοινότητες, τους επιχειρηματίες τουρισμού και τους διαχειριστές προορισμών να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν αποτελεσματικά πρωτοβουλίες εναλλακτικού τουρισμού.

Πιστοποίηση και Πρότυπα Ποιότητας: Μέσω των ακόλουθων συστημάτων πιστοποίησης και προτύπων ποιότητας, η ΕΕ προωθεί τη διαφάνεια, την υπευθυνότητα και τη συνεχή βελτίωση των πρακτικών αειφόρου τουρισμού σε ολόκληρη την Ευρώπη. Δίνοντας κίνητρα στις επιχειρήσεις και τους προορισμούς να υιοθετήσουν περιβαλλοντικά και κοινωνικά υπεύθυνες πρακτικές, η ΕΕ συμβάλλει στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και ανταγωνιστικότητα του ευρωπαϊκού τουριστικού τομέα:

Οικολογικό σήμα της ΕΕ για τουριστικά καταλύματα: Το οικολογικό σήμα της ΕΕ, γνωστό και ως Λουλούδι της ΕΕ, είναι ένα εθελοντικό σύστημα πιστοποίησης που αναγνωρίζει τουριστικά καταλύματα (όπως ξενοδοχεία, κάμπινγκ και ενοικιάσεις διακοπών) που τηρούν υψηλά περιβαλλοντικά πρότυπα. Τα καταλύματα που έχουν πιστοποιηθεί με το οικολογικό σήμα της ΕΕ πρέπει να πληρούν κριτήρια που σχετίζονται με την ενεργειακή απόδοση, τη διαχείριση αποβλήτων, τη διατήρηση του νερού και άλλους δείκτες περιβαλλοντικής απόδοσης. Με την προώθηση πιστοποιημένων καταλυμάτων φιλικών προς το περιβάλλον, η ΕΕ ενθαρρύνει τους τουρίστες να επιλέξουν περιβαλλοντικά υπεύθυνες επιλογές διαμονής και υποστηρίζει την υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών στον τουριστικό τομέα.

Ευρωπαϊκή Χάρτα για τον Αειφόρο Τουρισμό σε Προστατευόμενες Περιοχές: Η Ευρωπαϊκή Χάρτα για τον Αειφόρο Τουρισμό σε Προστατευόμενες Περιοχές είναι ένα σύστημα πιστοποίησης που έχει σχεδιαστεί για την προώθηση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης σε προστατευόμενες περιοχές φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς σε όλη την Ευρώπη. Οι συμμετέχουσες προστατευόμενες περιοχές αναπτύσσουν και εφαρμόζουν σχέδια δράσης για την ενσωμάτωση των αρχών του αειφόρου τουρισμού στις πρακτικές διαχείρισης, στις εμπειρίες των επισκεπτών και στις πρωτοβουλίες συμμετοχής της κοινότητας. Ο Χάρτης στοχεύει στην εξισορρόπηση της διατήρησης της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς με τα κοινωνικοοικονομικά οφέλη του τουρισμού, ενισχύοντας την υπεύθυνη συμπεριφορά των επισκεπτών και υποστηρίζοντας τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των προστατευόμενων περιοχών ως τουριστικών προορισμών.

Οργανισμοί διαχείρισης προορισμών (DMOs): Η ΕΕ υποστηρίζει τους οργανισμούς διαχείρισης προορισμών (DMO) και τις τοπικές τουριστικές αρχές στην ανάπτυξη και εφαρμογή προτύπων ποιότητας και συστημάτων πιστοποίησης για τον αειφόρο τουρισμό. Αυτά τα πρότυπα μπορεί να περιλαμβάνουν κριτήρια που σχετίζονται με την περιβαλλοντική διαχείριση, την πολιτιστική αυθεντικότητα, την κοινωνική ευθύνη και την ικανοποίηση των επισκεπτών. Καθιερώνοντας και επιβάλλοντας πρότυπα ποιότητας, τα DMO συμβάλλουν στη διασφάλιση ότι οι τουριστικές δραστηριότητες ανταποκρίνονται στις προσδοκίες των επισκεπτών, ελαχιστοποιώντας παράλληλα τις αρνητικές επιπτώσεις στις τοπικές κοινωνίες και στο περιβάλλον.

Ευρωπαϊκό Σύστημα Δεικτών Τουρισμού (ETIS): Η ΕΕ προωθεί τη χρήση κοινών δεικτών και εργαλείων μέτρησης, όπως το Ευρωπαϊκό Σύστημα Δεικτών Τουρισμού (ETIS), για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των επιδόσεων βιωσιμότητας των τουριστικών προορισμών. Το ETIS παρέχει ένα τυποποιημένο πλαίσιο για τη συλλογή δεδομένων σχετικά με βασικούς δείκτες βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων περιβαλλοντικών, κοινωνικοοικονομικών και πολιτιστικών πτυχών της τουριστικής ανάπτυξης. Παρακολουθώντας την πρόοδο σε σχέση με καθιερωμένους δείκτες, οι προορισμοί μπορούν να εντοπίσουν τομείς προς βελτίωση και να παρακολουθήσουν την αποτελεσματικότητα των πρωτοβουλιών βιωσιμότητας με την πάροδο του χρόνου.

Εθελοντικά Προγράμματα Πιστοποίησης Αειφορίας: Εκτός από τα προγράμματα πιστοποίησης υπό την ηγεσία της ΕΕ, υπάρχουν διάφορα εθελοντικά προγράμματα πιστοποίησης βιωσιμότητας σε εθνικό, περιφερειακό και τομεακό επίπεδο σε όλη την Ευρώπη. Αυτά τα προγράμματα, που συχνά αναπτύσσονται σε συνεργασία με ενδιαφερόμενους φορείς του κλάδου, πιστοποιούν τουριστικές επιχειρήσεις και προορισμούς που επιδεικνύουν δέσμευση για βιώσιμες πρακτικές. Παραδείγματα περιλαμβάνουν Green Key για ξενοδοχεία φιλικά προς το περιβάλλον, Γαλάζια Σημαία για καθαρές παραλίες και μαρίνες και πιστοποίηση Fair Trade Tourism για κοινωνικά υπεύθυνους τουριστικούς φορείς. Συμμετέχοντας σε εθελοντικά προγράμματα πιστοποίησης, οι τουριστικές επιχειρήσεις και προορισμοί σηματοδοτούν την αφοσίωσή τους στη βιωσιμότητα και κερδίζουν αναγνώριση για τις προσπάθειές τους να προωθήσουν τον εναλλακτικό τουρισμό.

1.2 Κατηγορίες ALTOUR-MED

Στο πλαίσιο του έργου ALTOUR-MED και ακολουθώντας τους κύριους σύγχρονους ορισμούς του εναλλακτικού τουρισμού, η κοινοπραξία έχει κατηγοριοποιήσει περαιτέρω τις πιθανές προσφορές στις οποίες μπορεί να επικεντρωθεί ένας προορισμός ή/και τουριστική επιχείρηση. Αυτά είναι:

A) ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο οικοτουρισμός είναι μια μορφή υπεύθυνου ταξιδιού που δίνει έμφαση στην εξερεύνηση και την εκτίμηση του φυσικού περιβάλλοντος, ελαχιστοποιώντας παράλληλα τις αρνητικές επιπτώσεις στα οικοσυστήματα και τις τοπικές κοινωνίες. Περιλαμβάνει τη βύθιση σε φυσικά τοπία, βιότοπους άγριας ζωής και χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς, συχνά με έμφαση στην εκπαίδευση, τη διατήρηση και τις βιώσιμες πρακτικές. Ο Οικοτουρισμός προσπαθεί να ενισχύσει την περιβαλλοντική συνείδηση, να υποστηρίξει τις προσπάθειες διατήρησης της βιοποικιλότητας και να δημιουργήσει οικονομικά οφέλη για τις κοινότητες

υποδοχής μέσω υπεύθυνων τουριστικών δραστηριοτήτων. Οι βασικές αρχές του οικοτουρισμού περιλαμβάνουν την περιβαλλοντική διαχείριση, τη συμμετοχή της κοινότητας, την πολιτιστική ευαισθησία και την εκπαίδευση των επισκεπτών, με στόχο τη δημιουργία ουσιαστικών εμπειριών που συμβάλλουν τόσο στην προστασία της φύσης όσο και στην ευημερία των κατοίκων της περιοχής.

B) ΕΝΕΡΓΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο ενεργός τουρισμός, γνωστός και ως τουρισμός περιπέτειας ή υπαίθρια αναψυχή, περιλαμβάνει την ενασχόληση με σωματικές δραστηριότητες και την εξερεύνηση ενώ ταξιδεύετε σε φυσικούς ή πολιτιστικούς προορισμούς. Περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα περιπετειωδών επιδιώξεων, όπως πεζοπορία, ποδηλασία, καγιάκ, σκι και αναρρίχηση, μεταξύ άλλων. Οι ενεργοί τουρίστες επιδιώκουν να βυθιστούν στη φύση, να προκαλέσουν τον εαυτό τους σωματικά και να βιώσουν τη συγκίνηση της περιπέτειας σε διαφορετικά τοπία και περιβάλλοντα. Σε αντίθεση με τις παραδοσιακές μορφές τουρισμού, ο ενεργός τουρισμός δίνει έμφαση στη συμμετοχή, την αλληλεπίδραση και την προσωπική ανάπτυξη, ενθαρρύνοντας τους ταξιδιώτες να βγουν από τις ζώνες άνεσής τους και να αγκαλιάσουν νέες εμπειρίες. Είτε κάνετε πεζοπορία στην απόκρημνη ερημιά, είτε κάνετε ποδήλατο σε γραφικά μονοπάτια είτε ξεκινώντας εκδρομές που αυξάνουν την αδρεναλίνη, ο ενεργός τουρισμός προσφέρει ευκαιρίες για εξερεύνηση, ανακάλυψη και σύνδεση με τον φυσικό κόσμο.

Γ) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ & ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο πολιτιστικός και δημιουργικός τουρισμός περιλαμβάνει ταξίδια σε προορισμούς για να εξερευνήσετε και να βιώσετε τη μοναδική πολιτιστική κληρονομιά, τις τέχνες και τις δημιουργικές εκφράσεις ενός τόπου. Περιλαμβάνει δραστηριότητες όπως επίσκεψη σε μουσεία, γκαλερί τέχνης, ιστορικούς χώρους, παρακολούθηση πολιτιστικών εκδηλώσεων, φεστιβάλ, παραστάσεις και συμμετοχή σε εργαστήρια ή μαθήματα που σχετίζονται με τοπικές παραδόσεις και χειροτεχνίες. Ο πολιτιστικός και δημιουργικός τουρισμός επιδιώκει να βυθίσει τους ταξιδιώτες στον αυθεντικό πολιτιστικό ιστό ενός προορισμού, ενισχύοντας τη διαπολιτισμική κατανόηση, εκτίμηση και δέσμευση. Ενθαρρύνει την αλληλεπίδραση με τις τοπικές κοινότητες, τους τεχνίτες και τους καλλιτέχνες, παρέχοντας ευκαιρίες για πολιτιστική ανταλλαγή και εμπλουτισμό. Εορτάζοντας την ποικιλομορφία των πολιτιστικών εκφράσεων και υποστηρίζοντας τις δημιουργικές βιομηχανίες, ο πολιτιστικός και δημιουργικός τουρισμός ενισχύει την εμπειρία του επισκέπτη ενώ συμβάλλει στη διατήρηση και την προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και ταυτότητας.

2. ΕΘΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ: ΜΑΛΤΑ

Τουριστική Διακυβέρνηση στη Μάλτα

Η Στρατηγική Τουρισμού της Μάλτας για τα έτη 2021 - 2030 δημοσιεύτηκε μετά από μια φάση σύνταξης και διαβούλευσης σε μια περίοδο που έχει επηρεαστεί βαθιά από το χάος, την αναταραχή και την αβεβαιότητα που έχει προκαλέσει η παγκόσμια πανδημία COVID-19 στις οικονομίες του κόσμου γενικά και στον τουρισμό δραστηριότητα ιδιαίτερα. Αυτή η στρατηγική βασίζεται στις τρεις αρχές του Recover, του Rethink και του Revitalise. Η δημοσίευση αυτής της στρατηγικής έρχεται σε μια σημαντική συγκυρία της οικονομικής ανάπτυξης της Μάλτας και της εξέλιξης της τουριστικής βιομηχανίας της Μάλτας. Έρχεται σε μια χρονική στιγμή όπου οι βιώσιμες προσεγγίσεις για την επιχειρηματική δραστηριότητα, η ανάγκη εξισορρόπησης της οικονομικής ανάπτυξης με την κοινωνική και περιβαλλοντική ευημερία, η αναγνώριση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και η ανάγκη στροφής προς τις καθαρές μηδενικές εκπομπές ρύπων συνδυάζονται με την ανάγκη ανάκαμψης του τουρισμού δραστηριότητα, οι πολλαπλές προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο κλάδος όσον αφορά τη δεκτική ικανότητα, τη διαθεσιμότητα ανθρώπινου δυναμικού, την αναζήτηση προσφοράς υψηλότερης ποιότητας, τις ανάγκες επένδυσης και συντήρησης του τουριστικού προϊόντος και τις ανταγωνιστικές πιέσεις μιας παγκοσμιοποιημένης βιομηχανίας.

Αυτή είναι μια Στρατηγική Τουρισμού στην οποία η Ανάκαμψη εξαρτάται από τις διττές αρχές της Επανεξέτασης και της Αναζωογόνησης. Έτσι, δεν είναι απλώς ένα σχέδιο επιστροφής στην τουριστική δραστηριότητα που επικρατούσε πριν από την COVID-19, αλλά ένα σχέδιο στο οποίο προσπαθούμε να εργαστούμε προς μια τουριστική βιομηχανία που είναι ισχυρότερη, πιο ανταγωνιστική και καλύτερα εξοπλισμένη για να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις της επόμενης δεκαετίας. Μια τέτοια Στρατηγική δεν θα πετύχει εάν πρόκειται να εκτελεστεί και να εφαρμοστεί μόνο από την Κυβέρνηση. Είναι μια Στρατηγική για όλη την Τουριστική Βιομηχανία και όλους τους βοηθητικούς τομείς που σχετίζονται με τον τουρισμό. Θα αποδειχθεί επιτυχής μόνο εάν προσελκύσει την ευρεία αποδοχή των ενδιαφερομένων που είναι απαραίτητη για να πετύχει.

Αυτό είναι ένα Σχέδιο στο οποίο κάθε Στρατηγική ορίζεται από ένα σαφές Σκεπτικό, Στόχο, Στόχους και Δράσεις για να διασφαλιστεί ότι τα παραδοτέα δεν παραμένουν νεφελώδη αλλά μετρήσιμα και συγκριτικά. Είναι μακράν το πιο φιλόδοξο έγγραφο του τύπου που έχει εκδοθεί για την τουριστική βιομηχανία της Μάλτας μέχρι σήμερα. Η κυβέρνηση έχει δείξει συνεχή πίστη και δέσμευση προς την τουριστική βιομηχανία της Μάλτας και αυτό το έγγραφο παρέχει περαιτέρω απόδειξη της σημασίας που αποδίδεται σε αυτόν τον σημαντικό τομέα της οικονομικής δραστηριότητας θέτοντας τα βήματα για την αναζωογόνηση και την προστασία του για το μέλλον για την υπόλοιπη δεκαετία. Με αυτόν

τον τρόπο, μπορούμε να διασφαλίσουμε ότι ο τουρισμός θα συνεχίσει να συμβάλλει σε υψηλότερη ποιότητα ζωής για τους κατοίκους της Μάλτας τα επόμενα χρόνια.

Πράσινη Μετάβαση του Τουρισμού Μάλτα

Τα βασικά στοιχεία της στρατηγικής για τον τουρισμό της Μάλτας για την περίοδο 2021-2030. Στόχος του είναι να αποτελέσει τη βάση μιας ευρείας συζήτησης με σκοπό την παροχή στη Μαλτεζική Τουριστική Βιομηχανία μιας υγιούς πλατφόρμας από την οποία θα ανακτήσει τις απώλειες που προκλήθηκαν από την πανδημία COVID-19, λαμβάνοντας ταυτόχρονα αποφασιστικά μέτρα για την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής ευαισθητοποίησης και ευαισθησίας του τουρισμού και μια προσπάθεια να αυξηθεί η συμβολή του τουρισμού πέρα από απλούς όγκους προσελκύοντας έναν τουρίστα με υψηλότερες δαπάνες: έναν τουρίστα που εκτιμά αυτές τις αυθεντικές, ποιοτικές εμπειρίες που μπορεί να προσφέρει ο προορισμός. Αυτό θα οδηγήσει σε μια Μαλτεζική Τουριστική Βιομηχανία που θα οικοδομηθεί σε ισχυρότερα θεμέλια με βάση τις αρχές της βιωσιμότητας. Η έναρξη αυτής της διαδικασίας μας δίνει μια μοναδική ευκαιρία να παρέχουμε στοιχεία για την κατεύθυνση που θα ακολουθήσει ο τουρισμός της Μάλτας την επόμενη δεκαετία. Αναγνωρίζει τις μεταβαλλόμενες διεθνείς τάσεις, επιδιώκει να εξισώσει μια υψηλότερης ποιότητας, ποικιλόμορφη τουριστική προσφορά της Μάλτας με αυτό που θα αναζητήσουν οι ταξιδιώτες τα επόμενα χρόνια και αντιμετωπίζει προκλήσεις σε τομείς που κυμαίνονται από την παροχή υπηρεσιών και τις απαιτήσεις ανθρώπινου δυναμικού, το μείγμα διαμονής, τη συνδεσιμότητα, τις εγκαταστάσεις, και ψηφιοποίηση για την υιοθέτηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης και την αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής. Επιδιώκει να εξισώσει την αυξημένη ικανοποίηση των επισκεπτών με την ευχάριστη ανοχή του πληθυσμού υποδοχής. Ξεκινάμε αυτή τη διαδικασία διαβούλευσης, συζήτησης και διαμόρφωσης στρατηγικής για την οριστικοποίηση της δεκαετούς στρατηγικής για τον τουρισμό της Μάλτας στις αρχές του 2021, μετά την οποία θα συνεργαστούμε με όλους τους ενδιαφερόμενους για να επιτύχουμε αυτό που έχει συμφωνηθεί. Ως Στρατηγική, αυτή η άσκηση αναγνωρίζει ότι η τουριστική προσφορά της Μάλτας είναι ένας συνδυασμός πρωτοβουλιών που βασίζονται στην προσφορά και τη ζήτηση. Ως αποτέλεσμα, η Στρατηγική θα αξιοποιήσει τις ευκαιρίες που προκύπτουν κατά το διάλειμμα μετά την COVID-19 για να προτείνει τους καλύτερους δυνατούς τρόπους επανεκτίμησης του τουριστικού μοντέλου της Μάλτας, να καθοδηγήσει τις επενδυτικές ευκαιρίες και να συνεχίσει τη διαδικασία ενίσχυσης της ποιοτικής διάστασης της τουριστικής προσφοράς της Μάλτας όχι μόνο με την αντιμετώπιση το φυσικό προϊόν αλλά και μέσω της περαιτέρω ανάπτυξης του στοιχείου του ανθρώπινου δυναμικού. Ο τουρισμός εξακολουθεί να αποτελεί βασικό πυλώνα της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της Μάλτας. Αυτή η στρατηγική διαμορφώνεται για να διατηρήσει τις μακροπρόθεσμες δυνατότητές της να συνεχίσει να παράγει πλούτο και να προοδεύει πιο αποτελεσματικά και ευαίσθητα την επόμενη δεκαετία.

Ευκαιρίες και Προκλήσεις Οικοτουρισμού

Ενώ η αύξηση των προστατευόμενων περιοχών έχει παρουσιάσει μια ευκαιρία για την ανάπτυξη του οικοτουρισμού στα νησιά της Μάλτας, αυτή η θέση πρέπει ακόμη να κάνει σημαντικά βήματα προς τα εμπρός για να γίνει βασικό συστατικό του τουριστικού προϊόντος στη Μάλτα. Αυτό συνεπάγεται τον ανταγωνισμό με άλλους τομείς, ιδίως τα λατομεία, το κυνήγι και την παγίδευση, τον τουρισμό, τις κατασκευές και τα ακίνητα, για τον ίδιο πόρο. Ενώ έχουν γίνει μικρά βήματα προς τα εμπρός, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας σχεδίων διαχείρισης για χερσαίες τοποθεσίες Natura 2000, η σύσταση μιας υπηρεσίας για την υλοποίησή τους καθώς και η εισαγωγή δασοφυλάκων, η επαρκής διαχείριση και οι επενδύσεις στον τομέα παραμένουν ελάχιστες. Η ανάπτυξη του οικοτουρισμού από τους φορείς εκμετάλλευσης και η πρακτική της σε διαχειριζόμενους χώρους μπορεί να συμβάλει στην καλύτερη προστασία του περιβάλλοντος, το οποίο βρίσκεται υπό συνεχή πίεση, και να δημιουργήσει κεφάλαια για διαχείριση και διατήρηση, τα οποία επί του παρόντος λείπουν ή είναι περιορισμένα. Αυτό πρέπει να μελετηθεί περαιτέρω και να διερευνηθούν καλές πρακτικές από άλλα πάρκα/προστατευόμενες περιοχές όπως το Αιγαδικό (Agius et al., 2016).

Αυτό το εισόδημα μπορεί να χρησιμεύσει για την αποκατάσταση περιοχών κοντά σε προστατευμένες ζώνες ασφαλείας που έχουν επηρεαστεί από μυριάδες δραστηριότητες και παρανομίες. Οι φορείς εκμετάλλευσης πρέπει να αναπτύξουν πακέτα που να πληρούν τα κριτήρια οικοτουρισμού και να είναι κατάλληλα για διαφορετικές εποχές. Οι νομικές προκλήσεις στην ερμηνεία πρέπει επίσης να αντιμετωπιστούν μέσω της εισαγωγής οικολογικών οδηγιών για συγκεκριμένες περιοχές (Agius, 2021). Βραχυπρόθεσμα, ο οικοτουρισμός μπορεί να βοηθήσει στην επανεκκίνηση του τουρισμού σε μια περίοδο όπου η διαμονή σε μικρές ομάδες, η κοινωνική απόσταση και η παραμονή σε εξωτερικούς χώρους φαίνεται να είναι η κανονικότητα. Μακροπρόθεσμα, ο οικοτουρισμός όχι μόνο θα διαφοροποιήσει το τουριστικό προϊόν, αλλά θα χρησιμεύσει επίσης για να αξιοποιήσει μια συνεχώς αυξανόμενη θέση 151 τουριστών που ενδιαφέρονται για αειφόρα ταξίδια (UNWTO, 2019) και υπαίθριο τουρισμό σε πάρκα (GEF, 2020; TripAdvisor, 2021). Ο οικοτουρισμός μπορεί επίσης να χρησιμεύσει ως στρατηγική για την αντιμετώπιση του υπερτουρισμού, ο οποίος μπορεί να επιστρέψει μετά την πανδημία του Covid-19, όπως επιβεβαιώθηκε μέσω προβλέψεων (MTA, 2021) μετατοπίζοντας διακεκριμένους τουρίστες σε περιοχές με δυνατότητες οικοτουρισμού και που μέχρι σήμερα έχουν παραβλεφθεί. Αν και αυτό μπορεί να εγείρει ανησυχίες για την υποβάθμιση του περιβάλλοντος και να εισάγει νέες προκλήσεις, η επαρκής διαχείριση μπορεί να βοηθήσει στην ελαχιστοποίηση των πιθανών επιπτώσεων. Ως εκ τούτου, αποτιμώντας το χερσαίο και το θαλάσσιο περιβάλλον, ο οικοτουρισμός μπορεί να βοηθήσει το νησιωτικό κράτος να εκπληρώσει τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης και να υποστηρίξει τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένης της αποκατάστασης της βιοποικιλότητας σε ξηρά και θάλασσα.

Πολιτιστικός και Δημιουργικός Τουρισμός

Ο τουρισμός, όπως και πολλά άλλα πολιτιστικά και κοινωνικά φαινόμενα, βασίζεται στην ανταλλαγή. Ίσως δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι η Μάλτα, ένα επί μακρόν κέντρο

εμπορίου και κοινωνικών ανταλλαγών, έχει γίνει επίκεντρο των κοινωνικών ανταλλαγών που προωθούνται από τον τουρισμό και άλλες μορφές μακροπρόθεσμης κινητικότητας. Η ανταλλαγή είναι επίσης ένα σημαντικό θέμα για την Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης στη Βαλέτα το 2018. Αυτό το άρθρο εξετάζει πώς έχει αλλάξει η έννοια της ανταλλαγής σε έναν παγκοσμιοποιούμενο κόσμο, ιδιαίτερα καθώς προβληματίζει τις παραδοσιακές έννοιες του «οικοδεσπότη» και του «επισκέπτη». Ειδικότερα, δίνεται προσοχή στο πώς η έννοια της «τοπικής» κουλτούρας αντικαθιστά την «αυθεντικότητα» ως το θεμέλιο λίθο της πραγματικής τουριστικής εμπειρίας. Τι σημαίνει να είσαι ντόπιος ή να «ζεις σαν ντόπιος» στη Μάλτα ή οπουδήποτε αλλού; Λέξεις-κλειδιά: Σχισιακός Τουρισμός, Κοινότητες, Ανταλλαγή ΕΙΣΑΓΩΓΗ Ένα σημαντικό θέμα για την Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης Βαλέτα 2018 είναι η ανταλλαγή. Όπως λέει το βιβλίο προσφορών της Βαλέτα 2018: Γεννημένη τόσο στην Ευρώπη όσο και στη Μεσόγειο και κατέχοντας κεντρική στρατηγική θέση, η Μάλτα είναι ένας τόπος ποικίλων διαπολιτισμικών ανταλλαγών, είτε για εμπόριο, τουρισμό, είτε ακόμη και ως καταφύγιο. Ωστόσο, δεν είναι όλες αυτές οι συναντήσεις απαραίτητως άνετες. Αν και οι πιο άβολες συναντήσεις έχουν έρθει τα τελευταία χρόνια με την πλημμύρα προσφύγων από την Αφρική, στο πλαίσιο του συνεδρίου ATLAS το θέμα των τουριστικών ανταλλαγών ήταν κεντρικό. Ο τουρισμός ανέκαθεν αφορούσε την ανταλλαγή.

Ο τουρισμός υπήρξε ένα όχημα για την ανταλλαγή ιδεών, τρόπου ζωής, πολιτισμού και χρημάτων. Όπως πολλές μορφές ανταλλαγής, ωστόσο, οι ανταλλαγές που διεγείρονται από τον τουρισμό δεν είναι πάντα ίσες ή δίκαιες. Μεγάλο μέρος της τουριστικής βιβλιογραφίας για την ανάπτυξη, για παράδειγμα, επικεντρώθηκε στις άνισες ανταλλαγές μεταξύ των οικοδεσποτών και των επισκεπτών, με τους τουρίστες επισκέπτες που συνήθως θεωρούνται ότι ξεπερνούν τους ντόπιους οικοδεσπότες τους. Στην οικονομία των υπηρεσιών, ο τουρισμός έγινε μια σημαντική πηγή οικονομικής ανάπτυξης, επειδή, στο πιο απλό επίπεδο του, περιλάμβανε την ανταλλαγή τουριστικών χρημάτων για υπηρεσίες που παρέχονται από ντόπιους. Αυτή η κατάσταση αναλύθηκε λεπτομερώς σε ένα μαλτέζικο πλαίσιο από τον ανθρωπολόγο Jeremy Boissevain, ο οποίος παρά τους προφανείς πειρασμούς να συμμετάσχει στους επικριτές του μαζικού τουρισμού, έτεινε να έχει μια πιο αισιόδοξη άποψη για τις ανταλλαγές στη Μάλτα. *Creating Relational Tourism Through Exchange: The Maltese Experience* 88 *Creating Relational Tourism Through Exchange: The Maltese Experience*, Greg Richards Προσδιόρισε έξι ιδιαίτερες συνθήκες στη Μάλτα που επέτρεψαν σε αυτό το μικρό νησί να επωφεληθεί από τον τουρισμό σε μεγαλύτερο βαθμό από ορισμένους άλλους προορισμούς: • Δεν έχει όλα τα αυγά τους στο τουριστικό καλάθι • Ένα σχετικά υψηλό βιοτικό επίπεδο • Μια εξωστρεφής στάση ως αποτέλεσμα μιας μακράς, εύλογης φιλικής σχέσης με τους Βρετανούς • Μια παράδοση εξυπηρέτησης • Μια υψηλή πυκνότητα πληθυσμού, που επέτρεψε στους Μαλτέζους να απορροφούν μεγάλο τουριστικό πληθυσμό • Η πρόθεση της κυβέρνησης να κυριαρχήσει στην τουριστική βιομηχανία Οι Μαλτέζοι ίσως δεν είναι οι κλασικοί οικοδεσπότες της ανθρωπολογικής θεωρίας, οι οποίοι έχουν ρίξει αβοήθητα τη μοίρα τους από την αρπακτική διεθνή τουριστική βιομηχανία.

Η άποψη της Μάλτας για τον τουρισμό έχει αναπτυχθεί με μια πιο ισότιμη και δίκαιη άποψη για τη σχέση μεταξύ οικοδεσπότη και επισκέπτη, η οποία ίσως διευκόλυνε τη μετάβαση στη σύγχρονη κοινωνία του δικτύου καλύτερα από ορισμένους άλλους προορισμούς. Στη Μάλτα, για παράδειγμα, η έννοια του «σχεσιακού τουρισμού» καρποφόρησε. Ο «Ολοκληρωμένος Σχεσιακός Τουρισμός» (IRT) «βασίζεται στην αλληλεπίδραση μεταξύ του ταξιδιώτη/τουρίστα και του ντόπιου πληθυσμού που παρέχει υλικά και άυλα οφέλη. (Caudullo, 2010) Πρόκειται για μια απόκλιση από τον παραδοσιακό τουρισμό, προσφέροντας στον τουρίστα τη δυνατότητα να βυθιστεί και να γευτεί τον τοπικό πολιτισμό και τις παραδόσεις στη συγκεκριμένη περιοχή ή τοποθεσία που επισκέπτεται. Οι σημερινοί τουρίστες προτιμούν το «να είναι» παρά «να έχουν», και ως εκ τούτου θέλουν να γίνουν μέρος της καθημερινότητας των τόπων που επισκέπτονται και θέλουν το ταξίδι τους να είναι πηγή γνώσης και αναψυχής. Ο τουρίστας ανακτά την παλιά λειτουργία του ταξιδιού, με σκοπό να διευρύνει τις γνώσεις του για τη γύρω περιοχή, σεβόμενος ταυτόχρονα την κοινωνική και πολιτιστική ισότητα των άλλων πληθυσμών.

Ο τουρίστας φαίνεται να ενδιαφέρεται λιγότερο για τις παραδοσιακές τοποθεσίες μαζικού τουρισμού, που έχει βλάψει τις τοπικές ταυτότητες. Όλο και περισσότεροι τουρίστες προτιμούν λιγότερο γνωστές τοποθεσίες και περιοχές της ενδοχώρας όπου οι εξωτερικές επιρροές είχαν μικρή επίδραση στον τοπικό πολιτισμό και τη λαογραφία. Αυτό έχει πολλούς παραλληλισμούς με την έννοια του «δημιουργικού τουρισμού» που έχει γίνει επίσης δημοφιλής τα τελευταία χρόνια (Richards, 2011). Αν αναλύσει κανείς τι προσφέρει ο σχεσιακός ή δημιουργικός τουρισμός στους ανθρώπους, βασίζεται στην ανταλλαγή – ανταλλαγή γνώσεων, δεξιοτήτων, ιδεών, πολιτισμού κ.λπ. Στις πρώτες μορφές του δημιουργικού τουρισμού, αυτό συχνά περιελάμβανε συγκεκριμένες μαθησιακές εμπειρίες, όπως εργαστήρια και μαθημάτων, αλλά πλέον συνδέεται όλο και περισσότερο με την ιδέα της εμβάπτισης στον τοπικό πολιτισμό και τη δημιουργικότητα ή την έννοια του «ζω σαν ντόπιος». Αυτό είναι ίσως το απόλυτο παράδειγμα σχεσιακού τουρισμού – «να είσαι» αντί να «βλέπεις». Η ανάπτυξη των συστημάτων ανταλλαγών στο σπίτι και των συστημάτων ανταλλαγής φιλοξενίας όπως το Couchsurfing υπογραμμίζει πόσο δημοφιλής έχει γίνει η έννοια «ζω σαν ντόπιος» (Ανδριώτης και Αγιομυργιανάκης, 2013). Η ειρωνεία αυτού, ωστόσο, είναι ότι αυτή η μορφή τοπικής εμπειρίας έχει υποστηριχθεί από την ανάπτυξη των παγκόσμιων δικτύων. Χωρίς το Διαδίκτυο η ανταλλαγή ζωών με άλλους ντόπιους θα ήταν πολύ πιο δύσκολη. Μέσω Διαδικτύου, όμως, μπορούμε εύκολα να γίνουμε ντόπιοι αλλού.

Ενεργός Τουρισμός στη Μάλτα

Η Αρχή Τουρισμού της Μάλτας (MTA) κοιτάζει πέρα από τα παραδοσιακά αξιοθέατα του ήλιου και της θάλασσας προς πιο εξειδικευμένο τουρισμό, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αναζητούν ενεργό τουρισμό. Αυτό το τμήμα συνεισφέρει εκατομμύρια ευρώ στην τουριστική οικονομία με το 11% των τουριστών που επισκέφθηκαν τη Μάλτα πέρυσι να έχουν συμμετάσχει ενεργά σε κάποιο άθλημα ή άλλο.

Αυτός ο ενεργός τουρισμός γίνεται ολοένα και πιο δημοφιλής και έχει γίνει μια θέση στο τουριστικό προϊόν της Μάλτας και το γεγονός, αποφέρει ετήσιο εισόδημα 220 εκατομμυρίων ευρώ. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς του ΜΤΑ, οι τουρίστες που συμμετέχουν σε κάποιο είδος αθλητικής δραστηριότητας περνούν κατά μέσο όρο εννέα διανυκτερεύσεις στα νησιά της Μάλτας και σε ατομική βάση ξοδεύουν 1.200 ευρώ ο καθένας.

Υπολογίζεται ότι πέρυσι 190.000 επισκέπτες τουρίστες συμμετείχαν σε αθλητικές δραστηριότητες, με τις πιο δημοφιλείς φυσικά να είναι οι καταδύσεις, αλλά τα τελευταία χρόνια έχουν αυξηθεί σημαντικά σε δημοτικότητα και άλλες δραστηριότητες όπως το καγιάκ και το καγιάκ.

Ο Andrew Galea από τη Malta Outdoors – ένα από τα πρακτορεία που παρέχουν ευκαιρίες δραστηριότητας – είπε στο tm.com.mt ότι η ζήτηση για τέτοιες δραστηριότητες συνεχώς αυξάνεται.

Είπε ότι η συμμετοχή στον αθλητισμό αυξάνεται πάντα λόγω διαφόρων παραγόντων και έχει δείξει μια σαφή άνοδο της ζήτησης τα τελευταία χρόνια όχι μόνο μεταξύ των τουριστών αλλά και των ίδιων των Μαλτέζων που ζητούν κάθε είδους δραστηριότητες. Είπε ότι η Malta Outdoors προσφέρει επίσης αναρρίχηση και κατάβαση.

Το Wied iż-Żurrieq είναι μια πολύ δημοφιλής τοποθεσία για πεζοπορία και καγιάκ. Πρόσφατα ένα ζευγάρι Γερμανών που επισκέπτονταν τη Μάλτα ως καλεσμένοι του ΜΤΑ. Η Carolin Steig και ο Martin Merten είναι bloggers που επισκέπτονται διάφορες χώρες και στη συνέχεια αφηγούνται τις εμπειρίες τους.

«Είμαστε στη Μάλτα για πρώτη φορά, αλλά έχουμε δει ότι υπάρχουν πολλά περισσότερα να ζήσουμε από την αρχιτεκτονική, το φαγητό και το κρασί. Έχουμε κάνει πολλές δραστηριότητες. Κάναμε αναρρίχηση και ποδηλασία στο Γκόζο και σήμερα κάναμε μια παραλιακή βόλτα. Είναι απλά όμορφα εδώ», είπε ο Μάρτιν Μέρτεν.

Αναφερόμενη στον περίπατο στο Blue Grotto, η Carolin Steig είπε ότι δεν ήταν πολύ σίγουρη για το αν θα το επιχειρήσει και στην αρχή ήταν αρκετά τρομακτικό και φαινόταν αρκετά φοβερό. Είπε ωστόσο ότι όταν βλέπει κανείς το τόξο από κάτω είναι εκπληκτικό.

Απαντώντας σε ερώτηση του βουλευτή Silvio Parnis, ο υπουργός Τουρισμού Clayton Bartolo εξήγησε τη σημασία του ενεργού τουρισμού, ιδιαίτερα εκείνων που προσελκύουν τουρίστες σε περιόδους του χρόνου που ο γενικός τουρισμός δεν είναι τόσο δημοφιλής. Είπε ότι το ΜΤΑ προϋπολογίζει 1 εκατομμύριο ευρώ ετησίως για την προώθηση του ενεργού τουρισμού.

Αθλητικά περιπέτειας στη Μάλτα

Τα τοπία, η ακτογραμμή και η γεωλογία των νησιών της Μάλτας είναι ιδανικά για να βγείτε έξω και να ξεπεράσετε τα όριά σας μέσα από πολλά συναρπαστικά και διαφορετικά αθλήματα.

Υπάρχει ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών που έχουν σχεδιαστεί για να αναδείξουν τον τυχοδιώκτη μέσα σας, καθώς ανακαλύπτετε ένα μεσογειακό αρχιπέλαγος που φημίζεται για την εκπληκτική γη και τα θαλασσινά τοπία, τη χιλιετή ιστορία και το ήπιο κλίμα του. Οι περιπετειώδεις υπηρεσίες έχουν σχεδιαστεί για να αιχμαλωτίσουν τη φαντασία σας και να αναδείξουν τον τυχοδιώκτη μέσα σας, μέσω πολλών διαφορετικών ακραίων αθλημάτων, όπως αναρρίχηση βράχου, καγιάκ, kite surfing, ποδηλασία εκτός δρόμου και εμπειρίες πεζοπορίας τόσο για άτομα όσο και για ομάδες:

Τον ενθουσιασμό του zipline μπορούν να απολαύσουν όλοι

Η Μάλτα προσφέρει γραφικές διαδρομές για να εκτιμήσετε τη γεωλογία, τη χλωρίδα, την πανίδα, τις όμορφες ακτές και την ύπαιθρο.

Κολύμηση με αναπνευστήρα στα κρυστάλλινα γαλάζια νερά της Μάλτας, του Gozo και του Comino.

Τα όμορφα τοπία και οι 300 ημέρες ηλιοφάνειας κάνουν τη Μάλτα και το Γκόζο ιδανικές τοποθεσίες για αναρρίχηση.

Στη ζέστη του καλοκαιριού, μπορείτε να πηδήξετε στη θάλασσα για μια δροσερή βουτιά στο Med.

Καταβαίνοντας (ραπέλ)

Απότομοι βράχοι, πλάκες και ρωγμές προσφέρουν τα πιο εντυπωσιακά μέρη για να κάνετε κατάβαση στη Μάλτα. Είτε είστε νέος σε αυτά τα αθλήματα είτε είστε έμπειρος αθλητής, οι δραστηριότητες έχουν σχεδιαστεί για να ταιριάζουν στο επίπεδο δεξιοτήτων σας καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και εποπτεύονται από έμπειρους επαγγελματίες.

Urban Abseiling στη γέφυρα Mosta

Έχετε κάνει κατάβαση στο παρελθόν και αναζητάτε περισσότερη συγκίνηση και μια καταπληκτική τοποθεσία; Τότε σας περιμένει η κατάβαση στη γέφυρα Mosta, ίσως ένα από

τα πιο εκπληκτικά σημεία καταβασης στη Μάλτα. Ένας τεράστιος καταβάτης μήκους 35 μέτρων με 30 μέτρα δωρεάν κρέμασμα στο σχοινί!

Υπαίθριες Δραστηριότητες Περιπέτειας για Παιδιά και Νέους

Διασκεδαστικά προγράμματα περιπέτειας για καλοκαίρι ή χειμώνα. Ανάλογα με την εποχή και την ηλικιακή ομάδα, τα παιδιά μπορούν να απολαύσουν δραστηριότητες για ομάδες 9-14 και 13-17 ετών, όπως αναρρίχηση, πεζοπορία, νυχτερινή πεζοπορία, μαγειρική, ετικέτα λέιζερ, κυνήγι πολιτιστικού θησαυρού, αναρρίχηση σε εσωτερικούς χώρους, ziplining, παιχνίδια στην παραλία, κολύμβηση με αναπνευστήρα, καγιάκ, πεζοπορία, θαλάσσια περιπέτεια, slacklining και άλλα...

Ομαδικές κατασκηνώσεις διακοπών

Βρίσκεται στη μέση της Μεσογείου με πληθυσμό περίπου 410.000, οι περισσότεροι από τους οποίους μιλούν αγγλικά, και πολλοί επίσης ιταλικά, η Μάλτα προσφέρει την ιδανική τοποθεσία για πολλά προγράμματα περιπέτειας πανεπιστημίου και εκπαίδευσης και αθλημάτων ηγεσίας. Αυτά μπορούν να αφορούν τα αγγλικά και την περιπέτεια, την προσωπική ηγεσία, την περιπέτεια και τον πολιτισμό ή την περιπέτεια και τα extreme sports.

To Migra 150 Zipline

Μια περιπέτεια zipline από βράχο σε γκρεμό στο Migra il-Ferha είναι μια ασφαλής, γεμάτη διασκέδαση απόλαυση για ενήλικες και οικογένειες, καθώς και για μια υπέροχη μέρα για φίλους και ομάδες.

Πεζοπορία, περπάτημα και τρέξιμο μονοπατιών

Η πεζοπορία και η πεζοπορία θα σας επιτρέψουν να εκτιμήσετε τον μοναδικό χαρακτήρα της Μάλτας, επιτρέποντάς σας να αφήσετε την πεπατημένη τουριστική διαδρομή και να εξερευνήσετε τα γραφικά χωριά, το τραχύ τοπίο και τις εντυπωσιακές ακτές της Μάλτας. Οι διαδρομές τρεξίματος μονοπατιών εξυπηρετούν διαφορετικά επίπεδα φυσικής κατάστασης.

Κολύμβηση με αναπνευστήρα

Η κολύμβηση με αναπνευστήρα στη Μάλτα μπορεί να είναι ηρεμιστική και χαλαρωτική, να παρασύρεται θαυμάζοντας τους υποθαλάσσιους υφάλους και τη θαλάσσια ζωή, ή μπορείτε να βουτήξετε για να πλησιάσετε την ομορφιά του βυθού και των πλασμάτων του! Με εκπληκτικά καταγάλανα νερά, μεγάλα ζεστά καλοκαίρια και εύκολη πρόσβαση σε

μια άγρια ακτογραμμή, ποιος καλύτερος τρόπος για να χαλαρώσετε και να διασκεδάσετε από το κολύμβηση με αναπνευστήρα στη Μάλτα και τις θάλασσες του Γκόζο;

Αναρρίχηση

Με 1000 εμπορικές διαδρομές και 900 αθλητικές διαδρομές (οι περισσότερες βιδωμένες με τα υψηλότερα πρότυπα τα τελευταία 9 χρόνια), εξαιρετικό ασβεστόλιθο, όμορφα τοπία και 300 ημέρες ηλιοφάνειας κάθε χρόνο, η Μάλτα είναι ένα στολίδι των ορειβατών που περιμένει να ανακαλυφθεί.

Διασχίζοντας τη στάθμη της θάλασσας

Η ακτογραμμή της Μάλτας είναι βραχώδης με πολλές εισόδους και σπηλιές, επιτρέποντάς σας να ζήσετε όλη την ελευθερία του DWS με το πρόσθετο πλεονέκτημα της πολύ σύντομης πτώσης στη θάλασσα εάν δεν μπορείτε να συνεχίσετε τη διαδρομή σας. Στη ζέστη του καλοκαιριού, μπορείτε να πηδήξετε από το βράχο και στα δροσερά νερά του Med!

Άλμα ελεύθερης πτώσης στη γέφυρα Mosta

Ένα συνολικό ύψος άλματος 23 μέτρων από τη διάσημη γέφυρα Mosta στον πυθμένα της κοιλάδας είναι μια πρώτη φορά για τη Μάλτα. Αυτή η καταπληκτική τοποθεσία δεν πρέπει να χάσετε και ο καλύτερος τρόπος για να εκτιμήσετε ένα από τα πιο γραφικά μέρη της Μάλτας για επίσκεψη.

Ορεινή ποδηλασία εκτός δρόμου

Παίρνοντας μικρούς δρόμους, επαρχιακά μονοπάτια και μονοπάτια εκτός δρόμου, μπορείτε να εξερευνήσετε τις ξεχασμένες κοιλάδες και τις γραφικές διαδρομές της Μάλτας και του Γκόζο. Σε μια μέρα μπορείτε να επισκεφθείτε την ιστορική Μάλτα, με στάσεις στους νεολιθικούς ναούς, την περιτειχισμένη μεσαιωνική πόλη Mdina και παρεκκλήσια στην άκρη του δρόμου ή να ανακαλύψετε απόκρημνη ύπαιθρο, εντυπωσιακούς βράχους και κρυμμένες κοιλάδες στην ενδοχώρα.

Καγιάκ

Το καγιάκ είναι ένας πολύ καλός τρόπος για να δείτε τις ακτές της Μάλτας, συμπεριλαμβανομένης μιας επίσκεψης στο νησί Comino, όπου θα μπορείτε να γλιστρήσετε κάτω από φυσικές καμάρες και σε πολλές σπηλιές. Μια άλλη αγαπημένη περιπέτεια διακοπών σας μεταφέρει στον όμορφο κόλπο Selmun και στα ιστορικά νησιά του Αγίου Παύλου.

Στατιστική

Παρουσιάζοντας α **δεκαετής στρατηγική για τον τουρισμό της Μάλτας** Σε αυτή τη σημαντική συγκυρία της παγκόσμιας ανάπτυξης απαιτείται η πλήρης κατανόηση των 70 ετών λειτουργίας, ανάπτυξης και εξέλιξης του κλάδου. Μόνο με την κατανόηση από πού προέρχεται ο κλάδος μπορεί κανείς να προτείνει σωστά στρατηγικές που όχι μόνο βασίζονται σε ισχυρά θεμέλια αλλά έχουν επίσης καλές πιθανότητες επιτυχίας, δεδομένης της σχέσης τους με τις ρίζες του κλάδου.

Ο τουρισμός στη Μάλτα έχει εξελιχθεί μέσα από διάφορες φάσεις που οδήγησαν σε διαφορετικές επιπτώσεις στην οικονομική σκηνή της Μάλτας όλα αυτά τα χρόνια. Στις έξι δεκαετίες ανάπτυξης και ανάπτυξής του, ο τουρισμός της Μάλτας γνώρισε πολλές διαφορετικές περιόδους, καθεμία από τις οποίες δημιούργησε διαφορετικούς τύπους οικονομικών ευκαιριών, προκλήσεων και ζητημάτων.

Φάση 1: Πριν από τη δεκαετία του 1960

Αν και τα ταξίδια για τις μάζες ήταν ακόμα ένα φαινόμενο που δεν είχε έρθει, αυτό δεν σημαίνει ότι η Μάλτα δεν είχε τουρισμό για να μιλήσει πριν από τη συνειδητή προσπάθειά της να αναπτύξει αυτή τη βιομηχανία τη δεκαετία του 1960. Τα τουριστικά καταλύματα αρχικά περιορίζονταν κυρίως στη Βαλέτα και τα ονόματα των ξενοδοχείων προδίδουν μια βρετανική αποικιακή σύνδεση και χρήση.

Φάση 2: Η δεκαετία του 1960

Ο μαζικός τουρισμός ήταν ακόμη στα σπάργανα και τα αεροπορικά ταξίδια ήταν ακόμα το βασίλειο των πλουσίων. Ο τουρισμός ήταν αποκλειστικός και η υψηλή ποιότητα ήταν σε ζήτηση. Κατά τη διάρκεια αυτής της φάσης, η Μάλτα μπορεί να περιγραφεί καλύτερα ως ένας αναδυόμενος ποιοτικός ξενοδοχειακός προορισμός για τους Βρετανούς τουρίστες. Οι ποιοτικές επενδύσεις ξενοδοχείων υποκινούνταν από ένα γενναίο δωρο αναπτυξιακό πρόγραμμα επιχορηγήσεων που διοικείται από το Κυβερνητικό Τουριστικό Συμβούλιο της Μάλτας.

Φάση 3: Η δεκαετία του 1970

Αυτή η περίοδος μπορεί να περιγραφεί ως εκείνη της εκθετικής ανάπτυξης του μαζικού τουρισμού και των tour operators. Παρά τις προσωρινές οπισθοδρομήσεις που προκλήθηκαν από ένα μείγμα εσωτερικών και εξωτερικών παραγόντων - όπως η ψύξη των

αγγλο-μαλτεζικών σχέσεων πριν από την επαναδιαπραγμάτευση της Αμυντικής και Οικονομικής Συμφωνίας το 1972 και την πετρελαϊκή κρίση του 1973 και την αύξηση των τιμών - ο όγκος του τουρισμού στη Μάλτα αυξήθηκε γρήγορα, βοήθησε από πολιτικά προβλήματα και κακοτυχίες άλλων χωρών στην περιοχή της Μεσογείου: ο αραβικός/ισραηλινός πόλεμος, ο εμφύλιος πόλεμος του Λιβάνου, οι στρατιωτικές δικτατορίες στην Πορτογαλία, την Ισπανία, την Ελλάδα και την Τουρκία και την εισβολή στην Κύπρο. Η Air Malta ιδρύθηκε ως η εθνική αεροπορική εταιρεία της Μάλτας το 1974, δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας στον τουρισμό στον τομέα της αεροπορίας και σε άλλους βοηθητικούς τομείς. Αυτοί οι παράγοντες συνέβαλαν σε μια δεκαετία ισχυρής ανάπτυξης που είδε τον τουρισμό στη Μάλτα να αυξάνεται από περίπου 180.000 τουρίστες ετησίως το 1970 σε σχεδόν 750.000 ετήσιους τουρίστες μέχρι το 1980.

Φάση 4: Αρχές της δεκαετίας του 1980

Στις αρχές της δεκαετίας του 1980, δημιουργήθηκε μια κατάσταση όπου η διεθνής τουριστική προσφορά με τη μορφή προορισμών και τουριστικών κλινών ξεπερνούσε γρήγορα τη ζήτηση. Αυτό εγκαινίασε μια περίοδο ευαισθησίας στις τιμές. Για τη Μάλτα, που υπεύει στην κορυφή δέκα ετών ταχείας ανάπτυξης κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1970, αυτό το ανησυχητικό σενάριο επιδεινώθηκε περαιτέρω από την επιστροφή της πολιτικής σταθερότητας στην περιοχή της Μεσογείου, πράγμα που σημαίνει ότι ο ανταγωνισμός στη γειτονιά, που περιλαμβάνει μια πιο σύγχρονη τουριστική προσφορά, έγινε ξαφνικός. πραγματικότητα σε μια χώρα που παλεύει με βασικά ζητήματα όπως η εγγυημένη παροχή νερού βρύσης, η ηλεκτρική ενέργεια και οι τηλεπικοινωνίες.

Η προβλέψιμη έκβαση αυτού του συνδυασμού ατυχών γεγονότων οδήγησε σε παρακμή και στασιμότητα του τουρισμού της Μάλτας μεταξύ 1981 και 1986. Αυτό οφειλόταν κυρίως σε μη ανταγωνιστικές τιμές, θέματα συναλλαγματικών ισοτιμιών στερλίνας/λίρας Μάλτας, υπερβολική εξάρτηση της Μάλτας από τον βρετανικό τουρισμό, την υψηλή εποχικότητα του τουρισμού εισροές και απτές ελλείψεις υποδομών.

Το άμεσο αποτέλεσμα αυτής της περιόδου ήταν η παρακμή των πρόσφατα αλλά ταχέως αναπτυσσόμενων Bugibba και Marsaskala. Αυτές οι τοποθεσίες είδαν την ταχεία εμφάνιση δεύτερων κατοικιών και οικιστικών στοιχείων που ξεκίνησε κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου ως αντικατάσταση του αχρησιμοποίητου και απαρχαιωμένου πρώην τουριστικού αποθέματος αυτοεξυπηρέτησης.

Φάση 5: Τέλη δεκαετίας του 1980

Η ανάπτυξη των ενδοευρωπαϊκών ταξιδιών ήταν το χαρακτηριστικό γνώρισμα στα τέλη της δεκαετίας του 1980. Αυτό υποκινήθηκε από το τέλος του Ψυχρού Πολέμου και την απελευθέρωση και την απορρύθμιση που προέκυψαν ως αποτέλεσμα της έννοιας της

ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς, με την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη που τέθηκε σε ισχύ το 1992. Οι απλουστευμένες διατυπώσεις των συνόρων έπαιξαν επίσης σημαντικό ρόλο, ξεκινώντας από την κατάργηση των θεωρήσεων και με αποκορύφωμα την έννοια του ταξιδιού χωρίς σύνορα εντός του χώρου Σένγκεν που εισήχθη με τη Συμφωνία Σένγκεν το 1990.

Φάση 6: Η δεκαετία του 1990

Ο διεθνής τουρισμός άρχισε να αναπτύσσεται με επιταχυνόμενο ρυθμό κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου. Στην Ευρώπη, αυτό επηρεάστηκε έντονα από το άνοιγμα της Ανατολικής Ευρώπης μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης και με τεράστιους πληθυσμούς που αναζητούσαν ταξίδια σε προηγούμενως απρόσιτους και δυσβάστακτους προορισμούς. Ήταν επίσης η εποχή των συγχωνεύσεων και των εξαγορών, με τον θάνατο των μικρών, τοπικών, περιφερειακών και ανεξάρτητων τουριστικών φορέων προς όφελος των ολοκληρωμένων εταιρειών. Αυτό το φαινόμενο επηρέασε τους τουριστικούς πράκτορες, τους ταξιδιωτικούς πράκτορες, τις αλυσίδες ξενοδοχείων και τις αεροπορικές εταιρείες. Αυτή ήταν επίσης η περίοδος που είδε την εμφάνιση του Διαδικτύου ως πηγή πληροφοριών.

Φάση 7: Αρχές δεκαετίας του 2000

Μετά τα χρόνια άνθησης της προηγούμενης δεκαετίας, η νέα χιλιετία έφερε αρκετές νέες πραγματικότητες που προέκυψαν από τους πόνους γέννησης μιας πραγματικά παγκοσμιοποιημένης οικονομίας. Στον τουρισμό, αυτό φάνηκε από την πτώση των παραδοσιακών προμηθευτών, όπως οι tour operators, οι οποίοι αντικαταστάθηκαν από μια νέα γενιά εταιρειών που στοχεύουν στην εξυπηρέτηση ενός πιο έμπειρου, πεπειραμένου, με αυτοπεποίθηση και ανεξάρτητου τουρίστα. Το κυριότερο μεταξύ αυτών ήταν η άνοδος του φαινομένου των αεροπορικών εταιρειών χαμηλού κόστους.

Ένα από τα σημαντικότερα ερεθίσματα των ανεξάρτητων ταξιδιών ήταν η γέννηση και η ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου. Το ηλεκτρονικό εμπόριο άλλαξε τον Παγκόσμιο Ιστό από μια βάση δεδομένων πληροφοριών σε μια επιχειρηματική πύλη και μετέτρεψε τους χρήστες του ιστού από άτομα που αναζητούσαν σε κρατητές. Εντός της Ευρώπης, η εισαγωγή της Ευρωζώνης και η επέκταση της Συμφωνίας Σένγκεν ώστε να συμπεριλάβει πολλές ευρωπαϊκές χώρες που επιτρέπουν ελεύθερα ταξίδια εντός ενός μόνο συνόρων είχε επίσης τεράστιο αντίκτυπο στον τρόπο που οι άνθρωποι οργάνωσαν τις διακοπές τους, επιτρέποντας δωρεάν διασυνοριακά ταξίδια. Θα μπορούσε να προγραμματιστεί σε σύντομο χρονικό διάστημα λόγω μη διατυπώσεων συνόρων και άμεσων απευθείας online κρατήσεων.

Φάση 8: 2006-2014

Αυτή ήταν μια ταραχώδης περίοδος κατά την οποία ο παγκόσμιος τουρισμός συγκλονίστηκε από μια διαδοχή πανδημιών, οικονομικών κρίσεων, αυξανόμενου κόστους καυσίμων και τρομοκρατίας, αλλά συνέχισε να αναπτύσσεται έντονα λόγω της ανθεκτικότητάς του. Ο τουρισμός γινόταν μια αναγκαιότητα, που έπρεπε να καταναλωθεί με κάθε κόστος, παρά μια πολυτέλεια που απαιτούσε οικονομική, προσωπική, πολιτική και ιατρική σταθερότητα για να πραγματοποιηθεί.

Αυτή ήταν επίσης η περίοδος κατά την οποία ενηλικιώθηκαν τα ανεξάρτητα ταξίδια και οι διαδικτυακές αγορές. Αυτές οι σημαντικές εξελίξεις οδήγησαν σε μια τεράστια αλλαγή στη συμπεριφορά των ταξιδιών, με τις καθυστερημένες αποφάσεις κρατήσεων να αντικαθιστούν την προηγούμενη κατάσταση που ευνοούσε τις πρώιμες κρατήσεις μήνες νωρίτερα. Ήταν επίσης κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου που τεράστιος αριθμός ανθρώπων άρχισαν να ταξιδεύουν με τρόπο που χαρακτηρίζεται από μικρότερες διαμονές και μεγαλύτερη συχνότητα ταξιδιών. Η έλευση των υπηρεσιών χαμηλού κόστους αερομεταφορέων στη Μάλτα στα τέλη του 2006 άνοιξε την πόρτα σε νέα ταξιδιωτικά πρότυπα. Αυτό ήταν αρκετά σε αντίθεση με το επιχειρηματικό μοντέλο των προηγούμενων τεσσάρων δεκαετιών, που υπαγορεύτηκε από το στυλ των διακοπών των tour operator, με τους επισκέπτες να διαμένουν σε πολλαπλάσιες των επτά ημερών λόγω των προγραμμάτων πτήσεων που συνέδεαν την προέλευση και τον προορισμό κάθε εβδομάδα μόνο.

Αυτή η περίοδος γνώρισε επίσης την ανάπτυξη των διαδραστικών μέσων κοινωνικής δικτύωσης ως εναλλακτική στα παραδοσιακά μέσα. Το βάρος μετατοπίστηκε από μια βιομηχανία με γνώμονα τους προμηθευτές σε μια βιομηχανία με γνώμονα τον καταναλωτή, με αυξημένη ζήτηση για εμπειρίες διαμονής τύπου «bed and breakfast», αποκλειστικά για δωμάτια, αποκλειστικά στο κέντρο της πόλης. Τα ιδιωτικά καταλύματα αναπτύχθηκαν ως εναλλακτική λύση στα συλλογικά καταλύματα που είχαν επικρατήσει από τα μέσα της δεκαετίας του 1980.

Φάση 9: 2015-2019

Η περίοδος που ξεκίνησε το 2015 έχει δει τον παγκόσμιο τουρισμό να συνεχίζει να αυξάνεται με άνευ προηγουμένου, σχεδόν εκθετικό τρόπο, καθώς τα ταξίδια μετατοπίζονται από το προηγούμενο καθεστώς μιας προσιτής απόλαυσης με λογικό κόστος σε ένα πιο προσιτό εμπόρευμα που καταναλώνεται πιο συχνά και τακτικά από ευρύτερα τμήματα του πληθυσμού σε περισσότερες χώρες παγκοσμίως.

Οι εναλλακτικές μορφές περιηγήσεων έχουν επίσης επεκταθεί, ιδιαίτερα η αγορά της κρουαζιέρας, η οποία έφτασε τις 670.000 το 2017. Αν και οι επιβάτες κρουαζιέρας δεν περιλαμβάνονται στα στατιστικά στοιχεία αφίξεων τουρισμού καθώς είναι εκδρομείς, έχουν

σχέση με τον τουρισμό όσον αφορά την τάση για Ορισμένοι από αυτούς θα ξαναεπισκεφτούν τελικά τον προορισμό ως πιστοί τουρίστες και επίσης όσον αφορά τις δυνατότητες κρουαζιέρας και διαμονής που προκύπτουν από επιχειρήσεις μεταφοράς στο σπίτι, όπως το Mein Schiff της TUI και το P&O's Oceana που εκτελούν δρομολόγια από Μάλτα προς Μάλτα κατά τη διάρκεια της περιόδου κρουαζιέρας στη Μεσόγειο.

Ο τουρισμός συνέχισε να αυξάνεται, τροφοδοτούμενος από τα φθηνά αεροπορικά ταξίδια ως αποτέλεσμα των χαμηλότερων τιμών των καυσίμων και της διάδοσης του μοντέλου αεροπορικών εταιρειών χαμηλού κόστους, ενώ διευκολύνθηκε περαιτέρω από την άνοδο μιας παγκόσμιας μεσαίας τάξης και την άρση πολλών από τα εμπόδια που προηγουμένως σχετίζονταν με τα ταξίδια . Οι Μαλτέζοι παραμένουν γενικά θετικά διατεθειμένοι στον τουρισμό, αλλά είναι πιο επιρρεπείς στον NIMBYism και λιγότερο συμπαθητικοί σε ορδές επισκεπτών στο μικρό νησιωτικό τους κράτος (Bramwell, 2003).

Τα τελευταία χρόνια έχει επίσης δει την εμφάνιση και ανάπτυξη της «οικονομίας του διαμοιρασμού» ως ένα ταχέως αναπτυσσόμενο φαινόμενο, δημιουργώντας σκληρό ανταγωνισμό στους παραδοσιακούς προμηθευτές τουρισμού, κυρίως στον τομέα της διαμονής, αλλά και σιγά-σιγά εισχωρώντας σε άλλους τομείς, όπως η εστίαση, οι μεταφορές, ακόμη και η ψυχαγωγία. . Αυτός ο ομότιμος τουρισμός εξαρτάται εξ ολοκλήρου από την ύπαρξη διαδικτυακών πλατφορμών που διευκολύνουν την ανταλλαγή πληροφοριών και τις ηλεκτρονικές συναλλαγές. Ο αντίκτυπος τέτοιων αλυσίδων εφοδιασμού εναλλακτικού τουρισμού και η επακόλουθη έκρηξη στη ζήτηση για βιωματικό τουρισμό στον οποίο οι τουρίστες αναζητούν πρακτικές εμπειρίες διαφέρουν από τον τύπο τουρισμού που επικρατούσε μέχρι πριν από λίγα χρόνια.

Φάση 10: COVID-19, Κλιματική Αλλαγή και πέρα

Μέχρι το COVID-19, αυτή η πιο πρόσφατη τάση ισχυρής τουριστικής ανάπτυξης στη Μάλτα λάμβανε χώρα σε ένα περιβάλλον ισχυρής οικονομικής ανάπτυξης από έναν μεγάλο αριθμό τομέων, από τις κατασκευές έως τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και τα τυχερά παιχνίδια, όλοι ανταγωνίζονται για περιορισμένους πόρους, από τη γη έως ταλέντο. Η ανάπτυξη του τουρισμού ήταν εντυπωσιακή όσον αφορά την ποικιλομορφία του μέσω της ισχυρής ανάπτυξής του εκτός αιχμής, καθιστώντας τον μια πραγματικά οικονομική δραστηριότητα για όλο το χρόνο. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την ανάγκη για περισσότερους υπαλλήλους όλο το χρόνο, την προσέλκυση όγκων τουριστών από διαφορετικούς πολιτισμούς και νέες δεξιότητες και υπηρεσίες. Η εισαγωγή νέων τμημάτων στους τομείς του ενεργού, βιωματικού και τουρισμού ευεξίας και η διεύρυνση της πτυχής των υπηρεσιών του κλάδου έδωσε τη δυνατότητα σε χιλιάδες μικρούς επιχειρηματίες, αν και ένας σημαντικός αριθμός από αυτούς δραστηριοποιούνται εκτός κανονισμών και δημοσιονομικών

καθεστώτων, να αξιοποιήσουν η διευρυμένη τουριστική βιομηχανία, το μέγεθος της οποίας έχει αυξηθεί πέρα από την απορροφητική ικανότητα των παραδοσιακών προμηθευτών.

Στο σενάριο μετά τον COVID-19, η μορφή της συνολικής οικονομικής δομής και κατεύθυνσης της Μάλτας είναι υπό εξέταση. Ο τουρισμός μπορεί κάλλιστα να χρειαστεί να λειτουργήσει στο πλαίσιο ενός αλλαγμένου οικονομικού τοπίου που επιφέρει η αντίστοιχη ενίσχυση και παρακμή άλλων τομέων στον πρωτογενή τομέα και στον τομέα των υπηρεσιών. Μπορεί να χρειαστεί να προσφέρει πρόσθετη αξία για την αντικατάσταση της χαμένης δραστηριότητας από άλλους οικονομικούς τομείς, αλλά θα αισθανθεί η ίδια το τσίμπημα εάν συρρικνωθούν τομείς που παραδοσιακά παρήγαγαν αλληλεπικαλυπτόμενη δραστηριότητα με αυτήν.

Ο αντίκτυπος στην απασχόληση θα πρέπει επίσης να παρακολουθείται στενότερα, δεδομένης της ισορροπίας που πρέπει να δημιουργηθεί μεταξύ ενός εργατικού δυναμικού της Μάλτας που είναι πιθανόν όλο και πιο πρόθυμο να επιστρέψει στον κλάδο της φιλοξενίας και των κενών δεξιοτήτων και αριθμών που μπορεί να χρειάζεται να καλυφθούν από αλλοδαπούς εργαζομένους, είτε από την ΕΕ/ΕΟΧ ή από τρίτες χώρες.

Η εμπειρία και τα διδάγματα που προκύπτουν από τον COVID-19 ως παγκόσμια κρίση έχουν επίσης ισχυρό αντίκτυπο στον τρόπο με τον οποίο ο κόσμος και η τουριστική βιομηχανία θα αντιδράσουν στους επιταχυνόμενους κινδύνους της ανεξέλεγκτης υπερθέρμανσης του πλανήτη και των συνεπαγόμενων επιπτώσεων της Κλιματικής Αλλαγής. Η κλιματική αλλαγή αναγνωρίζεται ως η μοναδική, υψηλότερη υπαρξιακή απειλή για την ανθρωπότητα και αναμφίβολα θα έχει τεράστιο αντίκτυπο στα ταξίδια και τον τουρισμό ως αναπόσπαστα μέρη της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας τα επόμενα χρόνια. Για να επιβιώσει και να παραμείνει βιώσιμος ο τουρισμός της Μάλτας τα επόμενα χρόνια, **α Πρέπει να αναληφθεί συνδυασμός προληπτικών και αντιδραστικών βημάτων με άμεση ισχύ.**

Εναλλακτικές Στρατηγικές Επιλογές

ΑΝΑΡΡΩΝΩ σχετίζεται με τις προσπάθειες επανεμφάνισης από τις απώλειες που προκλήθηκαν ως αποτέλεσμα του COVID-19. Ενώ στην ονομαστική αξία, υπάρχει καθολική συμφωνία ότι η ανάκτηση πρέπει να πραγματοποιηθεί εντός του συντομότερου δυνατού χρονικού πλαισίου, υπάρχουν πολλοί παράγοντες που επηρεάζουν την ταχύτητα της ανάκτησης τόσο εσωτερικές όσο και εξωτερικές.

Σε τελική ανάλυση, ο στόχος πρέπει να είναι η ανάκαμψη να είναι εφικτή και βιώσιμη, έτσι ώστε να έχει μια σταθερή καμπύλη ανάπτυξης και όχι τις πιο επιζήμιες εσφαλμένες εκκινήσεις και παύσεις.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΩ υποδηλώνει την επιθυμία να επιστρέψουμε ΑΠΛΑ στους ρυθμούς ανάπτυξης που επικρατούσαν πριν από την COVID-19. Το REGROW θα απέρριπτε την επίδραση του ιού ως μια εφάπαξ καταστροφική πτώση που πρέπει να διαγραφεί όσο το δυνατόν γρηγορότερα για να πραγματοποιηθεί η επιστροφή στην κανονικότητα.

Κάτω από την επιλογή REGROW, δεν χρειάζεται να κάνετε τεράστιες διορθώσεις στην στρατηγική που ίσχυε προηγουμένως, αλλά απλώς να επιστρέψετε ξανά στην τροχιά.

REGROW - η περίπτωση που είναι συνηθισμένη, όχι μόνο είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς αλλά και απίθανο να συμβεί. Αντιπροσωπεύει τη λιγότερο φιλική προς το κλίμα και βιώσιμη επιλογή και επίσης απορρίπτει αυτόματα την επιλογή RETHINK.

ο **ΞΑΝΑΣΚΕΦΤΟΜΑΙ** Η επιλογή αντιπροσωπεύει τη σχολή σκέψης χρήσης του αντίκτυπου του COVID-19 για την επανεξέταση του θεμελιώδους ρόλου του τουρισμού στο συνολικό κοινωνικο-οικονομικό πλαίσιο.

Το RETHINK βασίζεται στην προϋπόθεση ότι το ξαφνικό κλείσιμο του διεθνούς τουρισμού όχι μόνο δημιούργησε οικονομική αναταραχή και δυσχέρειες, αλλά είχε και κάποια παρεπόμενα οφέλη που προέκυψαν από τη μειωμένη μετακίνηση ανθρώπων, έναν λιγότερο ταραχώδη τρόπο ζωής στις χώρες, τις μειωμένες εκπομπές ρύπων και τη μείωση άλλων αρνητικών στοιχείων για τα οποία ο τουρισμός συνήθως ξεχωρίζει ως κύριο συντελεστή.

Το RETHINK ζητά μια κριτική επαναξιολόγηση του ρόλου, της κλίμακας και της φύσης του τουρισμού στη Μάλτα, καλύπτοντας ένα ευρύ φάσμα τομέων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας του περιβάλλοντος και της διατήρησης της βιοποικιλότητας.

Το RETHINK ζητά κατανόηση των αλλαγών συμπεριφοράς στα ταξιδιωτικά πρότυπα μετά την πανδημία και προσαρμογή στις νέες απαιτήσεις

ΚΑΝΩ ΟΙΚΟΝΟΜΙΕΣ Ως επιλογή είναι μια πιο ακραία επέκταση του RETHINK που εξετάζει ενεργά τη μείωση του τουρισμού της Μάλτας σε χαμηλότερα επίπεδα, καταβάλλοντας συνειδητή προσπάθεια να μην αυξηθεί εκ νέου στα προ-COVID-19 επίπεδα.

Η αναταραχή που επέφερε ο COVID-19 έχει δημιουργήσει ορισμένες επωφελείς παρενέργειες σε προορισμούς που συνήθως ήταν συνηθισμένοι σε έντονη τουριστική παρουσία καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Τα κυριότερα από αυτά είναι ο μειωμένος αριθμός επισκεπτών που εκφράζονται σε μειωμένη πυκνότητα, λιγότερος θόρυβος και ενόχληση, καλύτερες ευκαιρίες στάθμευσης, η ελευθερία εισόδου σε ένα εστιατόριο χωρίς την ανάγκη κράτησης και η μείωση πολλών άλλων ενοχλήσεων που συνήθως συνδέονται με την υψηλή τουριστική εισροή. Αυτό το επιχείρημα, αν και απλοϊκό στην αποφυγή της αξιολόγησης των

μειωμένων τουριστικών επιπτώσεων, αποτελεί ένα από τα κύρια πλεονεκτήματα που τονίζονται από τους υποστηρικτές του RETRENCH.

Βασίζεται στην προϋπόθεση ότι ένα χαμηλότερο επίπεδο τουριστικής δραστηριότητας θα αποδεικνυόταν ωφέλιμο για τον προορισμό, καθιστώντας τον λιγότερο απασχολημένο και λιγότερο κόσμο προς όφελος τόσο του κατοίκου του πληθυσμού όσο και της ικανοποίησης των επισκεπτών.

Η κύρια προϋπόθεση αυτής της μάλλον απλοϊκής επιλογής είναι ότι η μείωση της οικονομικής συνεισφοράς του τουρισμού θα ήταν με χαμηλότερο ρυθμό από τη μείωση των αριθμών λόγω των μεγαλύτερων μεριδίων τουριστών υψηλότερων δαπανών που προσελκύονται σε έναν προορισμό που είναι πιο επιλεκτικός και προτιμά να περιορίζει την ανάπτυξη.

Αγνοεί ουσιαστικά τις κρίσιμες μάζες των όγκων που απαιτούνται για τη διατήρηση μιας αλληλένδετης και πολύπλοκης τουριστικής αλυσίδας αξίας.

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ βασίζεται στον απολογισμό της κατάστασης που προκύπτει από την εμπειρία του COVID19 για την αναθεώρηση του τρέχοντος status quo για την περαιτέρω ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της βιωσιμότητας της τουριστικής βιομηχανίας της Μάλτας μακροπρόθεσμα.

Η REVIEW βασίζεται στην προϋπόθεση μιας πιο επιλεκτικής προσέγγισης για την προσέλκυση των προτιμώμενων τουριστικών εισροών της Μάλτας με βάση τις αρχές της αυξημένης ικανοποίησης των επισκεπτών, των ελαχιστοποιημένων κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων και της μεγιστοποίησης των οικονομικών αποδόσεων.

Θα αντικατοπτρίζει όλες τις διαστάσεις της Πράσινης Συμφωνίας της ΕΕ, του Οράματος της Μάλτας 2050 και της Μάλτας ως παγκόσμιου ταξιδιωτικού κέντρου φιλικού προς το κλίμα.

Η REVIEW περιλαμβάνει τον ανασχεδιασμό του τουρισμού μέσω μιας συνεχούς διαδικασίας που στοχεύει να είναι απρόσκοπτη αποφεύγοντας τυχόν μεταβατικές βυθίσεις κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Στην πορεία, πρέπει να αξιολογήσουμε τους κινδύνους που συνδέονται με την υπεράνπτυξη του κλάδου.

Αν και όλα τα παραπάνω είναι θετικά, η απλή ανασκόπηση δεν θεωρείται επαρκής για την επίτευξη των επιθυμητών στρατηγικών στόχων.

Το REVITALIZE είναι στενά συνδεδεμένο και προσθέτει στο REVIEW δίνοντας έμφαση στην αναζωογόνηση της διαδικασίας αναθεώρησης.

Στο REVITALISE, ο στόχος είναι να προκληθεί μια διαδικασία αλλαγής με στόχο να δώσει μια νέα πνοή στον τουρισμό της Μάλτας για να τον ανυψώσει σε υψηλότερο κοινωνικοοικονομικό επίπεδο με βάση ισχυρότερες αρχές κλιματικής ανθεκτικότητας, βιωσιμότητας, προστιθέμενης αξίας, κερδοφορίας, ανθεκτικότητας και καινοτόμες αλλαγές.

Η ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ της τουριστικής βιομηχανίας θα την καταστήσει πιο ανθεκτική στο μέλλον όσον αφορά την ανταπόκρισή της στις μεταβαλλόμενες τάσεις, τις νέες πραγματικότητες, τις παγκόσμιες απειλές και την ανάπτυξη των ανταγωνιστών.

Προτεινόμενες Επιλογές

Με βάση την αξιολόγηση των παραπάνω επιλογών και εναλλακτικών λύσεων και με βάση τις αναλύσεις PESTEL και SWOT, οι τρεις επιλογές στρατηγικής τουριστικής ανάπτυξης που προσδιορίστηκαν για τον τουρισμό στη Μάλτα και το Γκόζο για την περίοδο 2021-2030 είναι οι ακόλουθες:

ΑΝΑΡΡΩΝΩ. ΞΑΝΑΣΚΕΦΤΟΜΑΙ. ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΩ

Έχουν επιλεγεί εξαιρουμένων των REGROW, RETRENCH και REVIEW που έχουν απορριφθεί λόγω της κατώτερης ελκυστικότητάς τους και των λιγότερο από ιδανικών επιπτώσεών τους στην τρέχουσα και μελλοντική οικονομική πραγματικότητα της Μάλτας:

Το REGROW θεωρείται πολύ κοντόφθαλμο και συνδέεται με μια περασμένη πραγματικότητα που δεν υπάρχει πια.

Η RETRENCH αγνοεί απλοϊκά τις οικονομικές πολυπλοκότητες και διασυνδέσεις που περιβάλλουν τον τουρισμό και τις σχετικές κρίσιμες μάζες που κρίνονται απαραίτητες

Η ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ, αν και θετική και ευεργετική, σταματά μερικά βήματα πριν **ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΩ** η οποία είναι πιο εκτεταμένη στους στρατηγικούς της στόχους.

Υπέρ και κατά

- Η εστίαση μόνο στην απόλυτη ανάπτυξη μπορεί να συνεχίσει να αποφέρει κέρδη στον αναπτυσσόμενο κλάδο της φιλοξενίας, ιδιαίτερα στις προσφορές χαμηλής κατηγορίας και ιδιωτικών καταλυμάτων, αν και σε ένα πλαίσιο μειωμένων οριακών αποδόσεων. Προσक्रούει σε φραγμούς για το κλίμα και την αειφορία.

- Η συνειδητή υποχώρηση σε όγκους θα ικανοποιούσε τους επικριτές της ασυγκράτητης ανάπτυξης και θα μειώσει τις πυκνότητες και τις πιέσεις σε πολύ χαμηλότερα επίπεδα. Αυτό, ωστόσο, θα είχε ένα τίμημα αχρησιμοποίητων εγκαταστάσεων που θα απαιτήσουν εναλλακτική οικονομική χρήση εάν χρειαστεί να απομακρυνθούν από τον τουρισμό.
- Η ανάπτυξη που βασίζεται στην ανάκτηση των ζημιών που συνοδεύεται από μια ενδεδειγμένη αναδιάρθρωση και ανασχεδιασμό έχει το κύριο πλεονέκτημα της επανατοποθέτησης του τουρισμού της Μάλτας σε ισχυρότερα θεμέλια για να αντιμετωπίσει ισχυρότερες προκλήσεις.
- Είναι πιθανό η αναμενόμενη μακρά περίοδος ανάκαμψης και οι επακόλουθοι μειωμένοι ρυθμοί ανάπτυξης να δημιουργήσουν αναντιστοιχία μεταξύ της τουριστικής ζήτησης και της προσφοράς της Μάλτας.

Παράδοση της Στρατηγικής

Οι επιλεγμένες επιλογές θα εφαρμοστούν με αλληλεπικαλυπτόμενο τρόπο.

Η κύρια αρχική προσπάθεια θα επικεντρωθεί στην ανάκαμψη για να γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ των τρεχουσών απωλειών και της κρίσιμης μάζας όγκου που απαιτείται για να επανέλθει η τουριστική βιομηχανία σε αποδεκτά επίπεδα λειτουργίας και κερδοφορίας.

Ενώ οι όγκοι ανακατασκευάζονται, θα τεθεί σε εφαρμογή μια στρατηγική επανεξέτασης, βάσει της οποίας θα αρχίσει να τίθεται σε εφαρμογή η πλήρης αναζωογόνηση του τουρισμού της Μάλτας.

Ο αντίκτυπος των αυξήσεων στην προσφορά κλινών θα πρέπει να μελετηθεί και να αξιολογηθεί βαθύτερα, δεδομένης της έκτασης του υπάρχοντος και προγραμματισμένου αποθέματος κλινών. Ο πρωταρχικός στόχος εδώ είναι να προσπαθήσουμε να διατηρήσουμε το απόθεμα κλινών μέσω ενός κερδοφόρου λειτουργικού περιβάλλοντος αντί να περιορίσουμε το απόθεμα λόγω επιχειρηματικών αποτυχιών.

Στρατηγικό Όραμα, Αποστολή, Προκλήσεις και Στόχοι

Η Στρατηγική Τουρισμού έχει διαμορφωθεί με βάση την αρχή του είδους της τουριστικής ανάπτυξης που ενδιαφέρεται να επιδιώξει η Μάλτα. Συνδυάζει το ενδιαφέρον της βιώσιμης οικονομικής προόδου με την περιβαλλοντική και κοινωνική ευημερία.

Η Στρατηγική αναγνωρίζει ότι η Μάλτα πρέπει να στοχεύει στην ποιότητα σε όλα τα επίπεδα της τουριστικής αλυσίδας αξίας, καθώς η ποιότητα επηρεάζει ολοένα και περισσότερο τις ταξιδιωτικές επιλογές. Οι περιορισμένοι πόροι γης μας απαιτούν μια στρατηγική που προωθεί την ανάπτυξη υπεύθυνου και βιώσιμου ποιοτικού τουρισμού τα επόμενα χρόνια. Με αυτόν τον τρόπο, η τουριστική βιομηχανία της Μάλτας θα οικοδομηθεί περαιτέρω όχι μόνο όσον αφορά τη συνέχιση των ρυθμών ανάπτυξης των ανταγωνιστών, αλλά και την εδραίωση της θέσης της Μάλτας ως ποιοτικού προορισμού επιλογής. Αυτό απαιτεί συντονισμένη προσπάθεια και δέσμευση στο υψηλότερο επίπεδο για τη βελτίωση του Product Malta και απαιτεί τον συντονισμό και τη δέσμευση των δημόσιων φορέων και του ιδιωτικού τομέα.

Λαμβάνοντας υπόψη τις παραπάνω σκέψεις, έχουν επινοηθεί οι ακόλουθες Δηλώσεις Στρατηγικού Οράματος και Αποστολής: Προσαρμοσμένες από την Αρχή Τουρισμού της Μάλτας. Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε www.mta.com

3. ΕΘΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ: ΕΛΛΑΔΑ

Στατιστική και Γενικές Πληροφορίες

Ο τουρισμός είναι ένας από τους σημαντικότερους τομείς της οικονομικής και κοινωνικής ζωής της Ελλάδας. Αποτελεί βασικό στοιχείο της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής ανάπτυξης της χώρας από τη δεκαετία του 1970. Η Ελλάδα ήταν πάντα α σημαντικός τουριστικός προορισμός και για τον πλούσιο πολιτισμό και την ιστορία του (18 Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO – από τα περισσότερα στην ΕΕ και τον κόσμο), καθώς και για τη φυσική ομορφιά, τον καλό καιρό, τη μεγάλη ακτογραμμή, τα πολλά νησιά και τις παραλίες.

Το 2019 η Ελλάδα προσέλκυσε έως και 31,3 εκατομμύρια επισκέπτες καθιστώντας την μια από τις χώρες με τις περισσότερες επισκέψεις στην Ευρώπη και τον κόσμο, συνεισφέροντας έτσι περίπου στο 24% στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της χώρας (16), ποσοστό υψηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ (17). . Ο κλάδος απασχόλησε άμεσα 381.800 άτομα το 2018, αντιπροσωπεύοντας το 10,0% της συνολικής απασχόλησης στη χώρα. (18) Ένα σημαντικό ποσοστό αν ληφθεί υπόψη ότι δεν περιλαμβάνει τις θέσεις εργασίας που συνδέονται έμμεσα με τον τουρισμό. Είναι επίσης ενδιαφέρον να σημειωθεί ότι πάνω από το 99% των επιχειρήσεων που σχετίζονται με τον τουρισμό στη χώρα είναι ΜΜΕ, σύμφωνα με τον μέσο όρο της ΕΕ. Το γεγονός αυτό θέτει συγκεκριμένες προκλήσεις για τη μετάβαση σε ένα πιο βιώσιμο και ψηφιακό μοντέλο λειτουργίας του τουρισμού.

Οι τουρίστες από άλλες χώρες της ΕΕ αντιπροσωπεύουν σχεδόν τα δύο τρίτα των συνολικών επισκέψεων. Οι αγορές της Γερμανίας και της Γαλλίας αυξήθηκαν σημαντικά το 2018, καταγράφοντας συνολικά 4,4 εκατομμύρια και 1,5 εκατομμύρια επισκέψεις αντίστοιχα, όπως και οι αφίξεις από τις Ηνωμένες Πολιτείες που έφτασαν τις 1,1 εκατομμύρια επισκέψεις. (19) Οι εγχώριοι τουρίστες πραγματοποίησαν 5,7 εκατομμύρια ταξίδια το 2018 και μόνο το 4,7% αυτών ήταν για επαγγελματικούς σκοπούς. Ωστόσο, η πλειονότητα των εγχώριων επισκεπτών παρέμεινε σε μη ενοικιαζόμενα καταλύματα, με μόνο το 34,2% των επισκέψεων να χρησιμοποιούν καταλύματα επί πληρωμή. Αυτό αποτελεί πρόκληση για προορισμούς που απευθύνονται κυρίως σε εγχώριους επισκέπτες και δεν είναι τόσο δημοφιλείς στους διεθνείς τουρίστες (20).

Οι παραπάνω αριθμοί μειώθηκαν κατά περίπου 80% το 2020 λόγω της πανδημίας του Covid-19 και των μέτρων προστασίας που επιβλήθηκαν στη συνέχεια. Δεδομένου ότι η Ελλάδα παραδοσιακά βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στα έσοδα από τον τουρισμό και τους τομείς που σχετίζονται με τον τουρισμό, ο αντίκτυπος της πανδημίας και των ταξιδιωτικών περιορισμών ήταν σοβαρός και πολλές τουριστικές ΜΜΕ βασίστηκαν αποκλειστικά στην κρατική υποστήριξη για την επιβίωσή τους το 2020 και το 2021.

Τουριστική Διακυβέρνηση στην Ελλάδα

Αναδεικνύοντας τη σημασία της τουριστικής βιομηχανίας στην Ελλάδα, το Υπουργείο Τουρισμού είναι υπεύθυνο για τη χάραξη και ανάπτυξη σχετικής πολιτικής. Εισάγει νομοθεσία για τον τουρισμό, συμφωνεί το στρατηγικό σχέδιο μάρκετινγκ, τονώνει τις επενδύσεις και εργάζεται για τη βελτίωση της ποιότητας και της ανταγωνιστικότητας του ελληνικού τουρισμού. Το Υπουργείο συνεργάζεται στενά με άλλα ενδιαφερόμενα υπουργεία και φορείς τουρισμού, όπως ο Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων και το Ερευνητικό Ινστιτούτο Τουρισμού.

Η εφαρμογή της Στρατηγικής Μάρκετινγκ πραγματοποιείται από τον Εθνικό Οργανισμό Τουρισμού (ΕΟΤ), ο οποίος λειτουργεί ένα δίκτυο 16 γραφείων στο εξωτερικό. Το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος είναι ο καταστατικός σύμβουλος της Κυβέρνησης σε θέματα τουρισμού, καθώς και η αρμόδια αρχή για την επίσημη ταξινόμηση ξενοδοχείων, δωματίων και διαμερισμάτων. Σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, οι περιφέρειες και οι δήμοι σχεδιάζουν και υλοποιούν προγράμματα και δραστηριότητες για την τουριστική ανάπτυξη και προβολή. Όλες οι προωθητικές ενέργειες απαιτούν την έγκριση του Εθνικού Οργανισμού Τουρισμού, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι αυτές οι εκστρατείες ευθυγραμμίζονται με την εθνική στρατηγική.

Πράσινη Μετάβαση του Τουρισμού στην Ελλάδα

Μετά την άνευ προηγουμένου κρίση λόγω της πανδημίας, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ελλάδας ανταποκρίνεται στην επείγουσα ανάγκη να προωθηθεί μια ισχυρή ανάκαμψη και να γίνει η Ελλάδα έτοιμη για το μέλλον. Αναπτύχθηκε το 2021 και τελικά εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 17 Ιουνίου 2021. Το ολοκληρωμένο σχέδιο με την ονομασία Greece 2.0, που στοχεύει σε διάφορους οικονομικούς τομείς, περιλαμβάνει 17,77 δισ. ευρώ σε επιχορηγήσεις και 12,73 δισ. ευρώ σε δάνεια με στόχο να υποστηρίξει την Ελλάδα να γίνει πιο βιώσιμο, ανθεκτικό και καλύτερα προετοιμασμένο για τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης.

Ο τουριστικός τομέας διαδραματίζει σημαντικό ρόλο ως μέρος του Σχεδίου και πολλά βασικά έργα έχουν λάβει το πράσινο φως. Μεταξύ αυτών είναι:

- η αναβάθμιση των τουριστικών λιμενικών υποδομών (161,05 εκατ. ευρώ)
- η περαιτέρω ανάπτυξη προϊόντων και εγκαταστάσεων ορεινού και χειμερινού τουρισμού (όπως τα χιονοδρομικά κέντρα) και η αναθεώρηση και απλούστευση της νομοθεσίας που καλύπτει την κατασκευή, την αδειοδότηση και τη λειτουργία των σχετικών υποδομών (56,57 εκατ. ευρώ)

– η εισαγωγή προγραμμάτων εκπαίδευσης και αναβάθμισης των δεξιοτήτων για 18.000 εργαζόμενους στον τουριστικό κλάδο (43,97 εκατ. ευρώ)

– η ανάπτυξη του τουρισμού υγείας και ευεξίας και η αξιοποίηση των ιαματικών πηγών της χώρας (28,46 εκατ. ευρώ)

– ανάπτυξη καταδυτικού και υποθαλάσσιου τουρισμού (22,05 εκατ. ευρώ).

– βελτίωση της διαχείρισης των προορισμών μέσω της δημιουργίας και λειτουργίας τοπικών ή περιφερειακών DMOs και παρατηρητηρίων βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης (18,45 εκατ. ευρώ)

– καθιστώντας τις παραλίες προσβάσιμες σε άτομα με κινητικά προβλήματα ή αναπηρίες με την κατασκευή περίπου 250 ημιμόνιμων κατασκευών (17,21 εκατ. ευρώ)

– ανάπτυξη ενός δικτύου που θα συνδέει τους τομείς της αγροδιατροφής, της γαστρονομίας και του τουρισμού (με το όνομα Agri-Food, Gastronomy and Tourism Interconnection System – AGTIS), το οποίο θα λειτουργεί ως οργανισμός διαχείρισης της χώρας / (DMO) για τη γαστρονομία και τη γεωργία (17,18 εκατ. ευρώ)

Τον Δεκέμβριο του 2021 το Υπουργείο Τουρισμού ενέκρινε νομοσχέδιο που καθορίζει τις νέες προτεραιότητες για τον κλάδο, οι οποίες περιλαμβάνουν τον καθορισμό των όρων λειτουργίας των οργανισμών διαχείρισης και προώθησης προορισμών (DMOs) και την ανάπτυξη του τουρισμού ευεξίας και βιώσιμου τουρισμού.

Ευκαιρίες και προκλήσεις για τον οικοτουρισμό

Η Ελλάδα προσφέρει άφθονες ευκαιρίες για την προώθηση του οικοτουρισμού λόγω των πλούσιων φυσικών τοπίων, των διαφορετικών οικοσυστημάτων και της πολιτιστικής κληρονομιάς της. Τα απόκρημνα βουνά, οι παρθένες παραλίες και τα γραφικά νησιά της χώρας προσφέρουν ιδανικές ρυθμίσεις για υπαίθριες δραστηριότητες όπως πεζοπορία, ιστιοπλοΐα και παρατήρηση άγριας ζωής. Ο οικοτουρισμός στην Ελλάδα μπορεί να αξιοποιήσει τις πολυάριθμες προστατευόμενες περιοχές της, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών πάρκων, των βιόσφαιρων και των θαλάσσιων καταφυγίων, για να παρουσιάσει τις προσπάθειες διατήρησης της βιοποικιλότητας και να προσφέρει βιώσιμες τουριστικές εμπειρίες.

Ωστόσο, η προώθηση του οικοτουρισμού στην Ελλάδα έρχεται με αρκετές προκλήσεις. Μια σημαντική πρόκληση είναι η ανάγκη για βιώσιμες υποδομές και εγκαταστάσεις για την υποστήριξη των οικοτουριστικών δραστηριοτήτων ελαχιστοποιώντας

παράλληλα τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Η ανάπτυξη φιλικών προς το περιβάλλον καταλυμάτων, επιλογών μεταφοράς και εγκαταστάσεων επισκεπτών απαιτεί επενδύσεις και συντονισμό μεταξύ των ενδιαφερομένων. Επιπλέον, η εξισορρόπηση της τουριστικής ανάπτυξης με τους στόχους διατήρησης του περιβάλλοντος σε ευαίσθητες περιοχές μπορεί να είναι περίπλοκη, απαιτώντας προσεκτικό σχεδιασμό και διαχείριση για να αποφευχθεί η υπερανάπτυξη και η υποβάθμιση των οικοτόπων.

Μια άλλη πρόκληση είναι να διασφαλιστεί ότι οι πρωτοβουλίες οικοτουρισμού ωφελούν τις τοπικές κοινότητες και συμβάλλουν στην κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη. Αυτό περιλαμβάνει την προώθηση της συμμετοχής της κοινότητας, τη δημιουργία ικανοτήτων και τη δίκαιη κατανομή των εσόδων από τον τουρισμό. Η ενδυνάμωση των τοπικών ενδιαφερομένων, συμπεριλαμβανομένων των αυτόχθονων κοινοτήτων και των επιχειρηματιών μικρής κλίμακας, να συμμετέχουν και να επωφελούνται από εγχειρήματα οικοτουρισμού είναι απαραίτητη για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και την προώθηση βιώσιμων μέσων διαβίωσης. Η καταπολέμηση των προσεγγίσεων «greenwashing» είναι επίσης καίριας σημασίας

Επιπλέον, η ευαισθητοποίηση των τουριστών και η ενθάρρυνση της υπεύθυνης ταξιδιωτικής συμπεριφοράς είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία του οικοτουρισμού στην Ελλάδα. Η εκπαίδευση των επισκεπτών σχετικά με τη σημασία της διατήρησης, της πολιτιστικής ευαισθησίας και των βιώσιμων πρακτικών μπορεί να βοηθήσει στην ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων στους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους. Η εφαρμογή στρατηγικών διαχείρισης επισκεπτών, όπως τα όρια φέρουσας ικανότητας και τα προγράμματα ερμηνείας, μπορούν επίσης να συμβάλουν στον μετριασμό πιθανών συγκρούσεων μεταξύ των στόχων του τουρισμού και της διατήρησης.

Δύο παραδείγματα επιτυχημένης ανάπτυξης οικοτουριστικών προσφορών στην Ελλάδα είναι:

Περιφέρεια Ζαγορίου: Βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα της Ελλάδας, η περιοχή του Ζαγορίου φημίζεται για την εκπληκτική φυσική ομορφιά, τα τραχιά τοπία και τα παραδοσιακά πέτρινα χωριά της. Η περιοχή είναι μέρος του Εθνικού Πάρκου Βίκου-Αώου, όπου βρίσκεται το φαράγγι του Βίκου, ένα από τα βαθύτερα φαράγγια στον κόσμο. Τα τελευταία χρόνια, η περιοχή του Ζαγορίου έχει γίνει δημοφιλής προορισμός για οικοτουρισμό λόγω της έμφασης που δίνει στις πρακτικές αειφόρου τουρισμού και της συμμετοχής της κοινότητας. Οι τοπικές πρωτοβουλίες έχουν επικεντρωθεί στην προώθηση μονοπατιών πεζοπορίας και πεζοπορίας, παρατήρησης άγριας ζωής και εμπειριών πολιτιστικής κληρονομιάς. Οι επιλογές διαμονής κυμαίνονται από φιλικούς προς το περιβάλλον ξενώνες και παραδοσιακούς ξενώνες έως εγκαταστάσεις αγροτουρισμού που παρουσιάζουν τοπική κουζίνα και γεωργικές πρακτικές. Η περιοχή του Ζαγορίου αποτελεί παράδειγμα επιτυχημένης ανάπτυξης του οικοτουρισμού μέσω της διατήρησης των

φυσικών και πολιτιστικών αγαθών, της δέσμευσης με τις τοπικές κοινωνίες και της παροχής αυθεντικών τουριστικών εμπειριών χαμηλού αντίκτυπου.

Εθνικός Δρυμός Ολύμπου: Ο Όλυμπος, το ψηλότερο βουνό της Ελλάδας και η μυθική πατρίδα των αρχαίων Ελλήνων θεών, προσφέρει ευκαιρίες για οικοτουρισμό με επίκεντρο την υπαίθρια αναψυχή και την περιβαλλοντική εκπαίδευση. Το Εθνικό Πάρκο του Ολύμπου, που χαρακτηρίστηκε το 1938, προστατεύει διάφορα οικοσυστήματα, συμπεριλαμβανομένων των δασών, των αλπικών λιβαδιών και των σπάνιων φυτικών ειδών. Οι δραστηριότητες οικοτουρισμού στο πάρκο περιλαμβάνουν μονοπάτια πεζοπορίας στην κορυφή του Ολύμπου, παρατήρηση άγριας ζωής, παρατήρηση πουλιών και βοτανικές περιηγήσεις για να εξερευνήσετε τη βιοποικιλότητα της περιοχής. Τα ερμηνευτικά κέντρα και οι εγκαταστάσεις επισκεπτών παρέχουν πληροφορίες για τη φυσική και πολιτιστική κληρονομιά του πάρκου, καθώς και για τις προσπάθειες διατήρησης. Οι τοπικές κοινωνίες συμμετέχουν σε πρωτοβουλίες οικοτουρισμού, προσφέροντας καταλύματα, υπηρεσίες ξεναγού και γαστρονομικές εμπειρίες που αναδεικνύουν την παραδοσιακή ελληνική φιλοξενία και κουζίνα. Το Εθνικό Πάρκο του Ολύμπου επιδεικνύει επιτυχημένη ανάπτυξη οικοτουρισμού εξισορροπώντας τους στόχους διατήρησης με τουριστικές ευκαιρίες, ενισχύοντας την περιβαλλοντική διαχείριση και παρέχοντας εκπαιδευτικές εμπειρίες στους επισκέπτες.

Ευκαιρίες και προκλήσεις Ενεργού Τουρισμού

Η προώθηση του ενεργού τουρισμού στην Ελλάδα παρουσιάζει πολλές ευκαιρίες και προκλήσεις:

Διαφορετικά Τοπία: Η Ελλάδα μπορεί να υπερηφανεύεται για διάφορα τοπία, όπως βουνά, νησιά, παράκτιες περιοχές και αγροτική ύπαιθρο, προσφέροντας ένα ευρύ φάσμα υπαίθριων δραστηριοτήτων όπως πεζοπορία, ιστιοπλοΐα, αναρρίχηση βράχου και ποδηλασία. Αυτή η ποικιλομορφία προσελκύει τους λάτρεις της περιπέτειας και παρέχει άφθονες ευκαιρίες για την προώθηση του ενεργού τουρισμού.

Island Hopping: Με χιλιάδες νησιά διάσπαρτα στο Αιγαίο και στο Ιόνιο Πέλαγος, η Ελλάδα προσφέρει μοναδικές ευκαιρίες για νησιώτικες περιπέτειες. Οι ταξιδιώτες μπορούν να εξερευνήσουν απομακρυσμένα νησιά, να ανακαλύψουν απομονωμένες παραλίες και να ζήσουν την αυθεντική νησιωτική ζωή ενώ συμμετέχουν σε θαλάσσια σπορ, ιστιοπλοΐα και άλλες υπαίθριες δραστηριότητες.

Ανάπτυξη Υποδομών: Οι επενδύσεις στην ανάπτυξη υποδομών, συμπεριλαμβανομένων μονοπατιών πεζοπορίας, ποδηλατικών διαδρομών, εγκαταστάσεων θαλάσσιων σπορ και πάρκων περιπέτειας, ενισχύουν την απήχηση του ενεργού τουρισμού στην Ελλάδα. Η καλά συντηρημένη υποδομή διευκολύνει τους επισκέπτες να έχουν

πρόσβαση σε εξωτερικούς προορισμούς και να συμμετέχουν σε ψυχαγωγικές δραστηριότητες

Εποχικότητα: Η τουριστική βιομηχανία της Ελλάδας είναι άκρως εποχιακή, με κορυφαία επισκεψιμότητα τους καλοκαιρινούς μήνες. Η ενθάρρυνση του ενεργού τουρισμού καθ' όλη τη διάρκεια του έτους απαιτεί διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων και προώθηση περιόδων ταξιδιών εκτός αιχμής για τον μετριασμό των αρνητικών επιπτώσεων της εποχικότητας στις τοπικές οικονομίες και υποδομές.

Προστασία του περιβάλλοντος: Η διαχείριση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των ενεργών τουριστικών δραστηριοτήτων, όπως η διάβρωση στα μονοπάτια πεζοπορίας, η ενόχληση των ενδιαιτημάτων της άγριας ζωής και η ρύπανση από τα θαλάσσια σπορ, είναι απαραίτητη για τη διατήρηση των φυσικών τοπίων και της βιοποικιλότητας της Ελλάδας. Απαιτούνται βιώσιμες πρακτικές, εκπαίδευση των επισκεπτών και υπεύθυνες τουριστικές οδηγίες για την ελαχιστοποίηση της οικολογικής υποβάθμισης.

Συνολικά, ενώ η Ελλάδα, χάρη στο τοπίο της μπορεί να προσφέρει μια τεράστια ποικιλία αθλητικών προσφορών όπως κολύμβηση με αναπνευστήρα καγιάκ canyoning, ποδηλασία, πεζοπορία, οποιοδήποτε θαλάσσιο σπορ όπως θαλάσσιο σκι, wakeboarding κ.λπ., ή ακόμα και κανονικό σκι στο χιόνι χάρη στο ορεινό της ανάγλυφο. Ωστόσο, η αντιμετώπιση των προκλήσεων που σχετίζονται με την εποχικότητα, τη διατήρηση του περιβάλλοντος, την ανάπτυξη υποδομών και τη συμμετοχή της κοινότητας είναι απαραίτητη για την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού αυτού του τουριστικού τομέα και τη μεγιστοποίηση των οφελών του τόσο για τους επισκέπτες όσο και για τις κοινότητες υποδοχής.

Δύο παραδείγματα επιτυχημένης ανάπτυξης ενεργών τουριστικών προσφορών στην Ελλάδα είναι:

Ποδηλατικές Διαδρομές στην Κρήτη: Η Κρήτη, το μεγαλύτερο ελληνικό νησί, έχει γνωρίσει επιτυχημένη ανάπτυξη στον ενεργό τουρισμό, ιδιαίτερα στον ποδηλατικό. Το νησί προσφέρει μια ποικιλία από ποδηλατικές διαδρομές που καλύπτουν διαφορετικά επίπεδα δεξιοτήτων και ενδιαφερόντων, που κυμαίνονται από χαλαρές παραθαλάσσιες βόλτες μέχρι απαιτητικά ορεινά μονοπάτια. Οι τοπικοί τουριστικοί πράκτορες παρέχουν ξεναγήσεις με ποδήλατο, ενοικίαση εξοπλισμού και υλικοτεχνική υποστήριξη στους ποδηλάτες, διευκολύνοντας τους επισκέπτες να εξερευνήσουν τα διαφορετικά τοπία, τους πολιτιστικούς χώρους και τα παραδοσιακά χωριά του νησιού με δύο τροχούς. Η ανάπτυξη ποδηλατικών υποδομών, συμπεριλαμβανομένων καθορισμένων ποδηλατοδρόμων, σήμανσης και καταλυμάτων φιλικών προς το ποδήλατο, συνέβαλε στη δημοτικότητα του ποδηλατικού τουρισμού στην Κρήτη, προσελκύοντας ποδηλάτες από όλο τον κόσμο και τονώνοντας την οικονομική ανάπτυξη στις αγροτικές κοινότητες.

Θαλάσσια σπορ στη Ρόδο: Η Ρόδος, ένα από τα πιο δημοφιλή ελληνικά νησιά του Αιγαίου, έχει γίνει ένας ακμάζων προορισμός για τους λάτρεις των θαλάσσιων σπορ. Οι παρθένες παραλίες του νησιού, τα κρυστάλλινα νερά και οι ευνοϊκές συνθήκες ανέμου το καθιστούν ιδανική τοποθεσία για ποικίλες θαλάσσιες δραστηριότητες όπως windsurfing, kiteboarding, καταδύσεις και κολύμβηση με αναπνευστήρα. Τα τοπικά κέντρα θαλάσσιων σπορ και τα παραλιακά θέρετρα προσφέρουν ενοικίαση εξοπλισμού, οδηγίες και εκδρομές με ξεναγό για επισκέπτες όλων των επιπέδων δεξιοτήτων. Επιπλέον, η Ρόδος φιλοξενεί διεθνείς εκδηλώσεις και αγώνες θαλάσσιων σπορ, προσελκύοντας αθλητές και θεατές από όλο τον κόσμο. Η ανάπτυξη υποδομών για θαλάσσια σπορ, συμπεριλαμβανομένων καθορισμένων περιοχών παραλιών, κανονισμών ασφαλείας και μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος, συνέβαλε στη βιώσιμη ανάπτυξη του τουρισμού θαλάσσιων σπορ στη Ρόδο, ενισχύοντας την απήχηση του νησιού ως κορυφαίο προορισμό για ενεργούς ταξιδιώτες που αναζητούν υδάτινες περιπέτειες.

Ευκαιρίες και προκλήσεις στον Πολιτιστικό και Δημιουργικό Τουρισμό

Η Ελλάδα διαθέτει μια πλούσια πολιτιστική κληρονομιά χιλιάδων ετών, συμπεριλαμβανομένων αρχαίων ερειπίων, αρχαιολογικών χώρων, βυζαντινών εκκλησιών και παραδοσιακών χωριών. Αυτός ο πλούτος πολιτιστικών αγαθών παρέχει άφθονες ευκαιρίες για την προώθηση εμπειριών πολιτιστικού τουρισμού, όπως ξεναγήσεις, πολιτιστικά φεστιβάλ και μονοπάτια πολιτιστικής κληρονομιάς, που προβάλλουν την ιστορία, την τέχνη και την αρχιτεκτονική της Ελλάδας.

Η Ελλάδα έχει επίσης μια ζωντανή παράδοση στις τέχνες και στη χειροτεχνία, με τεχνίτες ειδικευμένους στην κεραμική, την υφαντική, την ξυλογλυπτική και άλλες παραδοσιακές τέχνες. Οι πρωτοβουλίες πολιτιστικού τουρισμού μπορούν να αναδείξουν αυτές τις χειροτεχνικές παραδόσεις μέσω εργαστηρίων, επιδείξεων και αγορών χειροτεχνίας, επιτρέποντας στους επισκέπτες να εμπλακούν με ντόπιους καλλιτέχνες και να μάθουν από πρώτο χέρι την κληρονομιά της βιοτεχνίας της Ελλάδας.

Πολιτιστικές εκδηλώσεις και Φεστιβάλ: Η Ελλάδα φιλοξενεί πολυάριθμες πολιτιστικές εκδηλώσεις και φεστιβάλ καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, που γιορτάζουν τη μουσική, το χορό, το θέατρο, τη λογοτεχνία και τη γαστρονομία. Η προώθηση του πολιτιστικού τουρισμού μπορεί να αξιοποιήσει αυτές τις εκδηλώσεις για να προσελκύσει επισκέπτες που ενδιαφέρονται να γνωρίσουν τον ελληνικό πολιτισμό και τις παραδόσεις με αυθεντικό και καθηλωτικό τρόπο, ενισχύοντας την πολιτιστική ανταλλαγή και τον διάλογο.

Γαστρονομικός Τουρισμός: Η ελληνική κουζίνα φημίζεται για τις μεσογειακές γεύσεις, τα φρέσκα υλικά και τις τοπικές σπεσιαλιτέ της. Ο γαστρονομικός τουρισμός προσφέρει ευκαιρίες για εξερεύνηση της γαστρονομικής κληρονομιάς της Ελλάδας μέσω γαστρονομικών περιηγήσεων, μαθημάτων μαγειρικής και γευσιγνωσίας κρασιού,

παρουσιάζοντας τοπικά υλικά, παραδοσιακές συνταγές και γαστρονομικές παραδόσεις από διαφορετικές περιοχές.

Μερικές προκλήσεις ωστόσο περιλαμβάνουν:

Εποχικότητα: Παρόμοια με άλλους τουριστικούς τομείς στην Ελλάδα, οι εμπειρίες του πολιτιστικού και δημιουργικού τουρισμού ενδέχεται να επηρεαστούν από την εποχικότητα, με κορυφαία επισκεψιμότητα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Η διαφοροποίηση των πολιτιστικών προσφορών και η προώθηση ταξιδιωτικών περιόδων εκτός αιχμής μπορεί να συμβάλει στον μετριασμό των επιπτώσεων της εποχικότητας και στην παράταση της τουριστικής περιόδου.

Υποδομές και Προσβασιμότητα: Η εξασφάλιση επαρκών υποδομών και προσβασιμότητας σε πολιτιστικούς χώρους και αξιοθέατα, ιδιαίτερα σε αγροτικές περιοχές και σε νησιά, μπορεί να αποτελέσει πρόκληση. Οι επενδύσεις σε δίκτυα μεταφορών, εγκαταστάσεις επισκεπτών και διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς είναι απαραίτητες για τη βελτίωση της προσβασιμότητας και της εμπειρίας των επισκεπτών των προορισμών πολιτιστικού τουρισμού.

3.1 Περιφερειακό Πλαίσιο: Κορινθία, Πελοπόννησος

Στην περιοχή της Κορινθίας στην Πελοπόννησο και πιο συγκεκριμένα γύρω από την πόλη του Ξυλοκάστρου όπου εδρεύει ο συνεργάτης Green Village, υπάρχουν συγκεκριμένες προκλήσεις και ευκαιρίες για τον τουριστικό τομέα. Η περιοχή δεν προωθείται ειδικά σε διεθνείς τουρίστες. Βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στον εγχώριο τουρισμό και κυρίως σε άτομα με δεύτερη κατοικία στην περιοχή. Επιπλέον, υπάρχει εμφανής εποχικότητα (τους καλοκαιρινούς μήνες) του τουρισμού στην περιοχή και τα τελευταία χρόνια η τουριστική περίοδος συρρικνώνεται για διάφορους λόγους που σχετίζονται κυρίως με τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης που συνδέονται με τη μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος, των εγχώριων τουριστών. Όλα τα παραπάνω θέτουν σοβαρές προκλήσεις για τη βιωσιμότητα των τουριστικών επιχειρήσεων.

Ωστόσο, η εγγύτητα στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας και η πιθανή πρόσβαση σε δυναμικό ανθρώπινο δυναμικό μαζί με το γεγονός ότι η κάπως υπανάπτυκτη τουριστικά περιοχή έχει μια μεγάλη ποικιλία από ομορφιές να προσφέρει στους τουρίστες όπως παραλίες, βουνά, δάση, λίμνες, και πολιτιστικά αξιοθέατα, καθώς και διάφορα τοπικά προϊόντα, αυξάνει τις δυνατότητες ανάπτυξης νέων, εναλλακτικών τουριστικών προσφορών.

Επιπλέον, μετά τη νεοψηφισθείσα νομοθεσία, δημιουργήθηκε το 2021 ειδικός DMO με το όνομα Μορέας, με σκοπό την προβολή της Πελοποννήσου ως τουριστικού προορισμού και ο δήμος Ξυλοκάστρου – Ευρωστίνης είναι μέρος αυτής της πρωτοβουλίας.

Έτσι, η δέσμευση των σχετικών ενδιαφερομένων και η συμμετοχή ικανών και ειδικευμένων επαγγελματιών του τουρισμού και της διαχείρισης προορισμών που με τη σειρά τους θα είναι σε θέση να οδηγήσουν την ενσωμάτωση ψηφιακών εργαλείων για μια πιο αποτελεσματική, σύγχρονη και βιώσιμη τουριστική προσφορά θα ξεδιπλώσει πράγματι τις δυνατότητες της περιοχής ως ένας βιώσιμος και εναλλακτικός τουριστικός προορισμός.

Ακολουθούν ορισμένες πτυχές που οι ενδιαφερόμενοι φορείς στην Κορινθία μπορούν να αναδείξουν ή και να αξιοποιήσουν, όσον αφορά την προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού:

Βουνά και φαράγγια: Η Κορινθία φιλοξενεί εκπληκτικές οροσειρές, συμπεριλαμβανομένων των Γεράνιων και της Ζήρειας, προσφέροντας ευκαιρίες για πεζοπορία, ορεινή ποδηλασία και περιπάτους στη φύση. Η περιοχή διαθέτει γραφικά φαράγγια όπως το φαράγγι του Βουραϊκού, προσφέροντας γραφικά μονοπάτια για τους λάτρεις της υπαίθριας εξερεύνησης.

Παράκτιες περιοχές: Η Κορινθία διαθέτει ακτογραμμή κατά μήκος του Κορινθιακού κόλπου, με όμορφες παραλίες, κολπίσκους και ψαροχώρια. Οι επισκέπτες μπορούν να συμμετάσχουν σε φιλικά προς το περιβάλλον θαλάσσια σπορ, όπως θαλάσσιο καγιάκ, κολύμβηση με αναπνευστήρα και ιστιοπλοΐα, ενώ συμμετέχουν επίσης σε δραστηριότητες διατήρησης της θάλασσας, όπως καθαρισμούς παραλιών και παρακολούθηση θαλάσσιων χελωνών.

Προστατευόμενες περιοχές: Η περιοχή φιλοξενεί πολλές προστατευόμενες περιοχές, συμπεριλαμβανομένου του Εθνικού Πάρκου Παρνασσού και του Φυσικού Μνημείου του Φαραγγιού του Λούσιου. Αυτές οι περιοχές παρουσιάζουν ποικίλα οικοσυστήματα, σπάνια χλωρίδα και πανίδα και πολιτιστικούς χώρους όπως μοναστήρια και αρχαία ερείπια, παρέχοντας ευκαιρίες για ξεναγήσεις οικολογικών περιηγήσεων, παρατήρηση πουλιών και παρατήρηση άγριας ζωής.

Αγροτουρισμός και Τοπική Κουζίνα: Τα εύφορα εδάφη της Κορινθίας υποστηρίζουν γεωργικές δραστηριότητες όπως αμπέλια, ελαιώνες και σπυρώνες εσπεριδοειδών. Οι πρωτοβουλίες αγροτουρισμού επιτρέπουν στους επισκέπτες να γνωρίσουν την αγροτική ζωή, να συμμετέχουν σε αγροτικές δραστηριότητες και να δοκιμάσουν τοπικά προϊόντα όπως κρασί, ελαιόλαδο και παραδοσιακή ελληνική κουζίνα από φρέσκα, τοπικά υλικά.

Πολιτιστικής κληρονομιάς: Η περιοχή είναι πλούσια σε πολιτιστική κληρονομιά, με ιστορικούς χώρους όπως η Αρχαία Κόρινθος, ο Ακροκόρινθος και το Ιερό του Ηραίου. Τα προγράμματα πολιτιστικού οικοτουρισμού μπορούν να συνδυάσουν επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους με περιπάτους στη φύση, συνεδρίες αφήγησης και εργαστήρια

παραδοσιακών χειροτεχνιών, παρέχοντας πληροφορίες για την αρχαία ιστορία και τις πολιτιστικές παραδόσεις της Ελλάδας.

Τουρισμός με βάση την κοινότητα: Η ενασχόληση με τις τοπικές κοινωνίες αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του οικοτουρισμού στην Κορινθία. Οι κοινοτικές τουριστικές πρωτοβουλίες δίνουν τη δυνατότητα στους κατοίκους να μοιράζονται τις γνώσεις, τις δεξιότητες και την πολιτιστική τους κληρονομιά με τους επισκέπτες, ενισχύοντας την αμοιβαία κατανόηση και σεβασμό. Διαμονή σε σπίτι, ξεναγήσεις με επικεφαλής ντόπιους και συμμετοχικές εμπειρίες όπως η συγκομιδή της ελιάς ή τα εργαστήρια παραδοσιακών χορών προσφέρουν αυθεντικές ιδέες για την τοπική ζωή.

4. ΕΘΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ: ΙΤΑΛΙΑ

Στατιστική και Γενικές Πληροφορίες

Η Ιταλία ξεχωρίζει ως κορυφαίος παγκόσμιος τουριστικός προορισμός, γνωστή για την πλούσια ιστορική και πολιτιστική της κληρονομιά που παρουσιάζεται σε πόλεις όπως η Ρώμη, η Βενετία, το Μιλάνο και η Φλωρεντία. Αυτές οι πόλεις, μαζί με τους καλλιτεχνικούς, αρχιτεκτονικούς και αρχαιολογικούς θησαυρούς τους, αιχμαλωτίζουν τόσο εγχώριους όσο και διεθνείς ταξιδιώτες. Τα μουσεία της Ιταλίας διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στην προσέλκυση τουριστών, προσφέροντας μια ματιά στη ζωντανή ιστορία της. Τα ποικίλα τοπία της χώρας, από την καταπράσινη ύπαιθρο της Τοσκάνης έως τις χιονισμένες Άλπεις και τις εκπληκτικές ακτές της Μεσογείου, προσελκύουν ένα ευρύ φάσμα επισκεπτών.

Ο τουρισμός διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στην ιταλική οικονομία, συνεισφέροντας άμεσα το 6,2% της συνολικής ΑΠΑ το 2019, που αντιστοιχεί σε 99,9 δισεκατομμύρια ευρώ, και απασχολεί 2,1 εκατομμύρια ανθρώπους. Στήριξε επίσης περισσότερες από 218.000 επιχειρήσεις, που αποτελούν το 8,8% της συνολικής απασχόλησης. Ωστόσο, λόγω των επιπτώσεων του COVID-19, η άμεση συνεισφορά του τουρισμού στο ΑΠΑ της Ιταλίας μειώθηκε στο 4,5% το 2020.

Το 2020, οι διεθνείς αφίξεις μειώθηκαν κατά 61,0% στα 25,2 εκατομμύρια και ο εσωτερικός τουρισμός μειώθηκε κατά 37,1% στα 34,1 εκατομμύρια. Αυτό οδήγησε σε εκτιμώμενη απώλεια 27,0 δισεκατομμυρίων ευρώ τουριστικών δαπανών από διεθνείς επισκέπτες. Το 2021, οι διεθνείς αφίξεις παρέμειναν 58,3% κάτω από τα επίπεδα του 2019, φθάνοντας συνολικά σε 26,9 εκατομμύρια τουρίστες, με κορυφαίες αγορές όπως η Γερμανία (17,1%), η Γαλλία (14,5%) και η Αυστρία (9,3%). Οι τουριστικές δαπάνες από τον διεθνή τουρισμό ανήλθαν σε 21,2 δισεκατομμύρια ευρώ το 2021, αντιπροσωπεύοντας μείωση 52% από το 2019.

Ο εγχώριος τουρισμός, ο οποίος αντιπροσώπευε το 56,4% των συνολικών τουριστικών δαπανών το 2019, γνώρισε ισχυρότερη ανάκαμψη. Το 2021 κατέγραψε 37,2 εκατομμύρια τουρίστες, σημειώνοντας μείωση 31,5% σε σχέση με τα προ πανδημίας επίπεδα. (ΟΟΣΑ (2022), *Τουριστικές τάσεις και πολιτικές του ΟΟΣΑ 2022*, OECD Publishing, Παρίσι, <https://doi.org/10.1787/a8dd3019-en>.)

Τουριστική Διακυβέρνηση στην Ιταλία

Το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τον τουρισμό στην Ιταλία περιλαμβάνει βασικούς φορείς όπως το Υπουργείο Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Δραστηριοτήτων και Τουρισμού, η Μόνιμη Διάσκεψη για τις Σχέσεις μεταξύ του Κράτους, των Περιφερειών και των Αυτόνομων Επαρχιών του Τρέντο και του Μπολτσάνο και η Κοινή Διάσκεψη Περιφερειών και Δήμων.

Η Γενική Διεύθυνση Τουρισμού του Υπουργείου καθορίζει τη στρατηγική ατζέντα πολιτικής, ενώ το ιταλικό Σύνταγμα αναθέτει διάφορες αρμοδιότητες στις περιφέρειες, συμπεριλαμβανομένης της ρύθμισης των τουριστικών επιχειρήσεων, της ανάπτυξης στρατηγικών μάρκετινγκ και της διαχείρισης των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Ταμείων. Οι επαρχίες και οι δήμοι έχουν επίσης την εξουσία να θεσπίζουν τοπικούς κανονισμούς για τον τουριστικό τομέα.

Εκτός από τον συντονισμό των εθνικών πολιτικών τουρισμού με τις περιφέρειες και τις αυτόνομες επαρχίες, η ΓΔ Τουρισμού επιβλέπει τον Εθνικό Ιταλικό Οργανισμό Τουρισμού (ENIT) και την Ιταλική Λέσχη των Άλλεων. Διαχειρίζεται τουριστικές δραστηριότητες που δεν υπάγονται στην περιφερειακή δικαιοδοσία, παρέχει βοήθεια για την τόνωση της τουριστικής ζήτησης, εκδίδει πιστοποιήσεις σε ξένους επαγγελματίες, χειρίζεται διεθνείς σχέσεις και συμβάλλει στην ανάπτυξη της νομοθεσίας της ΕΕ.

Ο ρόλος της ENIT εστιάζεται στο μάρκετινγκ και την προώθηση της Ιταλίας ως τουριστικού προορισμού. Με καταστατικό του 2015 αναδιαρθρώθηκε η ENIT από δημόσιο φορέα σε δημόσια οικονομική οντότητα, με το Διοικητικό Συμβούλιο να περιλαμβάνει δύο μέλη που διορίζονται από τον Υπουργό. Η ENIT έχει την ευελιξία να συνάπτει συμφωνίες με περιφέρειες, αυτόνομες επαρχίες, τοπικές αρχές και άλλους δημόσιους φορείς για να εκπληρώσει την αποστολή της. (ΟΟΣΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ 2018 © OECD 2018)

Πράσινη Μετάβαση του Τουρισμού στην Ιταλία

Η πράσινη μετάβαση του τουρισμού στην Ιταλία περιλαμβάνει μια πολύπλευρη προσέγγιση με στόχο την προώθηση βιώσιμων πρακτικών, τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Η Ιταλία, γνωστή για την πλούσια ιστορία, την τέχνη και τη φυσική ομορφιά της, αναγνωρίζει τη σημασία του βιώσιμου τουρισμού για την προστασία των πόρων της για τις μελλοντικές γενιές, ενώ ικανοποιεί τις απαιτήσεις των ταξιδιωτών που αναζητούν οικολογικές εμπειρίες.

Ο αειφόρος τουρισμός γνωρίζει ανάπτυξη στην Ιταλία, όχι μόνο από την σκοπιά του πελάτη αλλά και από τη σκοπιά του κλάδου. Η έκθεση της Τράπεζας της Ιταλίας που δημοσιεύθηκε τον Δεκέμβριο του 2018 με τίτλο «Τουρισμός στην Ιταλία: Αριθμοί και δυνατότητες ανάπτυξης» αναγνωρίζει την άμεση σχέση μεταξύ της εξέλιξης του κλάδου και του αυξανόμενου ενδιαφέροντος για τη βιωσιμότητα. Η έκθεση απηχεί μια σύσταση του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) προς τις κυβερνήσεις σχετικά με τις πολιτικές «πράσινων επενδύσεων», με στόχο:

Ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης στις τουριστικές εγκαταστάσεις

Βελτίωση της διαχείρισης των υδάτινων πόρων και των συστημάτων συλλογής απορριμμάτων

Πρώθηση της προστασίας του περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητας και της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς σε κάθε χώρα.

Η Ιταλία δίνει ιδιαίτερη σημασία στη διαφύλαξη και την προώθηση της πολιτιστικής της κληρονομιάς, ενός σημαντικού εθνικού αγαθού, μαζί με την προστασία του περιβάλλοντος. Ο βιώσιμος τουρισμός όχι μόνο ωφελεί τον πλανήτη, αλλά βοηθά επίσης τους φορείς της τουριστικής βιομηχανίας και τις τοπικές κοινότητες. Αυτό που κάποτε ήταν κοινωνικό φαινόμενο είναι τώρα μια κρίσιμη πηγή εισοδήματος για τις τοπικές οικονομίες και μια ευρέως διαδεδομένη ευκαιρία.

Τα οφέλη για τους ταξιδιώτες εκτείνονται πέρα από την περιβαλλοντική ικανοποίηση και περιλαμβάνουν:

- Αυξημένη σωματική δραστηριότητα και μειωμένο στρες
- Εξοικονόμηση κόστους μέσω μειωμένων εξόδων και κατανάλωσης
- Ενσωμάτωση διαφορετικών εμπειριών
- Διευκόλυνση πολιτιστικών ανταλλαγών
- Διατήρηση της ιστορικής και καλλιτεχνικής κληρονομιάς
- Διατήρηση των τοπικών πόρων
- Δημιουργία θετικής, μολυσματικής ενέργειας

Οι ποικίλες προσφορές της Ιταλίας την καθιστούν πρωταρχικό προορισμό για βιώσιμες τουριστικές εμπειρίες. Για παράδειγμα, τα alberghi diffusi (διάσπαρτα ξενοδοχεία) προσφέρουν καταλύματα σε ανακαινισμένα ιστορικά κτίρια σε χωριά όπως αυτά στη Δυτική Ριβιέρα της Λιγουρίας ή στα βουνά Barbagia της Σαρδηνίας, αποφεύγοντας νέες κατασκευές και κατανάλωση γης.

Άλλες πρωτοβουλίες περιλαμβάνουν την επαναχρησιμοποίηση υφιστάμενων κτιρίων για νέες λειτουργίες, όπως το χωριό εξόρυξης Narcao στο Sulcis της Σαρδηνίας, το οποίο μετατράπηκε σε οικομυσείο που φιλοξενεί επισκέπτες ή ο θερμοηλεκτρικός σταθμός του Porto Tolle να γίνει ένα καινοτόμο υπαίθριο τουριστικό κέντρο που δίνει έμφαση στην περιβαλλοντική εκτίμηση, τις τοπικές βιομηχανίες, και θαλάσσια σπορ.

Η Ιταλική Ένωση Υπεύθυνου Τουρισμού (AITR) δημοσιεύει έναν χάρτη βιώσιμου τουρισμού που επισημαίνει τοποθεσίες μελών, συμπεριλαμβανομένων μικρών δήμων στο δίκτυο Αυθεντικών Χωριών της Ιταλίας, φυσικών καταφυγίων που διαχειρίζεται η WWF, ξενοδοχεία πιστοποιημένα από τη Legambiente και εγκαταστάσεις βιολογικού αγροτουρισμού πιστοποιημένες από το ICEA.

Οι αρχές του βιώσιμου τουρισμού περιλαμβάνουν επίσης την προσοχή στην ποιότητα των τροφίμων, κοινωνικά και ηθικά ζητήματα, όπως μηδενικά προϊόντα μιλίων τροφίμων ή πρωτοβουλίες κατά του τουρισμού κατά της μαφίας, όπως οι εκδρομές Valle del Sosio «χωρίς πίτσα» στο Παλέρμο, με στόχο την καταπολέμηση του εκβιασμού της μαφίας σε τοπικό επίπεδο. επιχειρήσεις.

Η βιωσιμότητα επεκτείνεται σε φιλικές προς το περιβάλλον επιλογές μετακίνησης, όπως περπάτημα, ποδήλατο και χρήση ηλεκτρικών οχημάτων για τουριστικές εκδρομές. Οι λάτρεις της πεζοπορίας και της πεζοπορίας στις Άλπεις και τα Απέννινα έχουν από καιρό υιοθετήσει τις αρχές του ταξιδιού με μηδενικές εκπομπές ρύπων, μια φιλοσοφία που λατρεύουν και οι προσκυνητές που περπατούν σε ιστορικές διαδρομές όπως η Via Francigena.

Για τους λάτρεις της ποδηλασίας, τα ηλεκτρικά ποδήλατα προσφέρουν την ευκαιρία να απολαύσουν περιηγήσεις χωρίς υπερβολική σωματική άσκηση, ιδανικά για να εξερευνήσουν μέρη όπως το νησί Έλβα ή τα ορόσημα γύρω από το Recanati, την πατρίδα του ποιητή Giacomo Leopardi.

Όταν χρειάζονται περισσότεροι από δύο τροχοί, τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα μπαίνουν στο παιχνίδι. Τον Φεβρουάριο του 2018, ο Όμιλος Enel και το Ιταλικό Υπουργείο Πολιτιστικής Κληρονομιάς και Τουρισμού υπέγραψαν μνημόνιο κατανόησης για την προώθηση της ηλεκτροκίνησης σε πόλεις με πλήθος τουριστών. Επιπλέον, συμμετέχουμε ενεργά σε βασικά έργα βιώσιμης κινητικότητας στους εντυπωσιακούς προορισμούς της Ιταλίας, που κυμαίνονται από την Ασημένια Ακτή έως τα νησιά Ventotene, Ischia και Σικελία.

Ευκαιρίες και προκλήσεις για τον οικοτουρισμό

Ο οικοτουρισμός στην Ιταλία χρησιμεύει ως κρίσιμο εργαλείο για την προώθηση θετικών μετασχηματισμών, ιδιαίτερα σε περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς, πολιτιστικούς και οικονομικούς τομείς, ενώ παράλληλα προστατεύει τους φυσικούς και πολιτιστικούς θησαυρούς που βρίσκονται στα 54 μνημεία κληρονομιάς της UNESCO - τα περισσότερα στον κόσμο. Η Ecobnb, μια διαδικτυακή πλατφόρμα που προωθεί τον αειφόρο τουρισμό, υπογραμμίζει πολλά οφέλη που προκύπτουν από την υιοθέτηση φιλικών προς το περιβάλλον πρακτικών από την Ιταλία.

Από οικονομική άποψη, ο βιώσιμος τουρισμός έχει ωθήσει τη δημιουργία θέσεων εργασίας σε διάφορους τομείς όπως η φιλοξενία, η εξυπηρέτηση πελατών και οι υπηρεσίες μεταφοράς όπως τα ταξί, προς όφελος των τοπικών κοινωνιών. Αυτό όχι μόνο ενισχύει την οικονομία, αλλά και ενδυναμώνει τους κατοίκους μέσω ευκαιριών απασχόλησης.

Πολιτιστικά, γίνεται μια συντονισμένη προσπάθεια υποστήριξης και διατήρησης των παραδοσιακών εθίμων, διασφαλίζοντας τη βιωσιμότητά τους για τις μελλοντικές γενιές. Με τη χρηματοδότηση πολιτιστικών δραστηριοτήτων, ο βιώσιμος τουρισμός όχι μόνο εμπλουτίζει αυτές

τις κοινότητες, αλλά προστατεύει και τη μοναδική τους κληρονομιά, καθιστώντας τις πιο ελκυστικές για τους ευσυνείδητους τουρίστες. Κοινωνικά, τα έσοδα που παράγονται από τον αιεφόρο τουρισμό έχουν διευκολύνει σημαντικές βελτιώσεις στις υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των αναβαθμισμένων δρόμων και των ενισχυμένων συστημάτων αποχέτευσης. Αυτές οι βελτιώσεις όχι μόνο βελτιώνουν την ποιότητα ζωής των κατοίκων, αλλά ενισχύουν επίσης τη συνολική ελκυστικότητα της Ιταλίας ως τουριστικού προορισμού. (<https://www.findyouritaly.com/ecotourism-and-sustainable-tourism-in-italy/>)

Ο οικοτουρισμός αντιμετωπίζει διάφορες προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν για να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα και ο θετικός αντίκτυπός του. Αυτές οι προκλήσεις περιλαμβάνουν την αντιμετώπιση των εκπομπών CO₂, τη μείωση της κατανάλωσης νερού, την πρόληψη της υποβάθμισης του τοπίου και τον μετριασμό της απώλειας βιοποικιλότητας [1]. Η κατανόηση της πολυπλοκότητας της βιωσιμότητας και της διασύνδεσής της με την ανθρώπινη ευημερία αποτελεί επίσης σημαντική πρόκληση. Επιπλέον, η γεωγραφική θέση και η υποδομή των περιοχών οικοτουρισμού μπορεί να δημιουργήσει οικονομικά και λειτουργικά εμπόδια, όπως ο χαμηλός αριθμός επισκεπτών και τα ανεπαρκή έσοδα. Η αποτυχία υλοποίησης των οραμάτων για τον οικοτουρισμό μπορεί να οδηγήσει σε κακή διαχείριση και αποδυνάμωση των τοπικών κοινωνιών. Ως εκ τούτου, η επιτυχής ανάπτυξη του βιώσιμου οικοτουρισμού εξαρτάται από την αποτελεσματική εξισορρόπηση των προσπαθειών διατήρησης του περιβάλλοντος, τη σημαντική συμμετοχή της κοινότητας και την εκπλήρωση των εμπειριών των επισκεπτών.

(<https://typeset.io/questions/what-are-some-of-the-challenges-of-ecotourism>)

Ευκαιρίες και προκλήσεις Ενεργού Τουρισμού

Η Ιταλία έχει πολλά να προσφέρει για ενεργό τουρισμό, συνδυάζοντας την πλούσια πολιτιστική της κληρονομιά με εκπληκτικά φυσικά τοπία. είναι δυνατό να εξερευνήσετε τις απόκρημνες κορυφές και τις καταπράσινες κοιλάδες των Δολομιτών μέσα από μονοπάτια πεζοπορίας κατάλληλα για όλα τα επίπεδα. Οι λάτρες της ποδηλασίας μπορούν να απολαύσουν ιπασία στους κυλιόμενους λόφους και τους αμπελώνες της Τοσκάνης, επισκεπτόμενοι μεσαιωνικές πόλεις όπως η Σιένα και το Σαν Τζιμινιάνο κατά μήκος της διαδρομής. Το χειμώνα, οι σκιέρ και οι σνούμπορντ κατευθύνονται στις ιταλικές Άλπεις, με θέρετρα όπως η Cortina d'Ampezzo να προσφέρουν κορυφαίες πίστες. Η Σαρδηνία είναι ένα hotspot για τους λάτρες των θαλάσσιων σπορ, προσφέροντας κολύμβηση με αναπνευστήρα, καταδύσεις, windsurfing και kiteboarding σε καθαρά νερά. Τα παράκτια μονοπάτια και τα πολύχρωμα χωριά του Cinque Terre προσελκύουν πεζοπόρους και περιηγητές. Για τους λάτρες της αδρεναλίνης, το ράφτινγκ στα ποτάμια της κοιλάδας της Αόστα ανάμεσα σε εντυπωσιακά αλπικά τοπία είναι κάτι που πρέπει να δοκιμάσετε. Το Πιεμόντε προσφέρει γκουρμέ εμπειρίες πεζοπορίας ανάμεσα σε αμπελώνες και δάση τρούφας, με γευσιγνωσίες κρασιού και επιλογές για φαγητό από φάρμα σε τραπέζι. Η λίμνη Garda είναι ιδανική για ιστιοσανίδα, ιστιοπλοΐα και ορεινή ποδηλασία περιπέτειες. Το σκάφος κατά μήκος της ακτής του Αμάλφι σάς επιτρέπει να ανακαλύψετε κρυμμένους κολπίσκους και

γοητευτικές παραθαλάσσιες πόλεις, προβάλλοντας το μείγμα της Ιταλίας από υπαίθριες περιπέτειες και τον πολιτιστικό πλούτο για δραστήριους ταξιδιώτες. (<https://www.italia.it/en/italy/things-to-do>)

Ο τομέας του τουρισμού περιπέτειας της Ιταλίας γνωρίζει σημαντική ανάπτυξη λόγω του αυξανόμενου αριθμού ταξιδιωτών που αναζητούν ζωντανές διακοπές, είτε στην ύπαιθρο, στις παραλίες, στα βουνά ή στις πλαγιές. Η ιταλική κυβέρνηση υποστηρίζει αυτή την ανάπτυξη προσφέροντας τουριστικά πακέτα σε λογικές τιμές που προσελκύουν επισκέπτες. Τα συναρπαστικά υπαίθρια αθλήματα, όπως η ορεινή ποδηλασία, το ράφτινγκ και το σκι οδηγούν αυτήν την επέκταση, ειδικά μεταξύ των νεότερων τουριστών που θέλουν να δοκιμάσουν νέες δραστηριότητες. Παρά την ανάπτυξη αυτή, εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις όπως η περιορισμένη υποδομή και το υψηλό κόστος δραστηριότητας, ιδιαίτερα για τις μικρές επιχειρήσεις που διοργανώνουν εκδηλώσεις για μεγαλύτερες ομάδες. Η εξάρτηση από τον καιρό επηρεάζει επίσης την ανάπτυξη της αγοράς, δίνοντας προτεραιότητα στην ασφάλεια και την εμπειρία των πελατών. Η ψηφιακή τεχνολογία έχει φέρει επανάσταση στον κλάδο, με τα ταξιδιωτικά γραφεία να χρησιμοποιούν εικονικές πλατφόρμες για να προσφέρουν καθηλωτικές εμπειρίες. Η πρόσβαση σε υπαίθριους πόρους όπως σκηνές και οχήματα έχει αυξηθεί, επιτρέποντας εξειδικευμένες και εξατομικευμένες δραστηριότητες. Οι παίκτες της αγοράς καινοτομούν συνεχώς για να ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις των ταξιδιωτών, προσφέροντας καταφύγια περιπέτειας και διάφορα αθλητικά πακέτα προσβάσιμα σε διάφορους προϋπολογισμούς.

(<https://www.actualmarketresearch.com/product/italy-adventure-tourism-market>)

Ευκαιρίες και προκλήσεις στον Πολιτιστικό και Δημιουργικό Τουρισμό

Ο πολιτιστικός και δημιουργικός τουρισμός στην Ιταλία γνώρισε σημαντική ανάπτυξη, λόγω της αύξησης της κατανάλωσης έργων τέχνης κατά τη διάρκεια των ταξιδιών. Μια μελέτη της Cst για την Assoturismo Confesercenti προβλέπει αύξηση 24,6% στον πολιτιστικό τουρισμό αυτό το καλοκαίρι, με την ξένη ζήτηση να αυξάνεται κατά 34,6%. Η τεράστια πολιτιστική κληρονομιά της Ιταλίας, συμπεριλαμβανομένων 58 τοποθεσιών της UNESCO, παίζει καθοριστικό ρόλο. Ωστόσο, ο τομέας των τεχνών του θεάματος έχει υποφέρει πολύ λόγω του COVID-19, με ευρωπαϊκές εκτιμήσεις να αναφέρουν απώλεια εσόδων 30%. Για να βοηθήσει την ανάκαμψη, η Ιταλία έχει διαθέσει περισσότερα από 7 δισεκατομμύρια ευρώ σε πολιτιστικούς τομείς, δίνοντας έμφαση στα φορολογικά κίνητρα και τα κεφάλαια στήριξης. Οι προσπάθειες ανάπτυξης κοινού και ψηφιοποίησης είναι ζωτικής σημασίας, με πρωτοβουλίες όπως οι ψηφιακές βιβλιοθήκες και τα καινοτόμα προγράμματα προβολής όπως το Opera Camion που στοχεύουν στην προσέλκυση διαφορετικού κοινού και την αξιοποίηση ψηφιακών πλατφορμών για πολιτιστική διάδοση και οικονομική ανάπτυξη. Η Alexandra Solea, με μεγάλη εμπειρία σε πολιτιστικά θέματα, τονίζει τη σημασία της διατήρησης και αξιοποίησης του πολιτιστικού πλούτου της Ιταλίας μέσω στρατηγικών

επενδύσεων και ψηφιακών καινοτομιών για τη διασφάλιση μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας και αφοσίωσης του κοινού.

(<https://romebusinessschool.com/blog/cultural-tourism-driver-of-made-in-italy/>)

4.1 Περιφερειακό πλαίσιο: Μεσσήνη, Σικελία

4.1.1 Σικελία Πλαίσιο:

Η Σικελία, το μεγαλύτερο νησί της Ιταλίας και της Μεσογείου Θάλασσας, μπορεί να υπερηφανεύεται για μια ποικιλόμορφη ακτογραμμή που συνορεύει με την Τυρρηνική, το Ιόνιο και τη Θάλασσα της Σικελίας. Οι ακτές του κυμαίνονται από βραχώδεις κολπίσκους στα βόρεια έως παραλίες με βότσαλο στα ανατολικά και αμμώδεις εκτάσεις στα νότια. Το λοφώδες και ορεινό ανάγλυφο του νησιού προσφέρει εκπληκτικά τοπία, αλλά είναι η γοητεία της θάλασσας που προσελκύει πολλούς επισκέπτες. Η Σικελία περιλαμβάνει επίσης διάφορα αρχιπελάγη και μικρότερα νησιά, προσθέτοντας στη φυσική ομορφιά της.

Οι βόρειες ακτές της Σικελίας διαθέτουν αξιόλογους κόλπους, ενώ η ανατολική ακτή παρουσιάζει παραλίες με βότσαλο και εντυπωσιακούς βράχους. Αντίθετα, η νότια ακτή είναι γνωστή για τις αμμώδεις εκτάσεις της, με τον κόλπο της Γκέλας να ξεχωρίζει ως ο μεγαλύτερος στην περιοχή. Περιοχές όπως η Ραγκούσα, το Αγκριτζέντο και το Τράπανι παρουσιάζουν ποικίλα παράκτια χαρακτηριστικά, ενισχύοντας την ελκυστικότητα του νησιού στους τουρίστες.

Για την ενίσχυση του τουρισμού, η Περιφέρεια Σικελίας έχει εφαρμόσει πρωτοβουλίες όπως το SeeSicily. Αυτό το πρόγραμμα στοχεύει να αυξήσει τον αριθμό των επισκεπτών προσφέροντας δελεαστικά οφέλη. Οι τουρίστες που κάνουν κράτηση για τουλάχιστον δύο διανυκτερεύσεις στα συμμετέχοντα καταλύματα λαμβάνουν μια τρίτη διανυκτέρευση δωρεάν. Επιπλέον, μπορούν να επιλέξουν μια δωρεάν τουριστική υπηρεσία, όπως εκδρομή με ξεναγό ή πολιτιστική περιήγηση και να αποκτήσουν δωρεάν πρόσβαση σε μουσεία ή μνημεία.

Επιπλέον, οι ταξιδιώτες μπορούν να επωφεληθούν από έκπτωση 50% σε αεροπορικά, πλοία ή ακτοπλοϊκά εισιτήρια, με γενναιόδωρα ανώτατα όρια όπως 100 ευρώ για πτήσεις εσωτερικού και 200 ευρώ για πτήσεις εξωτερικού. Αρχικά εισήχθη το 2021 κατά τη διάρκεια της κρίσης του COVID-19 για την τόνωση του τουρισμού, η πρωτοβουλία SeeSicily επεκτάθηκε το 2022 και το 2023, περιλαμβάνοντας διακοπές καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, συμπεριλαμβανομένων των περιόδων χειμώνα, άνοιξης και καλοκαιριού. <https://www.newtravelservices.net/en/0-41-content/sicily>)

Ενεργός/Τουρισμός περιπέτειας στη Σικελία προσφέρει έναν συναρπαστικό συνδυασμό φυσικής ομορφιάς, πολιτιστικού πλούτου και συναρπαστικών δραστηριοτήτων στα διαφορετικά τοπία του νησιού. Από τις ηφαιστειακές πλαγιές της Αίτνας μέχρι τα καθαρά νερά γύρω από τα νησιά του Αιόλου, η Σικελία προσελκύει τους τυχοδιώκτες που αναζητούν αξέχαστες εμπειρίες. Οι ξεναγήσεις, όπως η πεζοπορία στην κορυφή της Αίτνας, το καγιακ στο αρχιπέλαγος του Αιολίου που περιλαμβάνεται στον κατάλογο της UNESCO και οι καταδύσεις στον ζωντανό υποβρύχιο κόσμο του νησιού Ustica παρουσιάζουν τα φυσικά θαύματα και τα γεωλογικά θαύματα της Σικελίας. Για

περιπέτειες στην ξηρά, οι εκδρομές με τετράγωνα στην απόκρημνη οροσειρά Nebrodi, η ορεινή ποδηλασία στα μονοπάτια της Αίτνας και το body rafting στο πάρκο του ποταμού Alcantara προσφέρουν συναρπαστικές εμπειρίες και εκπληκτική θέα. Η πλούσια ιστορική κληρονομιά της Σικελίας συνδυάζεται επίσης με την περιπέτεια, προσφέροντας ευκαιρίες όπως πεζοπορία στο φυσικό καταφύγιο Zingaro σε συνδυασμό με περιηγήσεις γευσιγνωσίας κρασιού στην Αίτνα, επιτρέποντας στους ταξιδιώτες να βυθιστούν στον πολιτισμό και την κουζίνα της Σικελίας. Είτε για αναρρίχηση σε ηφαίστεια, είτε για εξερεύνηση υποβρύχιων κόσμων είτε για πεζοπορία σε αρχαία μονοπάτια, ο τουρισμός περιπέτειας στη Σικελία υπόσχεται ένα συναρπαστικό ταξίδι μέσα από μαγευτικά τοπία και παραδόσεις αιώνων.

4.1.2 Μεσσήνη Πλαίσιο:

Η Μεσσήνη, η πύλη της Σικελίας, προσφέρει ένα μείγμα ιστορικής γοητείας και γραφικής ομορφιάς. Οι επισκέπτες μπορούν να εξερευνήσουν την πόλη εύκολα με τα πόδια, απολαμβάνοντας αξιοθέατα όπως το εμβληματικό Duomo και την εκπληκτική υστερογοθτική αρχιτεκτονική του. Το διάσημο μηχανικό και αστρονομικό ρολόι στην πρόσοψη του Duomo προσελκύει πλήθη το μεσημέρι, συνοδευόμενο από την Ave Maria του Schubert που παίζεται στο αυθεντικό καρουζέλ των χάλκινων αγαλμάτων.

Σε κοντινή απόσταση, το μνημειώδες σιντριβάνι Orion και η γκαλερί Vittorio Emanuele III σε στιλ αρ νουβό παρουσιάζουν τον καλλιτεχνικό και αρχιτεκτονικό πλούτο της πόλης. Οι επισκέπτες μπορούν επίσης να εμβαθύνουν στην πολιτιστική κληρονομιά της Μεσσήνης σε τοποθεσίες όπως η Villa De Pasquale και το University of Studies.

Για μια γεύση από τοπικές απολαύσεις, πρέπει να δοκιμάσετε τη φημισμένη «mezza con ranna» (καφέ γρανίτα) ενώ θαυμάζετε την πανοραμική θέα στο στενό της Μεσσήνης. Η πνευματική πλευρά της πόλης αντανακλάται στα αρχαία ιερά και τα θρησκευτικά της ορόσημα, προσφέροντας μια πλούσια εμπειρία τόσο για τους προσκυνητές όσο και για τους λάτρεις της ιστορίας.

Από πανοραμικές απόψεις όπως το Sacratio di Cristo Re έως κρυμμένα διαμάντια όπως η εκκλησία του S. Paolo στη Briga Marina, η γοητεία της Μεσίνα εκτείνεται πέρα από τις πολυσύχναστες πλατείες και τα ιστορικά μνημεία της. Οι ναυτικές παραδόσεις της πόλης, οι θρύλοι όπως το Colapesce και οι γαστρονομικές απολαύσεις όπως το arancini και το focaccia προσθέτουν επίπεδα στην εμπειρία των επισκεπτών.

Η εξερεύνηση της Μεσσήνης είναι ένα ταξίδι μέσα από την τέχνη, την ιστορία, την πνευματικότητα και τη γαστρονομία, καθιστώντας την έναν μαγευτικό προορισμό στο ποικίλο πολιτιστικό τοπίο της Σικελίας.

(<https://www.visitsicily.info/en/localita/messina/>)

Η Σικελία, ιδιαίτερα στη Μεσσήνη, παρουσιάζει αρκετά **πρωτοβουλίες οικολογικού τουρισμού και θελγήτρα** που προωθούν βιώσιμες πρακτικές ενώ προσφέρουν στους επισκέπτες μοναδικές εμπειρίες στη φύση. Αυτές οι πρωτοβουλίες υπογραμμίζουν τη δέσμευση της περιοχής για τη διατήρηση της φυσικής της κληρονομιάς και την προώθηση υπεύθυνων τουριστικών πρακτικών.

Capo Peloro Lagoon Natural Αποθεματικό: Αυτό το καταφύγιο ιδρύθηκε το 2001 και καλύπτει περίπου 70 εκτάρια και αποτελεί καταφύγιο για περισσότερα από 400 υδρόβια είδη. Αναγνωρισμένο διεθνώς, αποτελεί μέρος του έργου της UNESCO Water Project από το 1972, επιδεικνύοντας την αφοσίωση της περιοχής στη διατήρηση του περιβάλλοντος.

Villa Giuseppe Mazzini: Αρχικά ονομαζόταν "la Flora", αυτή η βίλα, σχεδιασμένη από τον Enrico Fehr, διαθέτει μεσογειακή και εξωτική βλάστηση. Χρησιμεύει ως δημοφιλής προορισμός αναψυχής και στεγάζει ένα ενυδρείο και κλουβί με εξωτικά είδη πουλιών.

Villa Dante: Χτισμένη τη δεκαετία του 1970, η Villa Dante είναι η πράσινη οάση της Μεσσήνης, προσφέροντας ανέσεις όπως υπαίθρια αρένα, πισίνα, εγκαταστάσεις για ηλικιωμένους, γήπεδα ποδοσφαίρου και διάφορους χώρους αναψυχής για παιδιά.

Βίλα Albert Sabin: Με θέα στο στενό της Μεσσήνης, αυτός ο εκτεταμένος χώρος πρασίνου προσφέρει εκπληκτική θέα και ευκαιρίες για ψυχαγωγικές δραστηριότητες μέσα σε φυσική ομορφιά.

Colli San Rizzo (Colli Sarrizzo): Αυτή η τεράστια καταπράσινη περιοχή μέσα στην πόλη προσφέρει εγκαταστάσεις για υπαίθριες δραστηριότητες, καθιστώντας την ιδανικό σημείο αναψυχής και χαλάρωσης μέσα στη φύση.

Βοτανικός Κήπος Pietro Castelli του Πανεπιστημίου της Μεσσήνης: Βρίσκεται στην Piazza XX Settembre, αυτός ο βοτανικός κήπος παρουσιάζει είδη φυτών από όλο τον κόσμο και χρησιμεύει ως κέντρο βοτανικής έρευνας και εκπαίδευσης, προωθώντας την ευαισθητοποίηση για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση.

Παραλίες με Γαλάζια Σημαία στη Μεσσήνη:

Η ονομασία Γαλάζια Σημαία είναι ένα αναγνωρισμένο οικολογικό σήμα που απονέμεται σε παραλίες και μαρίνες που πληρούν αυστηρά κριτήρια για την ποιότητα των υδάτων, τη διαχείριση του περιβάλλοντος, την ασφάλεια και τις υπηρεσίες. Το 2023, η Σικελία διέθετε 11 παραλίες με Γαλάζια Σημαία, με έξι στη Μεσίνα: Roccalumera, Ali Terme, Furci Siculo, Lungomare Santa Teresa di Riva, παραλία Lampare στην Tusa και Acquacalda στο Lipari. Αυτές οι παραλίες αποτελούν παράδειγμα βιώσιμων πρακτικών παράκτιου τουρισμού, εξασφαλίζοντας στους επισκέπτες να απολαμβάνουν παρθένα περιβάλλοντα.

Επιπλέον, η Μεσσήνη ξεχωρίζει στη Σικελία με τα αξιοσημείωτα φιλικά προς το περιβάλλον τουριστικά λιμάνια, όπως το Capo d'Orlando Marina και το Marina del Nettuno, αντανακλώντας τη δέσμευση της περιοχής για βιώσιμο θαλάσσιο τουρισμό και τη διατήρηση των παράκτιων οικοσυστημάτων. Αυτές οι πρωτοβουλίες συμβάλλουν συλλογικά στη φήμη της Σικελίας ως κορυφαίου προορισμού για ταξιδιώτες με οικολογική συνείδηση που αναζητούν αξέχαστες και περιβαλλοντικά υπεύθυνες εμπειρίες.

5. ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο οικότουρισμός είναι μια μορφή υπεύθυνου ταξιδιού που επικεντρώνεται στην επίσκεψη σε φυσικές περιοχές για να μάθει, να εκτιμήσει και να διατηρήσει το περιβάλλον, καθώς και να βελτιώσει την ευημερία των τοπικών κοινωνιών. Περιλαμβάνει τη βύθιση σε παρθένα και προστατευμένα φυσικά τοπία, την παρατήρηση της άγριας ζωής στους φυσικούς τους βιότοπους και τη συμμετοχή σε δραστηριότητες που προάγουν τη διατήρηση του περιβάλλοντος και την πολιτιστική διατήρηση. Ο οικότουρισμός στοχεύει στην ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον και στη μεγιστοποίηση της θετικής συμβολής στη διατήρηση της βιοποικιλότητας, την ανάπτυξη της κοινότητας και την πολιτιστική κληρονομιά.

Υπάρχει ένα ευρύ και ποικίλο φάσμα εμπειριών οικότουρισμού που διατίθενται στους ταξιδιώτες σε όλο τον κόσμο, από αποστολές στα τροπικά δάση και περιηγήσεις διατήρησης σαφάρι μέχρι έργα διατήρησης της θαλάσσιας ζωής και αγροτικές κοινοτικές εμπειρίες. Επιλέγοντας τον οικότουρισμό, οι ταξιδιώτες μπορούν να συμβάλουν στις προσπάθειες διατήρησης, να υποστηρίξουν τις τοπικές κοινότητες και να δημιουργήσουν ουσιαστικές συνδέσεις με τη φύση και τον πολιτισμό.

Η έννοια του οικότουρισμού εμφανίστηκε στα τέλη του 20ου αιώνα ως απάντηση στις αρνητικές επιπτώσεις του μαζικού τουρισμού στο περιβάλλον και τις τοπικές κοινωνίες. Ο όρος «οικότουρισμός» επινοήθηκε τη δεκαετία του 1980 από τον Hector Ceballos-Lascurain, έναν Μεξικανό αρχιτέκτονα και περιβαλλοντολόγο, ο οποίος τον όρισε ως «ταξιδεύοντας σε σχετικά αδιατάρακτες ή μη μολυσμένες φυσικές περιοχές με συγκεκριμένο στόχο τη μελέτη, τον θαυμασμό και την απόλαυση του τοπίου και του άγρια φυτά και ζώα, καθώς και τυχόν υπάρχουσες πολιτιστικές εκδηλώσεις (τόσο του παρελθόντος όσο και του παρόντος) που βρέθηκαν σε αυτές τις περιοχές».

Το κίνημα του σύγχρονου οικότουρισμού κέρδισε δυναμική τη δεκαετία του 1990 με την έκδοση βιβλίων όπως «Οικότουρισμός: Ο αναγνώστης της Γης» του Ντέιβιντ Φένελ και «Οικότουρισμός και Αειφόρος Ανάπτυξη» της Μάρθα Χάνεϊ. Αυτές οι εργασίες τόνισαν τις δυνατότητες του οικότουρισμού για την προώθηση της διατήρησης του περιβάλλοντος, την υποστήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης και την προώθηση της διαπολιτισμικής κατανόησης.

Ως μέρος της ευρύτερης έννοιας του «Αειφόρου Τουρισμού», ο οικότουρισμός στις μέρες μας αναφέρεται σε εμπειρίες που επιτρέπουν στον επισκέπτη/τουρισμό μια πιο άμεση επαφή με τη φύση ή/και με ανθρώπινες δραστηριότητες όπως η γεωργία που συνδέονται με τη φύση. Ο Οικότουρισμός εστιάζει ακριβώς στη σχέση ανθρώπου και φύσης και δεσμεύει να αναπτύξει εμπειρίες που έχουν ελάχιστες αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον ενώ ταυτόχρονα μπορεί να λειτουργήσει ως εκπαιδευτικές δραστηριότητες για

την ευαισθητοποίηση των επισκεπτών σχετικά με τη σημασία της διατήρησης και προστασίας του περιβάλλοντος.

5.1 Καλές πρακτικές/Περιπτωσιολογικές μελέτες

Όνομα της πρακτικής άσκησης	Πεζοπορία στην Ελλάδα
Κατηγορία	2. Ενεργός Τουρισμός
Τύπος	1. Υπηρεσία 2. Μελέτη περίπτωσης
Προγραμματιστής / εκκινητής	Πεζοπορία στην Ελλάδα
Σύντομη περιγραφή	Η Trekking Hellas είναι ένα εξειδικευμένο τουριστικό γραφείο και διοργανωτής εκδηλώσεων, ειδικευμένο σε περιηγήσεις και δραστηριότητες περιπέτειας
Στόχος	Προώθηση όλων των μορφών ενεργού τουρισμού ειδικά σε λιγότερο δημοφιλή περιφερειακό προορισμό σε όλη την Ελλάδα
Λεπτομερής περιγραφή	<p>ΑΓΚΑΛΙΑΖΟΝΤΑΣ ΤΗ ΦΥΣΗ ΑΠΟ ΤΟ 1986 ΜΕ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΚΔΡΟΜΕΣ</p> <p>Δημιουργήστε εμπειρίες. Χτισμένες αναμνήσεις. Εξερευνήστε τις πιο κρυφές γωνιές της Ελλάδας μέσα από εντυπωσιακά μονοπάτια, σε μέρη μοναδικά στα πιο διάσημα βουνά της χώρας αλλά και σε περιοχές που λίγοι γνωρίζουν. Κολυμπήστε σε λίμνες, περπατήστε στις όχθες ποταμών, διασχίστε τα νερά και περάστε «πετάγοντας» απέναντι. Γνωρίστε τα συναισθήματα της θάλασσας και ζήστε όσα μπορεί να σας προσφέρει, εκτός από μια χαλαρωτική μέρα στην παραλία.</p> <p>Η Trekking Hellas είναι εδώ για να σας προσφέρει μοναδικές εμπειρίες στη φύση και να σας βοηθήσει να γνωρίσετε τη</p>

	<p>Ελλάδα όπως δεν είχατε ποτέ φανταστεί. Οι επιλογές είναι ατελείωτες, αρκεί να διψάς για ανακάλυψη και δράση. Εξερευνήστε οργανωμένες κατασκηνώσεις για παιδιά. Επιλέξτε προγράμματα για όλες τις ηλικίες που περιλαμβάνουν υπαίθριες δραστηριότητες. Ελάτε σε επαφή με το πιο σημαντικό πράγμα που έχει να προσφέρει ο πλανήτης μας. Κοιτάξτε ξανά μέσα σας.</p> <p>Εδώ και 36 χρόνια, η Trekking Hellas οργανώνει τις μοναδικές σας εμπειρίες στη φύση, ακολουθώντας τα υψηλότερα πρότυπα με τους πιο έμπειρους οδηγούς και τοπικούς προμηθευτές. Όραμά μας είναι όσο το δυνατόν περισσότεροι άνθρωποι να έρθουν σε επαφή με την ελληνική ύπαιθρο και εμείς να συμβάλουμε στη βιώσιμη ανάπτυξή της στηρίζοντας τις τοπικές κοινωνίες.</p> <p>Είτε ζείτε στην Ελλάδα είτε στο εξωτερικό, η TREKKING HELLAS θα σας ξεναγήσει στα μαγικά της μέρη, όλες τις εποχές του χρόνου. Απολαύστε υπαίθριες δραστηριότητες όπως ράφτινγκ, μονόραφτ, πεζοπορία στο ποτάμι, πεζοπορία, πεζοπορία, αναρρίχηση, ποδήλατο βουνού, σαφάρι με τζιπ, προσανατολισμός, ορειβασία, κανόε-καγιάκ, θαλάσσιο καγιάκ, ιστιοπλοΐα και ζωδιακό σαφάρι. Υπάρχουν επίσης ειδικά προγράμματα κατασκήνωσης για παιδιά, στα πιο καταπληκτικά μέρη της Ελλάδας όπως το Καρπενήσι, το Περτούλι, ο Χελμός, ο Παρνασσός, η Πάρνηθα και ο Σμόλικας. Οργανώνονται μικρότερες εκδρομές και πάρτι για σχολεία και οικογένειες.</p> <p>Επιπλέον, η TREKKING HELLAS διοργανώνει εταιρικές εκδηλώσεις με ταξίδια περιπέτειας και υπαίθριες δραστηριότητες.</p>
Καινοτομία	Το γεγονός ότι η εταιρεία εξειδικεύει τις υπηρεσίες της στην προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού με βάση τον ενεργό τουρισμό και την περιπέτεια και το γεγονός ότι η εστίαση είναι στον σεβασμό της φύσης και των λιγότερο ανεπτυγμένων προορισμών
Οικονομική πτυχή	€€ = Μέτρια επένδυση
Χώρα	Ελλάδα
Μεταβιβασιμότητα	Μπορεί εύκολα να χρησιμοποιηθεί για τη δημιουργία συνεργειών και εναλλακτικών τουριστικών προσφορών χωρίς καμία τροποποίηση

Ιστότοπος ή/και σχετικοί σύνδεσμοι	https://trekking.gr/
--	---

6. ΕΝΕΡΓΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο ενεργός τουρισμός είναι ένα είδος ταξιδιού που δίνει έμφαση στην ενασχόληση με σωματικές δραστηριότητες και στην εξερεύνηση φυσικών και πολιτιστικών περιβαλλόντων. Συνήθως περιλαμβάνει δραστηριότητες σε εξωτερικούς χώρους, αθλήματα περιπέτειας και πολιτιστικές εμπειρίες που απαιτούν σωματική συμμετοχή. Αυτή η μορφή τουρισμού απευθύνεται σε άτομα που αναζητούν πιο δυναμικές και καθηλωτικές ταξιδιωτικές εμπειρίες.

Παραδείγματα Ενεργού Τουρισμού στη Μάλτα

1. Καταδύσεις και κολύμβηση με αναπνευστήρα: Η Μάλτα προσφέρει μερικά από τα καλύτερα σημεία κατάδυσης στη Μεσόγειο, με κρυστάλλινα νερά, υποβρύχιες σπηλιές και ναυάγια. Δημοφιλείς τοποθεσίες περιλαμβάνουν τη Μπλε Τρύπα στο Γκόζο και το ναυάγιο του Ουμ Ελ Φαρούντ κοντά στο Wied iz-Zurrieq.
2. Πεζοπορία: Τα νησιά της Μάλτας έχουν πολλά μονοπάτια πεζοπορίας, όπως το Victoria Lines Walk, το οποίο προσφέρει εκπληκτική θέα στο τοπίο και την ακτογραμμή του νησιού. Ο παράκτιος περίπατος του Gozo είναι μια άλλη εξαιρετική διαδρομή που κυκλώνει το νησί Gozo.
3. Αναρρίχηση: Η απόκρημνη ακτογραμμή και οι ασβεστολιθικοί βράχοι της Μάλτας την καθιστούν ιδανικό προορισμό για αναρρίχηση. Περιοχές όπως το Mgarr ix-Xini στο Gozo και τα βράχια κοντά στο Mellieha προσφέρουν διάφορες διαδρομές αναρρίχησης για διαφορετικά επίπεδα δεξιοτήτων.

Παραδείγματα Ενεργού Τουρισμού στην Ελλάδα

1. Πεζοπορία και πεζοπορία: Η Ελλάδα φημίζεται για τα ποικίλα μονοπάτια πεζοπορίας της, από τα ορεινά εδάφη του φαραγγιού της Σαμαριάς στην Κρήτη έως τις γραφικές διαδρομές του Ολύμπου, της μυθικής πατρίδας των Ελλήνων θεών. Το μονοπάτι Menalou στην Πελοπόννησο είναι επίσης ένα δημοφιλές μονοπάτι πεζοπορίας μεγάλων αποστάσεων.
2. Θαλάσσια σπορ: Τα ελληνικά νησιά παρέχουν άφθονες ευκαιρίες για θαλάσσια σπορ όπως windsurfing, kitesurfing και ιστιοπλοΐα. Οι παραλίες της Πάρου και της Νάξου είναι ιδιαίτερα γνωστές για τις ιδανικές συνθήκες ανέμου και τα καθαρά νερά τους.
3. Ποδηλασία: Η εξερεύνηση της Ελλάδας με ποδήλατο είναι ένας εξαιρετικός τρόπος για να γνωρίσετε τα τοπία και τις ιστορικές τοποθεσίες της. Οι δημοφιλείς ποδηλατικές διαδρομές περιλαμβάνουν την περιοχή της Πελοποννήσου και το νησί της

Ρόδου, όπου οι ποδηλάτες μπορούν να απολαύσουν παραθαλάσσιους δρόμους και δύσκολα ορεινά μονοπάτια.

Παραδείγματα Ενεργού Τουρισμού στην Ιταλία

1. Σκι και Snowboarding: Η Ιταλία φιλοξενεί μερικούς από τους καλύτερους προορισμούς για σκι της Ευρώπης, όπως οι Δολομίτες και οι Άλπεις. Θέρετρα όπως η Cortina d'Ampezzo και η Val Gardena προσφέρουν εκτεταμένες πίστες και σύγχρονες εγκαταστάσεις για τους λάτρεις των χειμερινών σπορ.

2. Πεζοπορία και πεζοπορία: Τα διαφορετικά τοπία της Ιταλίας την κάνουν παράδεισο για πεζοπόρους. Το Εθνικό Πάρκο Cinque Terre προσφέρει εκπληκτικά παράκτια μονοπάτια, ενώ τα μονοπάτια γύρω από τη λίμνη Garda και την ακτή του Αμάλφι προσφέρουν γραφική ομορφιά και απαιτητικό έδαφος.

3. Ποδηλασία: Η Ιταλία φημίζεται για την ποδηλατική κουλτούρα και τις διαδρομές της, συμπεριλαμβανομένων των λόφων της Τοσκάνης, των δρόμων γύρω από τη λίμνη Κόμο και των απαιτητικών αναρριχήσεων του Stelvio Pass. Αυτές οι περιοχές προσφέρουν γραφικό τοπίο και ποικίλα επίπεδα δυσκολίας τόσο για ερασιτέχνες όσο και για επαγγελματίες ποδηλάτες.

Ο ενεργός τουρισμός στη Μάλτα, την Ελλάδα και την Ιταλία επιτρέπει στους ταξιδιώτες να συνδυάσουν τη φυσική δραστηριότητα με την εξερεύνηση ορισμένων από τα πιο όμορφα και ιστορικά πλούσια περιβάλλοντα της Ευρώπης. Κάθε προορισμός προσφέρει μοναδικές ευκαιρίες για ενασχόληση με τη φύση και τον τοπικό πολιτισμό, δημιουργώντας αξέχαστες και αναζωογονητικές ταξιδιωτικές εμπειρίες.

7. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ & ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο πολιτιστικός και δημιουργικός τουρισμός είναι ένα είδος τουρισμού που στοχεύει στην ανακάλυψη της αυθεντικότητας και της τοπικής ιστορίας τόπων με λιγότερο τουριστικό προσανατολισμό: στοχεύει να ανακαλύψει τις παραδόσεις, τα καλλιτεχνικά γεγονότα, τους πολιτισμούς και τα τοπικά μνημεία που αφηγούνται την αληθινή ιστορία του τόπου. Για το λόγο αυτό, μπορούμε να πούμε ότι ο Πολιτιστικός και Δημιουργικός Τουρισμός είναι μια νέα μορφή ταξιδιού, διακοπών και ποιότητας ελεύθερου χρόνου που, χάρη στην ενεργό συμμετοχή του τουρίστα, συνεπάγεται τη συμμετοχή τόσο των τουριστών όσο και των κατοίκων στη συνδημιουργία εμπειρίες με πλήρη σεβασμό της ταυτότητας των τοπικών κοινωνιών, δίνοντάς τους την ευκαιρία να αναπτύξουν δημιουργικό δυναμικό, μέσα από μια διαδικασία συνεργασίας μεταξύ των συμμετεχόντων τουριστικών θέρετρων της περιοχής, προκειμένου να προωθηθεί η προβολή τους σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Ορισμοί:

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού αναφέρει ότι ο πολιτιστικός τουρισμός, γενικότερα, είναι μια μορφή τουρισμού που συνήθως προσανατολίζεται προς τον λεγόμενο παραδοσιακό άψυχο πολιτισμό, όπως επισκέψεις σε τοποθεσίες και μνημεία, αλλά που στη συνέχεια επεκτείνεται και στην τέχνη και τη λαογραφία, δηλ. που ονομάζεται κινούμενη κουλτούρα, καθώς και στη φύση (UNWTO, 1985).

Ο δημιουργικός τουρισμός, από την άλλη πλευρά, θεωρείται ως εξέλιξη του πολιτιστικού τουρισμού: οι Richards και Raymond (2000, σελ. 18) ορίζουν τον δημιουργικό τουρισμό ως εκείνο το είδος τουρισμού «[...] που προσφέρει στους επισκέπτες την ευκαιρία να αναπτύξουν τη δημιουργικότητά τους δυνατότητες μέσω της συμμετοχής σε μαθήματα και μαθησιακές εμπειρίες τυπικές του προορισμού που επισκέφθηκαν».

Ο δημιουργικός τουρισμός είναι υποσύνολο του ευρύτερου πολιτιστικού τουρισμού και συνδυάζει την ενίσχυση των υλικών πόρων του προορισμού, όπως μνημεία και τόπους ιστορικού και καλλιτεχνικού ενδιαφέροντος, με την ενίσχυση άυλων πόρων, μέσω της ενεργού συμμετοχής του καταναλωτή, ο οποίος γίνεται συνδημιουργός του προϊόντος/υπηρεσίας (Richards, 2000). Εν ολίγοις, το δημιουργικό τουριστικό προϊόν χαρακτηρίζεται από υψηλή προσοχή στο τοπικό περιβάλλον, από την ενεργό συμμετοχή του πελάτη σε μοναδικές εμπειρίες, από τη διευκόλυνση της αλληλεπίδρασης μεταξύ τουριστών, καθώς και μεταξύ τουρίστα και επιχείρησης, και η συνακόλουθη κατασκευή διαρκείς σχέσεις (Croce, Perri, 2008).

Μέχρι σήμερα, ο επίσημος ορισμός του Δημιουργικού Τουρισμού είναι αυτός που κυκλοφόρησε από την UNESCO, ο οποίος συμπληρώνει αυτόν που αναφέρθηκε ήδη από τους Richards και Raymond:

«[...] ένα ταξίδι βασισμένο σε μια καθηλωτική και αυθεντική εμπειρία, που χαρακτηρίζεται από την εκμάθηση για τις τέχνες, την κληρονομιά ή τα ιδιόμορφα χαρακτηριστικά ενός τόπου, που επιτρέπει τη σύνδεση με όσους κατοικούν σε αυτόν τον τόπο [...]» UNESCO (2006, σελ. 3).

Συγκεκριμένα, ο κατ' εξοχήν πολιτιστικός και δημιουργικός τουριστικός προσελκύεται από τους ακόλουθους πόλους:

- αρχαιολογικοί χώροι και μουσεία·
- αρχιτεκτονική (ερείπια, διάσημα κτίρια, ολόκληρες πόλεις).
- τέχνη, γλυπτική, χειροτεχνία, γκαλερί, φεστιβάλ, εκδηλώσεις.
- μουσική και χορός (κλασική, λαϊκή, σύγχρονη).
- δράμα (θέατρο, ταινίες, δραματουργοί).
- μελέτη γλώσσας και λογοτεχνίας, περιηγήσεις, εκδηλώσεις.
- πλήρεις (λαϊκούς ή πρωτόγονους) πολιτισμούς και υποκουλτούρες

Γενικά, μπορούμε να κατηγοριοποιήσουμε περαιτέρω τους πόλους ως εξής:

I. ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ

- a) Μνημεία;
- b) Μουσεία;
- c) Διαδρομές;
- d) Θεματικά πάρκα

II. ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

- a) Πολιτιστικές-ιστορικές εκδηλώσεις;
- b) Εκδηλώσεις τέχνης;
- c) Εκδηλώσεις και αξιοθέατα.

7.1 Καλές πρακτικές/Περιπτώσιολογικές μελέτες

Το ιστορικό ταξίδι με το τρένο από το FS Italiane Foundation

Παρακάτω αναφέρουμε μια μελέτη περίπτωσης που εξηγεί καλά την έννοια του *Ιταλικός πολιτιστικός και δημιουργικός τουρισμός*: ο **ιστορικό ταξίδι με τρένο** διοργανώθηκε από το FS Italiane Foundation.

Αυτή η τουριστική υπηρεσία - μελέτη περίπτωσης εμπίπτει στην τυπολογία "Μελέτη περίπτωσης (τουριστική επιχείρηση ή des na on)" και δημιουργήθηκε από 3 ιδρυτικά μέλη: FS Italiane (αρχηγός ομάδας), RFI και Trenitalia, στην οποία το Υπουργείο Πολιτιστικής Κληρονομιάς και Ο τουρισμός εντάχθηκε επίσης το 2015 ως «θεσμικός εταίρος».

Παρουσίαση:

Το Fondazione FS Italiane είναι θεματοφύλακας και διαχειριστής της μεγάλης ιστορικής κληρονομιάς των ιταλικών κρατικών σιδηροδρόμων: ιδρύθηκε στις 6 Μαρτίου 2013, προστατεύει ένα πάρκο ιστορικού τροχαίου υλικού που αποτελείται από 400 οχήματα, αρχεία και βιβλιοθηκονόμους, τα μουσεία Pietrarsa και Trieste Campo Marzio και οι σιδηροδρομικές γραμμές κάποτε είχαν ανασταλεί, τώρα ανακτήθηκαν για μια νέα τουριστική δραστηριότητα με το έργο "[Διαχρονικά κομμάτια](#)".

Μέσω αυτού του έργου, στην πραγματικότητα, το FS Foundation έκρινε σκόπιμο να δώσει νέα πνοή σε δέκα από τις σιδηροδρομικές γραμμές που διασχίζουν τις ιταλικές επαρχίες, δημιουργώντας μια καινοτόμο φόρμουλα για τον σιδηροδρομικό τουρισμό. Χάρη στο **ιστορική ταξιδιωτική υπηρεσία τρένου**, οι τουρίστες μπορούν να ανακαλύψουν περισσότερα από 600 χλμ αχρηστευμένης σιδηροδρομικής κληρονομιάς, μη ελκυστική για τις τακτικές μεταφορές ανθρώπων και εμπορευμάτων, αλλά η οποία έχει ακόμα πολλά να προσφέρει: ταξιδεύοντας κατά μήκος της διαδρομής τους, στην πραγματικότητα, μπορείτε να θαυμάσετε μοναδικές απόψεις, σε περιοχές Η Ιταλία να ανακαλυφθεί ξανά και να ανοίξει στον τουρισμό.

Επιπλέον, χάρη στον νόμο για τους ιστορικούς σιδηροδρόμους του 2017, που επίσης υποκινήθηκε από το έργο του Ιδρύματος, σήμερα αυτές οι γραμμές προστατεύονται και ανταποκρίνονται στο νέο στόχο της επαναξιολόγησης των περιοχών που διασχίζουν δημιουργώντας ένα εκτεταμένο μουσείο - ένα κινητό μουσείο. αν θέλουμε - των μικρών χωριών και των ιταλικών κοσμημάτων τοπίου.

Κατάλογος σιδηροδρομικών γραμμών που μπορεί να επισκεφθεί το ιστορικό τρένο:

- 1) Όνομα: Sebino Railway; Γραμμή: Palazzolo S.O. - Paratico Sarnico Επανενεργοποίηση: 2014, Μήκος: 10 km;
- 2) Όνομα: Val d'Orcia Railway; Γραμμή: Asciano - Monte Antico; Επανενεργοποίηση: 2014, Μήκος: 51 km;
- 3) Όνομα: Υπερσιβηρικός Σιδηρόδρομος της Ιταλίας. Γραμμή: Sulmona - Carpinone; Επανενεργοποίηση: 2014; Μήκος: 118 χλμ.
- 4) Όνομα: Temple Railway; Γραμμή: Agrigento Bassa - Porto Empedocle Branch; Επανενεργοποίηση: 2014; Μήκος: 12 χλμ.
- 5) Όνομα: Valsesia Railway; Γραμμή: Vignale - Varallo Sesia; Επανενεργοποίηση: 2015; Μήκος: 51 χλμ.
- 6) Όνομα: Tanaro Railway; Γραμμή: Ceva - Ormea; Επανενεργοποίηση: 2016; Μήκος: 35 χλμ.
- 7) Όνομα: Irpinia Railway; Γραμμή: Avellino - Rocchetta S. Antonio Lacedonia; Επανενεργοποίηση: 2016; Μήκος: 119 χλμ.
- 8) Όνομα: Sannio Railway; Γραμμή: Μπενεβέντο - Μπόσκο Ρεντόλ; Επανενεργοποίηση: 2017; Μήκος: 66 χλμ.
- 9) Όνομα: Pedemontana Railway; Γραμμή: Sacile - Gemona del Friuli; Επανενεργοποίηση: 2018; Μήκος: 75 χλμ.
- 10) Όνομα: Langhe Roero και Monferrato Railways. Γραμμή: Asti - Alba - Castagnole delle Lanze - Nizza Monferrato; Επανενεργοποίηση: 2018; Μήκος: 58 χλμ.

- 11) Όνομα: Subappennina Italica Railway; Γραμμή: Fabriano - Pergola; Επανενεργοποίηση: 2021; Μήκος: 31 χλμ.
- 12) Όνομα: Basso Monferrato Railway; Γραμμή: Asti - Chivasso; Επανενεργοποίηση: 2022; Μήκος: 51 χλμ.
- 13) Όνομα: Murge Railway; Γραμμή: Rocchetta S. Antonio Lacedonia - Gioia del Colle; Επανενεργοποίηση: σε εξέλιξη. Μήκος: 139,2 χλμ.

Καινοτομία:

Η καινοτομία έγκειται στο να κάνουμε ένα αγαθό εθνικής ιστορικής αξίας εύχρηστο για τους τουρίστες που έρχονται στη χώρα μας, οι οποίοι μπορούν να κάνουν κράτηση για το ιστορικό ταξίδι με το τρένο μέσω της ειδικής ιστοσελίδας ή μεταβαίνοντας στα σημεία πληροφοριών Ferrovie dello Stato. Ως εκ τούτου, τα ιστορικά ταξίδια με τρένο δίνουν την ευκαιρία να ανακαλύψετε μια τεράστια συλλογή ιστορικών σιδηροδρομικών αγαθών, που περιλαμβάνει περισσότερα από 400 οχήματα και διάφορα μουσεία, διατηρώντας την πλούσια ιστορική κληρονομιά των ιταλικών σιδηροδρόμων. Επιπλέον, μέσω του έργου «Timeless Tracks», το ίδρυμα έδωσε νέα πνοή στις προηγουμένως ανεσταλμένες σιδηροδρομικές γραμμές, μετατρέποντάς τις σε τουριστικά αξιοθέατα. Το ίδρυμα προωθεί επίσης την πλούσια σιδηροδρομική κουλτούρα μέσω διαφόρων πρωτοβουλιών, όπως η οργάνωση ιστορικών ταξιδιών με τρένο και ξεναγήσεων. Έχει δημιουργηθεί μια μεγάλη ψηφιακή πλατφόρμα που φιλοξενεί υλικό ντοκιμαντέρ, που περιγράφει λεπτομερώς πάνω από 150 χρόνια ιστορίας των ιταλικών σιδηροδρόμων. Τέλος, οι προσπάθειες του ιδρύματος έχουν απήχηση στο κοινό, υποδεικνύοντας έντονο ενδιαφέρον για τη σιδηροδρομική κληρονομιά και τον τουρισμό. Αυτή η επιτυχία άνοιξε νέους δρόμους ανάπτυξης.

Μεταβιβασιμότητα

Η υπηρεσία "ιστορικό ταξίδι με τρένο" του Ιδρύματος FS Italiane θα μπορούσε να μεταφερθεί σε άλλες χώρες που διαθέτουν ιστορικό σιδηροδρομικό δίκτυο πλούσιο σε ιστορία και γραφική ομορφιά, καθώς και να παρουσιάζει λεπτομέρειες που αξίζει να ανακαλύψετε.

Στον τομέα της διατήρησης του περιβάλλοντος, η ιδέα του θεμελίου θα μπορούσε να προσαρμοστεί για την προστασία και τη διαχείριση των φυσικών αποθεμάτων. Αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει την αποκατάσταση υποβαθμισμένων οικοσυστημάτων, την προώθηση της βιοποικιλότητας και την οργάνωση εκπαιδευτικών περιηγήσεων για την ευαισθητοποίηση του κοινού για περιβαλλοντικά ζητήματα.

Ωστόσο, οποιαδήποτε προσαρμογή θα απαιτούσε προσεκτική εξέταση των ειδικών αναγκών και χαρακτηριστικών του νέου πλαισίου.

Επιπλέον, η επιτυχία μιας τέτοιας υπηρεσίας θα εξαρτηθεί επίσης από στρατηγικές συμμετοχής του κοινού προσαρμοσμένες στο νέο πλαίσιο. Ενώ οι ιστορικές βόλτες με τρένο και οι ξεναγήσεις λειτουργούν καλά για ένα σιδηροδρομικό ίδρυμα, οι εκθέσεις τέχνης, τα εργαστήρια και οι διαδραστικές εγκαταστάσεις μπορεί να είναι πιο κατάλληλες για ένα ίδρυμα τέχνης. Ομοίως, οι περίπατοι στη φύση, τα έργα επιστήμης των πολιτών και οι ευκαιρίες εθελοντών για τη διατήρηση θα μπορούσαν να είναι αποτελεσματικά για ένα περιβαλλοντικό ίδρυμα.

Ιστότοπος ή/και σχετικοί σύνδεσμοι:

<https://www.fondazionefs.it/content/fondazionefs/it/treni-storici.html>

Στοιχεία επικοινωνίας:

Διεύθυνση: Piazza della Croce Rossa, 1 - 00161 Ρώμη, Τηλέφωνο: + 39 0644103000, Email: amministrazione@fondazionefs.it

8 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Η ανάπτυξη και η προώθηση εναλλακτικών προσφορών τουρισμού απαιτεί προσεκτικό σχεδιασμό, συνεργασία και εφαρμογή. Ακολουθούν τα βήματα για έναν ενδιαφερόμενο τουρισμό, είτε είναι διευθυντής προορισμού είτε ιδιοκτήτης τουριστικής επιχείρησης, για να αναπτύξει και να προωθήσει τον εναλλακτικό τουρισμό:

Αξιολογήστε το τοπικό πλαίσιο και εντοπίστε πιθανές ευκαιρίες: Διεξαγωγή έρευνας αγοράς και διαβουλεύσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη για τον εντοπισμό πιθανών ευκαιριών για ανάπτυξη εναλλακτικού τουρισμού στον προορισμό. Αξιολογήστε τα φυσικά, πολιτιστικά και κοινωνικά πλεονεκτήματα της περιοχής, καθώς και τις υπάρχουσες τουριστικές υποδομές και τις προτιμήσεις των επισκεπτών.

Καθορισμός Προσφορών Εναλλακτικού Τουρισμού: Με βάση τις ευκαιρίες που έχουν εντοπιστεί, ορίστε εναλλακτικές προσφορές τουρισμού που ευθυγραμμίζονται με τα μοναδικά χαρακτηριστικά του προορισμού και τα τμήματα της αγοράς-στόχου. Εξετάστε διάφορους τύπους εναλλακτικού τουρισμού, όπως ο οικοτουρισμός, ο πολιτιστικός τουρισμός, ο τουρισμός περιπέτειας ή ο τουρισμός με βάση την κοινότητα και αναπτύξτε εμπειρίες που δίνουν έμφαση στη βιωσιμότητα, την αυθεντικότητα και την ουσιαστική δέσμευση.

Συμμετοχή των Ενδιαφερομένων: Συνεργαστείτε με τοπικές κοινότητες, τουριστικές επιχειρήσεις, κυβερνητικούς φορείς και μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς για τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων στη διαδικασία σχεδιασμού και ανάπτυξης. Δημιουργήστε συνεργασίες, αναζητήστε πληροφορίες και διασφαλίστε ότι οι πρωτοβουλίες εναλλακτικού τουρισμού είναι περιεκτικές, συμμετοχικές και ανταποκρίνονται στις τοπικές ανάγκες και φιλοδοξίες.

Ανάπτυξη Βιώσιμης Υποδομής: Επενδύστε σε υποδομές και εγκαταστάσεις αειφόρου τουρισμού για την υποστήριξη δραστηριοτήτων εναλλακτικού τουρισμού ελαχιστοποιώντας παράλληλα τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την ανάπτυξη μονοπατιών, κέντρων επισκεπτών, σήμανσης διερμηνείας, φιλικά προς το περιβάλλον καταλύματα και επιλογές μεταφοράς που δίνουν προτεραιότητα στην ενεργειακή απόδοση και τη μείωση των απορριμμάτων.

Βελτιώστε τις Εμπειρίες Επισκεπτών: Σχεδιάστε και παρέχετε εμπειρίες επισκεπτών υψηλής ποιότητας που βυθίζουν τους ταξιδιώτες στη φυσική ομορφιά, την πολιτιστική κληρονομιά και τη ζωή της κοινότητας του προορισμού. Προσφέρετε αυθεντικές αλληλεπιδράσεις, πρακτικές δραστηριότητες και ξεναγήσεις που παρέχουν πληροφορίες για τις τοπικές παραδόσεις, τα έθιμα και τις προσπάθειες διατήρησης του περιβάλλοντος.

Εφαρμόστε Υπεύθυνες Πρακτικές: Υιοθετήστε υπεύθυνες πρακτικές τουρισμού σε όλη την αλυσίδα εφοδιασμού εναλλακτικού τουρισμού, από τον σχεδιασμό και τις λειτουργίες μέχρι το μάρκετινγκ και τη διαχείριση επισκεπτών. Δώστε έμφαση στις αρχές της βιωσιμότητας, του σεβασμού των τοπικών πολιτισμών και της δίκαιης κατανομής των οφελών μεταξύ των ενδιαφερομένων. Ενθαρρύνετε τους τουρίστες να ελαχιστοποιήσουν το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα, να σέβονται τους πολιτιστικούς κανόνες και να υποστηρίζουν τις τοπικές επιχειρήσεις και πρωτοβουλίες.

Πρώθηση Προσφορών Εναλλακτικού Τουρισμού: Αναπτύξτε μια ολοκληρωμένη στρατηγική μάρκετινγκ για την προώθηση εναλλακτικών τουριστικών προσφορών και την προσέλκυση κοινού-στόχου. Χρησιμοποιήστε διάφορα κανάλια, συμπεριλαμβανομένων ψηφιακών πλατφορμών, κοινωνικών μέσων, ταξιδιωτικών γραφείων και τουριστικών δικτύων, για να αυξήσετε την ευαισθητοποίηση, να προβάλετε εμπειρίες και να προσελκύσετε πιθανούς επισκέπτες. Επισημάνετε τα μοναδικά σημεία πώλησης του εναλλακτικού τουρισμού, όπως η αυθεντικότητα, η βιωσιμότητα και οι μεταμορφωτικές εμπειρίες, για να τα διαφοροποιήσετε από τα κύρια τουριστικά προϊόντα.

Παρακολούθηση και αξιολόγηση της απόδοσης: Συνεχής παρακολούθηση της απόδοσης των πρωτοβουλιών εναλλακτικού τουρισμού, συλλέγοντας σχόλια από επισκέπτες, ενδιαφερόμενους φορείς και τοπικές κοινωνίες. Αξιολογήστε τις κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις της ανάπτυξης εναλλακτικού τουρισμού και πραγματοποιήστε προσαρμογές όπως απαιτείται για τη βελτίωση των αποτελεσμάτων και τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας.

Ακολουθώντας αυτά τα βήματα, τα ενδιαφερόμενα μέρη του τουρισμού μπορούν να αναπτύξουν αποτελεσματικά και να προωθήσουν προσφορές εναλλακτικού τουρισμού που συμβάλλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη, ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα των προορισμών και δημιουργούν ουσιαστικές εμπειρίες για τους ταξιδιώτες διατηρώντας παράλληλα τη φυσική και πολιτιστική κληρονομιά.

9. ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

πρόγραμμα της ΕΕ	Περιγραφή	Συνάφεια με τον Τουρισμό	Κριτήρια χρηματοδότησης τουρισμού
<u>Δημιουργική Ευρώπη</u>	<p>Το Creative Europe είναι το πρόγραμμα της ΕΕ για τη στήριξη του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα, συμπεριλαμβανομένου του οπτικοακουστικού τομέα.</p>	<p>Το Creative Europe είναι το πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη στήριξη του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα, συμπεριλαμβανομένου του οπτικοακουστικού τομέα. Οι γενικοί στόχοι του προγράμματος Creative Europe είναι να</p> <ul style="list-style-type: none"> - διαφύλαξη, ανάπτυξη και προώθηση της ευρωπαϊκής πολιτιστικής και γλωσσικής ποικιλομορφίας και κληρονομιάς - αύξηση της ανταγωνιστικότητας και του οικονομικού δυναμικού των πολιτιστικών και δημιουργικών τομέων, ιδίως του οπτικοακουστικού τομέα. <p>Το πρόγραμμα υποστηρίζει έργα που προωθούν τα σύγχρονα ευρωπαϊκά δημιουργικά έργα και κληρονομιά (που καλύπτουν άυλα, υλικά και βιομηχανικά προϊόντα). Αυτό περιλαμβάνει αρχιτεκτονική, μουσική, λογοτεχνία, τέχνες του θεάματος, ταινίες, φεστιβάλ, πολιτιστικό τουρισμό και εμβληματικές πρωτοβουλίες όπως οι Πολιτιστικές Πρωτεύουσες της Ευρώπης (ECOC) ή οι Ευρωπαϊκές Ημέρες Πολιτιστικής Κληρονομιάς.</p>	<p>Το σύστημα ΠΠΕ είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την περιφερειακή ανάπτυξη. Μπορεί να βοηθήσει στη χρηματοδότηση έργων ή πλατφορμών τουρισμού και συνεργασίας στο πλαίσιο των οριζόντιων δράσεων του σκέλους CULTURE. Πολιτιστικές εκδηλώσεις όπως φεστιβάλ μουσικής ή παραστατικών τεχνών είναι επίσης επιλέξιμες για χρηματοδότηση. Στο σκέλος του MEDIA, τα κινηματογραφικά φεστιβάλ και οι αγορές μπορεί να διαδραματίσουν ρόλο στον εθνικό και διεθνή τουρισμό. Επιπλέον, το branding της πόλης μέσω του πολιτισμού συμβάλλει στην αξία των αστικών περιοχών, προσελκύοντας έτσι περισσότερους επισκέπτες.</p> <p>Επιπλέον, το σκέλος CULTURE του προγράμματος προβλέπει τομεακές δράσεις, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης των δημιουργικών πτυχών των τομέων του design και της μόδας, μαζί με τον αειφόρο πολιτιστικό τουρισμό. Αυτοί οι τομείς προωθούνται και εκπροσωπούνται επίσης εκτός ΕΕ.</p>
<u>Erasmus+</u>	<p>Το Erasmus+ είναι το πρόγραμμα της ΕΕ στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της νεολαίας και του αθλητισμού. Αυτοί είναι βασικοί τομείς που υποστηρίζουν τους πολίτες στην προσωπική και επαγγελματική τους ανάπτυξη.</p>	<p>Οι τουριστικοί οργανισμοί, οι πάροχοι εκπαίδευσης και κατάρτισης μπορούν να λάβουν χρηματοδότηση για δραστηριότητες ανάπτυξης και δικτύωσης. Αυτές περιλαμβάνουν την ακαδημαϊκή και επαγγελματική κατάρτιση, τη δια βίου μάθηση ενηλίκων, τη νεολαία και τις ευρωπαϊκές αθλητικές εκδηλώσεις. Τα έργα μπορούν να καλύπτουν την κινητικότητα, την ανάπτυξη των ικανοτήτων και την απασχολησιμότητα των νέων στον τουρισμό, τις ψηφιακές δεξιότητες στην πολιτιστική κληρονομιά, τη φιλοξενία και την ερευνητική καινοτομία.</p>	<p>Το πρόγραμμα δεν έχει συγκεκριμένες τουριστικές συνιστώσες. Ωστόσο, οι τουριστικές επιχειρήσεις και το (μελλοντικό) προσωπικό τους μπορούν να επωφεληθούν από την ανάπτυξη και την κατάρτιση νέων. Επιπλέον, ορισμένες προσκλήσεις για έργα Erasmus+ αφορούν συγκεκριμένους τομείς και συχνά στοχεύουν στη χρηματοδότηση 1 έργου ανά τομέα, ανά πρόσκληση.</p>

<p><u>Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης</u></p>	<p>Η Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΓΠ) στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ ή αποκαλούμενος Δεύτερος Πυλώνας) υποστηρίζει τη ζωντάνια και την οικονομική βιωσιμότητα των αγροτικών κοινοτήτων μέσω μέτρων αγροτικής ανάπτυξης.</p>	<p>Πολλές αγροτικές περιοχές στην Ευρωπαϊκή Ένωση υποφέρουν από διαρθρωτικά προβλήματα, όπως έλλειψη ελκυστικών ευκαιριών απασχόλησης, ελλείψεις δεξιοτήτων, ανεπαρκείς επενδύσεις σε συνδεσιμότητα, υποδομές και βασικές υπηρεσίες, καθώς και από τη διαρροή εγκεφάλων των νέων. Είναι θεμελιώδες να ενισχυθεί ο κοινωνικοοικονομικός ιστός σε αυτούς τους τομείς, ιδίως μέσω της δημιουργίας θέσεων εργασίας και της ανανέωσης των γενεών. Η δημιουργία θέσεων εργασίας και ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές θα προωθήσει την κοινωνική ένταξη και θα βοηθήσει στην ανάπτυξη έξυπνων χωριών σε όλη την ευρωπαϊκή ύπαιθρο. Νέες αγροτικές αλυσίδες αξίας όπως οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, η αναδυόμενη βιοοικονομία, η κυκλική οικονομία και διάφορα είδη τουριστικών δραστηριοτήτων μπορούν να προσφέρουν καλή ανάπτυξη και δημιουργία θέσεων εργασίας για τις αγροτικές περιοχές.</p>	<p>Οι χώρες της ΕΕ είχαν τη δυνατότητα να συμπεριλάβουν επενδύσεις που σχετίζονται με τον τουρισμό στα στρατηγικά τους σχέδια για την ΚΓΠ που εφαρμόζονται από τον Ιανουάριο του 2023 και μετά. Η στήριξη αυτή θα μπορούσε, για παράδειγμα, να περιλαμβάνει πρωτοβουλίες για εδαφική οικονομική ανάπτυξη και αγροτικές υποδομές, την ανανέωση των χωριών ή/και δράσεις για:</p> <ul style="list-style-type: none"> - διατήρηση μικρής κλίμακας κτισμένης κληρονομιάς (π.χ. παρεκκλήσια, γέφυρες, δημόσιες ανέσεις) - κατασκευή και ανακαίνιση τουριστικών γραφείων - ενημέρωση των πληροφοριών επισκεπτών - άλλες ψυχαγωγικές, ψυχαγωγικές ή/και αθλητικές δραστηριότητες.
<p><u>Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση για τους Εκτοπισμένους Εργαζομένους (ΕΤΠ)</u></p>	<p>Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠ) βοηθά τους ανθρώπους να βρουν νέες θέσεις εργασίας μέσω περαιτέρω εκπαίδευσης ή κατάρτισης ή τους βοηθά να ξεκινήσουν τη δική τους επιχείρηση.</p>	<p>Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠ), που ξεκίνησε το 2007, βοηθά τους ανθρώπους να βρουν νέες θέσεις εργασίας μέσω περαιτέρω εκπαίδευσης ή κατάρτισης ή τους βοηθά να ξεκινήσουν τη δική τους επιχείρηση. Αρχικά δημιουργήθηκε για να υποστηρίξει τους εργαζόμενους που έχασαν τη δουλειά τους λόγω μεγάλης κλίμακας αναδιάρθρωσης που προκλήθηκε από συστημικές αλλαγές στην παγκοσμιοποίηση, το πεδίο εφαρμογής του διευρύνθηκε με την πάροδο των ετών.</p> <p>Το ΕΤΠ βοηθά τώρα τους εργαζομένους να αποχωρήσουν κατά τη διάρκεια εκδηλώσεων αναδιάρθρωσης μεγαλύτερης κλίμακας, ανεξάρτητα από την αιτία. Κατόπιν αιτήματος της ενδιαφερόμενης χώρας της ΕΕ, το ΕΤΠ συγχρηματοδοτεί υποστήριξη αναζήτησης εργασίας, συμβουλές σταδιοδρομίας, περαιτέρω κατάρτιση,</p>	<p>Το ΕΤΠ δεν έχει ειδικό στοιχείο για τον τουρισμό. Ωστόσο, είναι ανοιχτό σε διάφορους τομείς και μπορεί να υποστηρίξει εργαζομένους που απολύονται από τουριστικές επιχειρήσεις ή αυτοαπασχολούμενους (παλαιότερα) που δραστηριοποιούνταν στον τουριστικό κλάδο. Το κάνει μέσω υποστηρικτικών μέτρων που βοηθούν στην εκπαίδευση των εκτοπισμένων εργαζομένων, στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων τους ή τους βοηθούν να ξεκινήσουν επιχειρήσεις.</p> <p>Επιπλέον, μπορεί να υποστηρίξει μέτρα στον τουρισμό, όπως μαθήματα επαγγελματικής κατάρτισης για εκτοπισμένους εργαζομένους ανάλογα με τις ανάγκες τους, μαθητεία για την εκμάθηση νέων επαγγελματικών δεξιοτήτων και πρακτικών γνώσεων απευθείας στην εργασία και επιδοτήσεις εκκίνησης επιχειρήσεων με υποστήριξη παρακολούθησης.</p>

		<p>επανεκπαίδευση, καθοδήγηση και επιχειρηματικότητα και, σε κάποιο βαθμό, επιδόματα που επιτρέπουν στους συμμετέχοντες να λάβουν μέρος στα μέτρα.</p> <p>Η πανδημία του COVID-19 έχει θέσει τις επιχειρήσεις που εξαρτώνται από τον τουρισμό σε ολόκληρη την ΕΕ σε μια άνευ προηγουμένου κατάσταση. Το ΕΤΠ μπορεί να βοηθήσει τους εργαζόμενους και τους αυτοαπασχολούμενους σε ευρωπαϊκές χώρες που έχασαν τη δουλειά τους.</p>	
<p><u>Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (EMFAF)</u></p>	<p>Το ταμείο υποστηρίζει δράσεις και επενδύσεις που συμβάλλουν στην προστασία της υδάτινης βιοποικιλότητας και σε βιώσιμες και χαμηλού αντίκτυπου δραστηριότητες αλιείας και υδατοκαλλιέργειας. Προωθεί επίσης την παροχή ποιοτικών και υγιεινών προϊόντων θαλασσινών σε ευρωπαίους καταναλωτές, υποστηρίζει την ανάπτυξη μιας βιώσιμης γαλαζίας οικονομίας στις παράκτιες κοινότητες και συμβάλλει στη θαλάσσια επιτήρηση και τη διεθνή συνεργασία για τη διακυβέρνηση των ωκεανών.</p> <p>Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας συγχρηματοδοτεί έργα παράλληλα με τις εθνικές ροές χρηματοδότησης, με κάθε χώρα της ΕΕ να λαμβάνει μερίδιο του συνολικού προϋπολογισμού σε σχέση με το μέγεθος του αλιευτικού κλάδου της. Σύμφωνα με τους κανόνες του ταμείου, οι χώρες της ΕΕ καταρτίζουν τα εθνικά τους προγράμματα, διευκρινίζοντας πώς σκοπεύουν να δαπανήσουν τα χρήματα ανάλογα με τις ανάγκες τους. Ως εκ τούτου, η συνάφεια με το τουριστικό οικοσύστημα μπορεί να διαφέρει από τη μια χώρα της ΕΕ στην άλλη.</p>	<p>Μία από τις προτεραιότητες του ταμείου επικεντρώνεται στην ενεργοποίηση μιας βιώσιμης γαλαζίας οικονομίας σε παράκτιες, νησιωτικές και εσωτερικές περιοχές και στην προώθηση της ανάπτυξης κοινοτήτων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας. Αυτή η προτεραιότητα είναι η πιο σημαντική για το τουριστικό οικοσύστημα, καθώς υποστηρίζει την τοπική ανάπτυξη με γνώμονα την κοινότητα και θα μπορούσε να καλύψει έργα που σχετίζονται με τον τουρισμό όπως ο οικοτουρισμός, ο τουρισμός πεσκά, η τοπική γαστρονομία (εστιατόρια με ψάρια και θαλασσινά), καταλύματα, τουριστικά μονοπάτια, καταδύσεις, καθώς και υποστήριξη τοπικών συνεργασιών στον παράκτιο τουρισμό.</p>	
<p><u>Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και</u></p>	<p>Προκειμένου να ενισχυθεί η περιβαλλοντική, κοινωνικοοικονομική βιωσιμότητα και η</p>	<p>Για την ενίσχυση της περιβαλλοντικής, κοινωνικοοικονομικής βιωσιμότητας και ανθεκτικότητας του τουρισμού μακροπρόθεσμα, οι περιφέρειες και οι χώρες ενθαρρύνονται να συμβάλουν</p>	<p>Το Ταμείο Συνοχής στοχεύει στη μείωση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων μέσω επενδύσεων στο περιβάλλον και στα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών (ΔΕΔ-Μ). Καλύπτει χώρες της</p>

<p><u>Ταμείο Συνοχής</u></p>	<p>ανθεκτικότητα του τουρισμού μακροπρόθεσμα, οι περιφέρειες και οι χώρες ενθαρρύνονται να συμβάλουν στον μετασχηματισμό του τομέα μαθαίνοντας από καινοτόμες λύσεις.</p>	<p>στον μετασχηματισμό του τομέα μαθαίνοντας από καινοτόμες λύσεις. Οι επενδύσεις στον τουρισμό είναι δυνατές μέσω και των 5 στόχων πολιτικής που υποστηρίζονται από το ΕΤΠΑ (βλ. παρακάτω), υπό την προϋπόθεση ότι συμμορφώνονται με τους σχετικούς στόχους, τις προϋποθέσεις ή τις ελάχιστες απαιτήσεις που έχουν καθοριστεί για τους σχετικούς στόχους πολιτικής.</p> <p>Ένας ειδικός στόχος στο πλαίσιο του στόχου πολιτικής 4 (Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη) είναι αφιερωμένος στην εκμετάλλευση του πλήρους δυναμικού του πολιτισμού και του τουρισμού για οικονομική ανάκαμψη σε συνδυασμό με την κοινωνική ένταξη και την περιβαλλοντική και οικονομική βιωσιμότητα, με την επιφύλαξη των δυνατοτήτων υποστήριξης που παρέχεται από το ΕΤΠΑ σε αυτούς τους τομείς βάσει άλλων ειδικών στόχων.</p> <p>Το Ταμείο Συνοχής μπορεί να υποστηρίξει επενδύσεις που σχετίζονται με τον τουρισμό στο περιβάλλον και στα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών (ΔΕΔ-Μ), ιδίως σε περιοχές με οικονομία που εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον τουρισμό.</p> <p>Όσον αφορά τα προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας (Interreg), ο τουρισμός αναμένεται να είναι ακόμα ένα από τα πιο δημοφιλή θέματα. Μπορεί να αντιμετωπιστεί με μια διπλή προσέγγιση</p> <p>μέσω των προγραμμάτων Interreg (κανονισμός Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας)</p>	<p>ΕΕ των οποίων το Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα (ΑΕΕ) ανά κάτοικο την περίοδο 2015-2017 ήταν μικρότερο από το 90% του μέσου όρου της ΕΕ. Το 2021-2027 αυτές είναι η Βουλγαρία, η Κροατία, η Κύπρος, η Τσεχία, η Εσθονία, η Ελλάδα, η Ουγγαρία, η Λετονία, η Λιθουανία, η Μάλτα, η Πολωνία, η Πορτογαλία, η Ρουμανία, η Σλοβακία και η Σλοβενία.</p>
------------------------------	---	---	--

		μέσω των βασικών προγραμμάτων «ενσωμάτωση της συνεργασίας»	
<u>Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο Plus (ΕΚΤ+)</u>	<p>Το ΕΚΤ+ έχει συνολικό προϋπολογισμό άνω των 99 δισεκατομμυρίων ευρώ. Επενδύει στους ανθρώπους, δημιουργώντας και προστατεύοντας ευκαιρίες εργασίας, προάγοντας την κοινωνική ένταξη, καταπολεμώντας τη φτώχεια και αναπτύσσοντας τις δεξιότητες που απαιτούνται για την ψηφιακή και πράσινη μετάβαση</p>	<p>Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο Plus (ΕΚΤ+) είναι ένα βασικό χρηματοδοτικό πρόγραμμα για επενδύσεις σε ανθρώπους. Παρέχει τους τόσο απαραίτητους πόρους στις χώρες της ΕΕ για να βοηθήσει τις κοινωνίες και τις οικονομίες να ανακάμψουν μετά την κρίση του κορωνοϊού. Το ΕΚΤ+ χρηματοδοτεί την εφαρμογή των αρχών του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων</p> <p>Με προϋπολογισμό σχεδόν 99,3 δισεκατομμυρίων ευρώ για την περίοδο 2021-2027, το ΕΚΤ+ θα συνεχίσει να προσφέρει σημαντική συμβολή στις πολιτικές της ΕΕ για την απασχόληση, την κοινωνική και την εκπαίδευση και τις δεξιότητες. Θα χρηματοδοτήσει επίσης διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις σε αυτούς τους τομείς.</p> <p>Το ΕΚΤ+ υποστηρίζει την εφαρμογή της πολιτικής της ΕΕ και τις εθνικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις σε αυτούς τους τομείς. Αυτό συμβάλλει στις προσπάθειες των χωρών της ΕΕ να μειώσουν την ανεργία, να βελτιώσουν την ποιότητα και τις ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση και την κατάρτιση. Βοηθά επίσης σε ενέργειες για τη βελτίωση της κοινωνικής ένταξης και ένταξης.</p> <p>Το ΕΚΤ+ προωθεί τις οριζόντιες αρχές της ισότητας των φύλων, του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των ίσων ευκαιριών και της μη διάκρισης σε όλες τις επενδύσεις του.</p>	<p>1) Περαιτέρω υποστήριξη της απασχόλησης των νέων: Το τουριστικό οικοσύστημα απασχολεί μεγαλύτερο ποσοστό νέων σε σύγκριση με τη συνολική οικονομία. Οι νέοι που εισέρχονται ή εισέρχονται στην αγορά εργασίας έχουν πληγεί δυσανάλογα από την κρίση. Οι χώρες της ΕΕ με μεγάλο αριθμό ατόμων ηλικίας 15 – 29 ετών που δεν βρίσκονται σε απασχόληση, εκπαίδευση ή κατάρτιση θα πρέπει να επενδύσουν τουλάχιστον το 12,5% των πόρων του ΕΚΤ+ σε αυτόν τον βασικό τομέα. Όλες οι άλλες χώρες της ΕΕ πρέπει να διαθέσουν ένα κατάλληλο ποσό των πόρων του ΕΚΤ+ σε στοχευμένες δράσεις για τη στήριξη μέτρων για την απασχόληση των νέων.</p> <p>2) Συνοδέψτε τις πράσινες και ψηφιακές μεταβάσεις: Το ΕΣΡ+ συμβάλλει ισχυρά στην πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, προωθώντας τις επενδύσεις σε θέσεις εργασίας και ευκαιρίες δεξιοτήτων, ώστε οι εργαζόμενοι να μπορούν να ευδοκιμήσουν σε μια κλιματικά ουδέτερη, πιο ψηφιακή και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνία.</p>
<u>Horizon Europe</u>	<p>Πρόγραμμα-πλαίσιο Έρευνας και Καινοτομίας, που ισχύει από το 2021-2027. Έχει προϋπολογισμό περίπου 95,5 δισεκατομμυρίων ευρώ για το 2021-27 (σε τρέχουσες</p>	<p>Το Horizon Europe είναι ένα πρόγραμμα πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία, το οποίο λειτουργεί από το 2021-2027.</p> <p>Έχει προϋπολογισμό περίπου 95,5 δισ. ευρώ για το 2021-27 (σε τρέχουσες τιμές). Αυτό περιλαμβάνει 5,4 δισεκατομμύρια ευρώ από το NextGenerationEU για την τόνωση της οικονομικής ανάκαμψης και</p>	<p>Στο πλαίσιο της ομάδας 2 - Πολιτισμός, Δημιουργικότητα και Κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς - προσφέρονται δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας για την επίτευξη των στόχων και των προτεραιοτήτων της ΕΕ για την ενίσχυση της δημοκρατικής διακυβέρνησης και της συμμετοχής των πολιτών. Διεξάγεται επίσης η προστασία και η προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και η</p>

	τιμές), συμπεριλαμβανομένων 5,4 δισεκατομμυρίων ευρώ από το NextGenEU για την τόνωση της οικονομικής ανάκαμψης και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της ΕΕ για το μέλλον, και ενίσχυση 4 δισεκατομμυρίων ευρώ	την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της ΕΕ για το μέλλον, καθώς και πρόσθετη ενίσχυση 4 δισεκατομμυρίων ευρώ. Ο Πυλώνας 2 του Horizon Europe - Παγκόσμιες Προκλήσεις και Ευρωπαϊκή Βιομηχανική Ανταγωνιστικότητα - υποστηρίζει την έρευνα για τις κοινωνικές προκλήσεις και ενισχύει τις τεχνολογικές και βιομηχανικές ικανότητες μέσω clusters. Θέτει αποστολές της ΕΕ με φιλόδοξους στόχους για την αντιμετώπιση ορισμένων από τα μεγαλύτερα προβλήματά μας. Ο Πυλώνας 2 περιλαμβάνει επίσης δραστηριότητες που επιδιώκει το Κοινό Κέντρο Ερευνών, το οποίο υποστηρίζει τους φορείς χάραξης πολιτικής της ΕΕ και των κρατών μελών με ανεξάρτητα επιστημονικά στοιχεία και τεχνική υποστήριξη. ο Πρόγραμμα εργασίας Digital, Industry and Space είναι διαθέσιμο από τον Μάρτιο του 2023.	ανταπόκριση και η διαμόρφωση κοινωνικών, οικονομικών, τεχνολογικών και πολιτιστικών μετασχηματισμών. Η ανάπτυξη νέων προσεγγίσεων, εννοιών και πρακτικών για βιώσιμο, προσβάσιμο και χωρίς αποκλεισμούς πολιτιστικό τουρισμό είναι μεταξύ των ερευνητικών δραστηριοτήτων που έχουν προγραμματιστεί για αυτό το cluster. Αυτές οι ευκαιρίες θα συνεχιστούν. Αυτά που παρέχονται ήδη μέσω του προηγούμενου προγράμματος πλαισίου Horizon 2020 θα αναπτυχθούν περαιτέρω.
InvestEU	Το πρόγραμμα InvestEU θα προωθήσει επενδύσεις για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της βιωσιμότητας και των αλυσίδων αξίας του τουρισμού. Θα διευκολύνει βιώσιμα, καινοτόμα και ψηφιακά μέτρα, τα οποία θα μπορούσαν να συμβάλουν στη μείωση του κλίματος και του περιβαλλοντικού αποτυπώματος του κλάδου.	Ο τουριστικός τομέας δέχτηκε άνευ προηγουμένου πίεση κατά τη διάρκεια της πανδημίας του COVID-19. Ο αντίκτυπος ήταν ιδιαίτερα προκλητικός για τις ΜΜΕ και τις οικογενειακές επιχειρήσεις. Το πρόγραμμα InvestEU προωθεί επενδύσεις για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της βιωσιμότητας και των αλυσίδων αξίας του τουρισμού. Διευκολύνει βιώσιμα, καινοτόμα και ψηφιακά μέτρα που θα μπορούσαν να συμβάλουν στη μείωση του κλίματος και του περιβαλλοντικού αποτυπώματος του κλάδου.	Το InvestEU συγκεντρώνει πολλά χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ κάτω από την ίδια στέγη. Το πρόγραμμα στοχεύει να στηρίξει βιώσιμες επενδύσεις για να βοηθήσει την ΕΕ στην οικονομική της ανάκαμψη από τον COVID-19. Η εγγύηση στο πλαίσιο του InvestEU ανέρχεται σε 26,2 δισεκατομμύρια ευρώ και στοχεύει να συγκεντρώσει περισσότερα από 372 δισεκατομμύρια ευρώ σε πρόσθετες επενδύσεις πριν από το 2027 μέσω ιδιωτικής χρηματοδότησης. Η διαχείριση του InvestEU γίνεται έμμεσα, πράγμα που σημαίνει ότι η Επιτροπή θα διαπραγματευτεί εντολές με χρηματοοικονομικούς εταίρους για την ανάπτυξη των διαθέσιμων εγγυήσεων της ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) είναι ο κύριος χρηματοοικονομικός εταίρος και αναμένεται να προσφέρει το 75% της εγγύησης της ΕΕ.
Πρόγραμμα LIFE	Χρηματοδοτεί έργα στον τομέα της δράσης για το περιβάλλον και το κλίμα. Οι	Το πρόγραμμα LIFE χρηματοδοτεί έργα περιβαλλοντικής και κλιματικής δράσης. Οι τουριστικές δραστηριότητες που σχετίζονται με την πράσινη μετάβαση μπορούν να επωφεληθούν από αυτό το	Το πρόγραμμα LIFE δεν έχει συγκεκριμένο τουριστικό θέμα. Ωστόσο, περιβαλλοντικά βιώσιμα έργα - ειδικά εκείνα που μετράζουν τις εκπομπές CO2 μέσω της ενεργειακής απόδοσης ή των ανανεώσιμων

	<p>τουριστικές δραστηριότητες που σχετίζονται με την πράσινη μετάβαση μπορούν να επωφεληθούν από το πρόγραμμα. Ιδιαίτερα τουριστικά έργα που υποστηρίζουν την κυκλική οικονομία, τα μέτρα ενεργειακής απόδοσης και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και την κλιματική ουδετερότητα ενδέχεται να είναι επιλέξιμα.</p>	<p>πρόγραμμα. Ειδικότερα, έργα που υποστηρίζουν την κυκλική οικονομία, τα μέτρα ενεργειακής απόδοσης και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και την κλιματική ουδετερότητα ενδέχεται να είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση.</p>	<p>πηγών ενέργειας - ενδέχεται να επωφεληθούν από τη χρηματοδότηση. Ομοίως, έργα που συνδυάζουν τα μέτρα προσαρμογής του κλίματος με τον τουρισμό μπορεί επίσης να είναι επιλέξιμα.</p> <p>Σε γενικές γραμμές, η χρηματοδότηση θα παρέχεται μέσω «τυποποιημένων έργων δράσης» μετά από ετήσια πρόσκληση υποβολής προτάσεων. Το LIFE δεν χρηματοδοτεί μεγάλα έργα υποδομής. Ωστόσο, μπορεί να υποστηρίξει επενδύσεις σε πράσινες υποδομές παρέχοντας υπηρεσίες που μπορούν να περιλαμβάνουν ψυχαγωγικές και τουριστικές δραστηριότητες.</p>
<p><u>Πρόγραμμα για την ενιαία αγορά (SMP)</u></p>	<p>Στοχεύει να παρέχει στις χώρες της ΕΕ τα εργαλεία για την ανάκαμψη και την αποκατάσταση από την κρίση του Covid-19. Ο τελικός στόχος είναι να καταστεί η ενιαία αγορά ισχυρότερη και πιο ανθεκτική. Το παράρτημα 2 εστιάζει στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ, και στην υποστήριξη της πρόσβασής τους στις αγορές.</p>	<p>ο <u>Στόχοι του προγράμματος εργασίας SMP 2023</u> να καταστεί η ενιαία αγορά ισχυρότερη και πιο ανθεκτική. Μεταξύ των στόχων του είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ και η πρόσβασή τους στις αγορές. Το πρόγραμμα εργασίας του 2023 αποτελείται από 5 παραρτήματα, τα οποία ευθυγραμμίζονται με τους γενικούς στόχους του ΣΙΑ. <u>Το παράρτημα 2 περιγράφει λεπτομερώς τη βάση για τις ΜΜΕ</u> σε αυτό το πρόγραμμα.</p>	<p>Το SMP στοχεύει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της βιωσιμότητας των ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένου του τουριστικού τομέα. Ένας σημαντικός πυλώνας του SMP στοχεύει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της ανάπτυξης ικανοτήτων και της βιωσιμότητας αυτών των επιχειρήσεων.</p> <p>Ακολουθούν ορισμένα παραδείγματα σχετικών προσκλήσεων για τουρισμό στο πλαίσιο του Παραρτήματος 2 των Προγραμμάτων Εργασίας 2022 και 2023:</p> <p>Βιώσιμη ανάπτυξη και οικοδόμηση ανθεκτικότητας στον τουρισμό: ενδυνάμωση των ΜΜΕ να πραγματοποιήσουν τη δίδυμη μετάβαση</p> <p>Η πρωτοβουλία στοχεύει να βοηθήσει το τουριστικό οικοσύστημα να ανακάμψει υποστηρίζοντας τις εταιρείες στον ψηφιακό και πράσινο μετασχηματισμό τους. Αυτό περιλάμβανε την εργασία μέσω ομάδων τουριστικών οργανισμών ως μεσάζοντες.</p> <p>Ευρωπαϊκή Πρωτεύουσα και Πράσινοι Πρωτοπόροι του έξυπνου τουρισμού</p>

			<p>Αυτό το έργο προωθεί τον έξυπνο και βιώσιμο τουρισμό στην ΕΕ, αυξάνει την ορατότητα των προορισμών και διευκολύνει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μέσω δικτύων.</p> <p>Η Ευρωπαϊκή Πρωτεύουσα του Έξυπνου Τουρισμού αναγνωρίζει εξαιρετικά επιτεύγματα από ευρωπαϊκές πόλεις ως τουριστικούς προορισμούς σε 4 κατηγορίες: βιωσιμότητα, προσβασιμότητα, ψηφιοποίηση και πολιτιστική κληρονομιά και δημιουργικότητα.</p> <p>Ο European Green Pioneer of Smart Tourism - διάδοχος του διαγωνισμού European Destinations of Excellence (EDEN) - επιβραβεύει μικρότερους προορισμούς που έχουν εφαρμόσει επιτυχημένες στρατηγικές για την τόνωση του βιώσιμου τουρισμού μέσω πρακτικών πράσινης μετάβασης.</p> <p>Πρώθηση διευρωπαϊκών προϊόντων σε τρίτες χώρες</p> <p>Ο γενικός στόχος της επιχορήγησης προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ταξιδιών είναι να ξαναχτίσει την εικόνα της Ευρώπης ως ασφαλούς και ασφαλούς τουριστικού προορισμού</p> <p>να υποστηρίξει την ανάκαμψη του τουρισμού της ΕΕ και να διατηρήσει το μερίδιό του στην παγκόσμια αγορά καλύτερα διασπορά και διαφοροποίηση των τουριστικών ροών από άποψη γεωγραφίας και εποχών, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις ανάγκες και τις φιλοδοξίες των κατοίκων της περιοχής.</p>
--	--	--	--

